

DOSAR NR. 1-24052276-08-1-15052024 (1-75/2024), nr. cauzei la urmărirea penală 2024970062

- VASILÎȚA Gheorghe ***** - art. 42 alin.(3), art.332 alin. (2) lit.b) Cod penal

- CARANCIUC Mihail ***** - art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod penal

- IORDAN Mihail ***** - art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod penal

- EȘAN Natalia ***** - art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod penal

**SENTINȚĂ
ÎN NUMELE LEGII**

13 ianuarie 2026

or. Anenii Noi

JUDECĂTORIA CĂUȘENI (SEDIUL ANENII NOI)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Grefieri

– PANTAZ Serghei

– CALMÎC Sofia, JUMBEI Evghenia,
DOROȘENCO Ana, RENCHEZ Natalia

cu participarea:

- Acuzatorilor de stat – GAINA Viorel și TALMACI Alexandru, procurori în Procuratura Căușeni (Oficiul Anenii Noi),

- Apărătorilor inculpatului VASILÎȚA Gheorghe ***** – avocatului POTEREANU Dina (mandat seria MA nr.1896038 din 13 februarie 2024) și avocatului POTEREANU Denis (mandat seria MA nr.1988616 din 14 februarie 2024),

- Apărătorului inculpatului CARANCIUC Mihail ***** – avocat MAȚCO Andrei (mandat seria MA nr.1991792 din 08 februarie 2024),

- Apărătorului inculpatului IORDAN Mihail ***** – avocat MAȚCO Andrei (mandat seria MA nr.1991793 din 13 februarie 2024),

- Apărătorului inculpatului EȘAN Natalia ***** – avocat TIMOTIN Iulian (mandat seria MA nr.2015563 din 08 februarie 2024),

- Inculpatului - VASILÎȚA Gheorghe *****,

- Inculpatului – CARANCIUC Mihail *****,

- Inculpatului – IORDAN Mihail *****,

- Inculpatei – EȘAN Natalia *****,

a examinat în ședință de judecată publică, în limba de stat, cauza penală de învinuire a lui

VASILÎȚA Gheorghe *****, născut la
*****, cetățean al Republicii Moldova, IDNP
*****, originar și domiciliat în *****,
căsătorit, fără persoane la întreținere, studii
medii speciale, primar al *****, nu se află la
evidența medicului narcolog sau psihiatru,
anterior nejudecat,

în comiterea infracțiuni prevăzute de art. 42 alin. (3), art.332 alin. (2) lit.b) Cod penal, și a lui

CARANCIUC Mihail *****, născut la
*****, cetățean al Republicii Moldova, IDNP

*****, domiciliat în *****, căsătorit, fără persoane la întreținere, studii superioare, specialist pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei *****, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, anterior nejudecat,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod Penal, și a lui

IORDAN Mihail *****, născut la 09.03.1971, cetățean al Republicii Moldova, IDNP 0982805428721, domiciliat *****, căsătorit, fără persoane la întreținere, studii medii, anterior consilier în cadrul Consiliului sătesc *****, la momentul stabilirii identității în cadrul ședinței de judecată neangajat în câmpul muncii, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, anterior nejudecat,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod penal, și a lui

EȘAN Natalia *****, născută la *****, cetățeană a Republicii Moldova, IDNP *****, domiciliată în *****, divorțată, fără persoane la întreținere, studii superioare, secretar al Consiliului sătesc *****, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, anterior nejudecată,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod penal.

Procedura de citare legală a fost executată.

Procurorul TALMACI Alexandru a solicitat ca inculpatul VASILÎȚA Gheorghe ***** să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3) și art. 332 alin. (2) lit. b) din Codul penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în cuantum de 2 350 unități convenționale, cu privarea dreptului de a ocupa funcții publice pe o perioadă de 6 ani.

De asemenea, acuzatorul de stat a solicitat ca inculpatul CARANCIUC Mihail ***** să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și art. 332 alin. (1) din Codul penal, și a-1 libera de pedeapsa penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

De asemenea, acuzatorul de stat a solicitat ca inculpatul IORDAN Mihail ***** să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și art. 332 alin. (1) din Codul penal, și a-1 libera de pedeapsa penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

De asemenea, acuzatorul de stat a solicitat ca inculpatul EȘAN Natalia ***** să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și art. 332 alin. (1) din Codul penal, și a o libera de pedeapsa penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Totodată, acuzatorul de stat a solicitat de a încasa, în mod solidar, de la inculpați în beneficiul statului, cheltuielile judiciare pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică nr. 37 din 28.02.2024 și raportului de constatare tehnico-științifică nr. 69 din 29.02.2024.

Cu referire la corpurile delictive: varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, în original și un fișier word cu denumirea „3.5.2020 mod.bug”, stocat pe un suport electronic CD-R, după intrarea în vigoarea a sentinței de păstrat la materialele cauzei penale pe tot termenul de păstrare a lui.

*Apărătorul inculpatului VASILITA Gheorghe ******, avocatul *POTERANU Denis*, a solicitat instanței de judecată achitarea inculpatului VASILITA Gheorghe ***** cu aplicarea prevederilor art.7, 8, 377-390 Cod de procedură penală, întrucât în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (2) lit.b) Cod penal.

*Apărătorul inculpaților CARANCIUC Mihail ***** și IORDAN Mihail ******, avocatul *MAȚCO Andrei*, a solicitat instanței de judecată achitarea inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cât și reieșind din considerentul că fapta imputată inculpaților nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni în sensul prevederilor art. 14 alin.(2) Cod penal.

*Apărătorul inculpatei EȘAN Natalia ******, avocatul *TIMOTIN Iulian*, a solicitat instanței de judecată achitarea inculpatei EȘAN Natalia cu aplicarea art.390 alin. (1) pct.2) și pct.3) al Codului de procedură penală, întrucât fapta nu a fost săvârșită de inculpată și în acțiunile acesteia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal.

*Inculpatul VASILITA Gheorghe ******, a susținut poziția apărătorului său și a declarat că nu este vinovat, a fost un teatru ca să nu poată activa în Primărie. Consiliul local și Primăria nu acceptă schimbarea destinației a unor agenți economici din acest motiv s-a creat acest dosar.

*Inculpatul CARANCIUC Mihail ******, a susținut poziția apărătorului său, a declarat că nu se găsește un numitor comun dintre SRL ”Petriș Grup” și Primăria. Agentul economic are interese personale, iar Primăria a activat în baza legii.

*Inculpatul IORDAN Mihail ******, a susținut poziția apărătorului său, a declarat că nu se consideră vinovat, nu a avut nici un interes propriu, a semnat pentru că a fost așa ceva în ședință.

*Inculpata EȘAN Natalia ******, a susținut poziția apărătorului său, a declarat că, personal nu a avut nici un interes, la fel nici primarul nu a avut nici un interes, parcul s-a construit pentru localitate, s-a făcut totul pentru cetățeni.

Cauza examinată în procedură generală.

Termenul de examinare a cauzei: 15 mai 2024 – 13 ianuarie 2026.

Termenul de examinare a cauzei în procedura judecătorului PANTAZ Serghei: 18 iunie 2024 – 13 ianuarie 2026.

Cu referire la materialele cauzei penale și a probelor administrate și cercetate în ședința de judecată, instanța de judecată, -

A C O N S T A T A T :

1.1. **VASILITA Gheorghe *******, a săvârșit în calitate de organizator infracțiunea de fals în acte publice, adică fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe.

La 1 martie 2023, în Registrul nr.2 al Inspectoratului de poliție Anenii Noi, cu nr.895, a fost înregistrată informația parvenită telefonic de la persoana pe nume VASILOS Igor, pe faptul folosirii, contrar destinației, a stratului fertil de sol în raza s. Delacău, r-nul Anenii Noi,

informație care împreună cu materialele acumulate, la 3 martie 2023, a fost expediată pentru examinare conform competenței, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi.

În continuare, în prima jumătate a lunii martie 2023, data exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, VASILÎȚA Gheorghe, activînd în funcția de primar al s. Delacău, r-nul Anenii Noi, avînd calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică în virtutea prevederilor art.123 alin.(3) din Codul penal, acționînd cu intenție directă, deci dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscînd despre caracterul ilegal al acțiunilor sale, din interes personal, și anume de a evita tragerea la răspundere și consecințele negative ce puteau surveni pe marginea cazului investigat de către Inspecția pentru protecția mediului Anenii Noi, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, a dat indicații secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, să identifice în calculatorul de serviciu varianta electronică a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, după care, i-a solicitat acesteia să introducă în cuprinsul deciziei date, textul cu următorul conținut: „a permite primăriei satului de a folosi pămînt fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414”, la care EȘAN Natalia a acceptat și a introdus în conținutul deciziei, textul indicat supra.

Ulterior, VASILÎȚA Gheorghe, cu varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, s-a deplasat la domiciliul ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, TCACI Eugenia, și i-a solicitat acesteia să aplice semnătura pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, la care TCACI Eugenia a refuzat.

După aceea, VASILÎȚA Gheorghe, cu varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, s-a deplasat la domiciliul lui IORDAN Mihail, la acea perioadă consilier în Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, tot el și președinte al ședinței Consiliului din 7 august 2020, și i-a solicitat acestuia să aplice semnătura pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, la care IORDAN Mihail a acceptat și a aplicat semnătura.

În continuare, VASILÎȚA Gheorghe, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, i-a sugerat lui CARANCIUC Mihail, care deținea funcția de specialist pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, să aplice, pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, semnătura din numele ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, TCACI Eugenia, la care CARANCIUC Mihail a fost de acord, și a aplicat pe decizia dată semnătura sa, totodată aplicînd și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi.

Ulterior, copia de pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, autenticată de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, a fost prezentată Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi, și a produs efecte juridice.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, VASILÎȚA Gheorghe, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.42 alin.(3), art.332 alin.(2) lit.b) din Codul penal, individualizată ca falsul în acte publice, adică organizator la înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiuni săvîrșite din interes personal, de către o persoană cu funcție de demnitate publică.

1.2. **CARANCIUC Mihail *******, a săvârșit în calitate de autor infracțiunea de fals în acte publice, adică fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe.

La 1 martie 2023, în Registrul nr.2 al Inspectoratului de poliție Anenii Noi, cu nr. 895, a fost înregistrată informația parvenită telefonic de la persoana pe nume VASILOS Igor, pe faptul folosirii, contrar destinației, a stratului fertil de sol în raza s. Delacău, r-nul Anenii Noi, informație care împreună cu materialele acumulate, la 3 martie 2023, a fost expediată pentru examinare conform competenței, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi.

În continuare, în prima jumătate a lunii martie 2023, data exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, CARANCIUC Mihail, activînd în funcția de specialist pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, avînd calitatea de persoană publică în virtutea prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul penal, acționînd cu intenție directă, deci dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscînd despre caracterul ilegal al acțiunilor sale, din interes personal, și anume de a evita tragerea la răspundere și consecințele negative ce puteau surveni pe marginea cazului investigat de către Inspecția pentru protecția mediului Anenii Noi, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, cunoscînd cu certitudine că conținutul Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, a fost modificat de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, fiind introdus textul cu următorul cuprins: „a permite primăriei satului de a folosi pămînt fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414”, la sugestia primarului s. Delacău, r-nul Anenii Noi, VASILÎȚA Gheorghe, a aplicat pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, semnătura sa, din numele ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, TCACI Eugenia, și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi.

Ulterior, copia de pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, autenticată de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, a fost prezentată Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi, și a produs efecte juridice.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, CARANCIUC Mihail *****, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.42 alin.(2), art.332 alin.(1) din Codul penal, individualizată ca falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție publică în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiuni săvîrșite din interes personal.

1.3. IORDAN Mihail ***,** a săvîrșit în calitate de autor infracțiunea de fals în acte publice, adică fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe.

La 1 martie 2023, în Registrul nr.2 al Inspectoratului de poliție Anenii Noi, cu nr.895, a fost înregistrată informația parvenită telefonic de la persoana pe nume VASILOS Igor, pe faptul folosirii, contrar destinației, a stratului fertil de sol în raza s. Delacău, r-nul Anenii Noi, informație care împreună cu materialele acumulate, la 3 martie 2023, a fost expediată pentru examinare conform competenței, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi.

În continuare, în prima jumătate a lunii martie 2023, data exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, IORDAN Mihail - consilier în Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, avînd calitatea de persoană publică în virtutea prevederilor art.123 alin.(2) din Codul penal, acționînd cu intenție directă, deci dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscînd despre caracterul ilegal al acțiunilor sale, din interes personal, manifestat prin dorința de a demonstra loialitate față de primarul s. Delacău, r-nul Anenii Noi, VASILÎȚA Gheorghe, aflîndu-se la domiciliul său, situat în s. Delacău, r-nul Anenii Noi, cunoscînd cu certitudine că

conținutul Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, a fost modificat, fiind introdus textul cu următorul cuprins: „a permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414”, la solicitarea primarului VASILITA Gheorghe, de a semna, în calitate de președinte al ședinței Consiliului din 7 august 2020, varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, a acceptat și a aplicat semnătura pe varianta modificată a deciziei respective.

Ulterior, varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, a fost semnată de către specialistul pentru reglementarea regimului funciar, CARANCIUC Mihail, care a aplicat semnătura sa din numele ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Aneni Noi, TCACI Eugenia, și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, iar copia de pe varianta modificată a deciziei date, autenticată prin semnătură de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, a fost prezentată Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi, și a produs efecte juridice.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, IORDAN Mihail *****, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.42 alin.(2), art.332 alin.(1) din Codul penal, individualizată ca falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție publică în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiuni săvârșite din interes personal.

1.4. **EȘAN Natalia *******, a săvârșit în calitate de autor infracțiunea de fals în acte publice, adică fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe.

La 1 martie 2023, în Registrul nr.2 al Inspectoratului de poliție Anenii Noi, cu nr.895, a fost înregistrată informația parvenită telefonic de la persoana pe nume VASILOS Igor, pe faptul folosirii, contrar destinației, a stratului fertil de sol în raza s. Delacău, r-nul Anenii Noi, informație care împreună cu materialele acumulate, la 3 martie 2023, a fost expediată pentru examinare conform competenței, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi.

În continuare, în prima jumătate a lunii martie 2023, data exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, EȘAN Natalia, activînd în funcția de secretar al Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, avînd calitatea de persoană publică în virtutea prevederilor art.123 alin.(2) din Codul penal, acționînd cu intenție directă, deci dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscînd despre caracterul ilegal al acțiunilor sale, din interes personal, și anume de a evita consecințele negative ce puteau surveni pe marginea cazului investigat de către Inspeția pentru protecția mediului Anenii Noi, dar și de a demonstra loialitate față de primarul s. Delacău, r-nul Anenii Noi, VASILITA Gheorghe și a obține avantaje de ordin nepatrimonial în cariera profesională, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, la indicația primarului VASILITA Gheorghe, a identificat în calculatorul de serviciu varianta electronică a Decizia Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, după care, la solicitarea primarului VASILITA Gheorghe, în prezența acestuia și a specialistului pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, CARANCIUC Mihail, a introdus în cuprinsul deciziei date, textul cu următorul conținut: „a permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414”.

Ulterior, varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, a fost semnată de către IORDAN Mihail, consilier în Consiliului sătesc Delacău, r-nul Aneni Noi, tot el și președinte al ședinței Consiliului din 7 august 2020, și de către specialistul pentru reglementarea regimului funciar, CARANCIUC Mihail, care a aplicat semnătura din numele ex-

secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-null Aneni Noi, TCACI Eugenia, și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi.

În continuarea acțiunilor sale ilegale, EȘAN Natalia a autentificat prin semnătură varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, iar copia autentificată acesteia a fost prezentată Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi, și a produs efecte juridice.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, EȘAN Natalia *****, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.42 alin.(2), art.332 alin.(1) din Codul penal, individualizată ca falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție publică în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiuni săvârșite din interes personal.

2. PROCEDURA

2.1. În ședința de judecată preliminară inculpații VASILÎȚA Gheorghe *****, CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** nu au recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate. În acest sens, în conformitate cu art.art.351, 352 Cod de procedură penală, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei penale în procedură generală.

Totodată, fiind audiați în cadrul ședinței de judecată, inculpații CARANCIUC Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** au recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate.

3. POZIȚIA ACUZATORULUI DE STAT

3.1. În ședința de judecată acuzatorul de stat TALMACI Alexandru a susținut învinuirea adusă inculpaților VASILÎȚA Gheorghe *****, CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia *****, și a conchis că acțiunile inculpaților au fost corect calificate, iar vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunilor încriminate pe deplin dovedită în urma analizei și aprecierii probatoriului administrat.

Astfel, acuzatorul de stat a solicitat ca inculpatul VASILÎȚA Gheorghe ***** să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3) și art. 332 alin. (2) lit. b) din Codul penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în cuantum de 2 350 unități convenționale, cu privarea dreptului de a ocupa funcții publice pe o perioadă de 6 ani.

De asemenea, acuzatorul de stat a solicitat ca inculpatul CARANCIUC Mihail ***** să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și art. 332 alin. (1) din Codul penal, și a-1 libera de pedeapsa penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

De asemenea, acuzatorul de stat a solicitat ca inculpatul IORDAN Mihail ***** să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și art. 332 alin. (1) din Codul penal, și a-1 libera de pedeapsa penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

De asemenea, acuzatorul de stat a solicitat ca inculpatul EȘAN Natalia ***** să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și art. 332 alin. (1) din Codul penal, și a o libera de pedeapsa penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Totodată, acuzatorul de stat a solicitat de a încasa, în mod solidar, de la inculpați în beneficiul statului, cheltuielile judiciare pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică nr. 37 din 28.02.2024 și raportului de constatare tehnico-științifică nr. 69 din 29.02.2024.

Cu referire la corpurile delictelor: varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, în original și un fișier word cu

denumirea „3.5.2020 mod.bug”, stocat pe un suport electronic CD-R, după intrarea în vigoare a sentinței de păstrat la materialele cauzei penale pe tot termenul de păstrare a lui.

4. POZIȚIA PĂRȚII APĂRĂRII

4.1. În cadrul dezbaterilor judiciare, **apărătorul inculpatului VASILÎȚA Gheorghe *******, **avocatul POTEREANU Denis**, a prezentat susținerile verbale și a solicitat instanței de judecată achitarea inculpatului VASILÎȚA Gheorghe *****, cu aplicarea prevederilor art.7, 8, 377-390 Cod de procedură penală, întrucât în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (2) lit.b) Cod penal.

4.2. În cadrul dezbaterilor judiciare, **apărătorul inculpaților CARANCIUC Mihail ***** și IORDAN Mihail *******, **avocatul MAȚCO Andrei**, a prezentat susținerile verbale și a solicitat instanței de judecată achitarea inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cât și reieșind din considerentul că fapta imputată inculpaților nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni în sensul prevederilor art. 14 alin.(2) Cod penal.

4.3. În cadrul dezbaterilor judiciare, **apărătorul inculpatei EȘAN Natalia *******, **avocatul TIMOTIN Iulian**, a prezentat susținerile verbale și a solicitat instanței de judecată achitarea inculpatei EȘAN Natalia cu aplicarea art.390 alin. (1) pct.2) și pct.3) al Codului de procedură penală, întrucât fapta nu a fost săvârșită de inculpată și în acțiunile acesteia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal.

Astfel, partea apărării a menționat că a fost încălcată procedura de finisare a urmăririi penale și sesizarea instanței de judecată și încălcat dreptul la apărare. A insistat pe faptul că învinuirea nu este clară, existând unele circumstanțe care nu se conciliază cu însăși natura infracțiunii incriminate. Acuzarea se bazează pe presupuneri, nu este bazată pe probe ci pe supoziții ale organului de urmărire penală și ele nu pot sta la baza unei sentințe de condamnare, nefiind probat interesul personal al inculpaților la comiterea infracțiunii imputate.

4.4. **Inculpatul VASILÎȚA Gheorghe *******, a susținut poziția apărătorului său și a declarat că nu este vinovat, a fost un teatru ca să nu poată activa în Primărie. Consiliul local și Primăria nu acceptă schimbarea destinației a unor agenți economici din acest motiv s-a creat acest dosar.

4.5. **Inculpatul CARANCIUC Mihail *******, a susținut poziția apărătorului său, a declarat că nu se găsește un numitor comun dintre SRL ”Petriș Grup” și Primăria. Agentul economic are interese personale, iar Primăria a activat în baza legii.

4.6. **Inculpatul IORDAN Mihail *******, a susținut poziția apărătorului său, a declarat că nu se consideră vinovat, nu a avut nici un interes propriu, a semnat pentru că a fost așa ceva în ședință.

4.7. **Inculpata EȘAN Natalia *******, a susținut poziția apărătorului său, a declarat că, personal nu a avut nici un interes, la fel nici primarul nu a avut nici un interes, parcul s-a construit pentru localitate, s-a făcut totul pentru cetățeni

5. Argumentele inculpatului VASILÎȚA Gheorghe *****

5.1. Fiind audiat asupra esenței învinuirii înaintate potrivit prevederilor art. 108 Cod procedură penală, în cadrul ședinței de judecată din 13 iunie 2025, inculpatul VASILÎȚA Gheorghe ***** nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate. A declarat că, este primar la al doilea mandat. La sfârșitul anului 2022, în luna decembrie, au fost prin notificare anunțați că sunt câștigători la proiectul ”Satul European”, care a câștigat proiectul de 9 milioane 620 mii lei. După ce au încheiat contractul, finansatorii au acordat 7 milioane, 163 mii lei. În baza

contractului încheiat s-au început lucrările în ianuarie 2023, iar la sfârșitul lunii martie s-a început săditul copacilor, ei au întârziat, au fost probleme tehnice din motiv că a fost modificat finanțatorul, au fost nevoiți să revizuiască devizul, să facă din nou excluderi și includeri. Urmau să vadă ce exclud din acest proiect și ce vor lăsa. După ce s-a terminat cu greu s-a încheiat contractul, firma s-a apucat de lucru, dar s-a întârziat cu săditul copacilor. Era sfârșitul lunii martie, copacii s-au adus cu frunze, a anunțat localnicii să dea o mână de ajutor la firmă și să facă o binefacere, în deviz a scris ca contribuție că, vor ajuta firma. Localnicii au ajutat, dar din păcate tractorul care făcea găuri acolo era doar piatră. Ca să nu piardă, a organizat să care pământ, fiind că cunoștea fără nici o îndoială că nu încălca vreo lege, fiind că în 2019 a fost la ecologie, i-a spus despre movile și a întrebat-o pe doamna Natalia care este procedura, doamna Natalia de la ecologie i-a comunicat că ceea ce nu sapi, dar i-ai la nivel, aceasta nu este încălcare, este de pe pământul lor, din mai multe conturi, din carierul vechi care a fost din 1961 care de pe vremea sovietică era atribuit comitetului executiv raional. În 2019 l-a întrebat pe inginerul cadastral domnul CARANCIUC Mihail, ultimul le-a povestit că pe vremea sovietică, el a făcut recultivarea la carierul vechi, la solicitarea lui CARANCIUC Mihail s-au cerut 2 ha să se lase pentru depozitarea gunoierului. Aceste movile mari de pământ sunt din 1961. A fost la Agenția Geologie și Resurse Minerale, a dorit să i se dea vreo hârtie, dacă este nevoie de proiect, i-au spus că nu sunt pe numere cadastrale, dar sunt pe conturi, au spus că trebuie să îndrepte pământul, să facă nivelare ca să sădească copaci. Au și proiect, a discutat și la Consiliu ca să sădească copaci, chiar și conlucrau și aveau încheiat contract cu Tighina să sădească copaci, dar nu aveau material săditor, și ei au acceptat în 2020 - 11 ha, în anul 2022 - 21 ha. Au organizat căratul pământului, pământul se aducea în localitate. El (inculpatul) era cu organizarea, tot timpul lucra, avea 2 șantiere, proiectul cu parcul și proiectul cu medicii de familie care până la sfârșitul anului urma să le finalizeze. Momentul când căra pământul, agentul economic "Pietriș Grup" stătea și îi privea pe ei, se plimbau cu mașina și cu foștii primari care spuneau că acest pământ nu este bun. El (inculpatul) stătea fără nici o grijă, știa că pe el (inculpatul) îl verifică, dar știa că este decizia Consiliului. În 2019, "Pietriș Grup" cu mașinile au cărat pământ la gimnaziu "Luceafărul" și au amenajat teritoriu, tot din aceleași movile. În 2020 a amenajat teritoriu în parc la ieșirea spre Nistru, la pădure, aproximativ 25 sote. În 2021 a amenajat spitalul, el (inculpatul) știa că s-a discutat și că este această decizie. A fost telefonat de către un tractorist care i-a spus că a venit poliția și a spus să se oprească de cărat pământ. Era anul 2023, el (inculpatul) era la Nistru deoarece era un om înecat, și era o ceartă dintre el (inculpatul) și primarul din Dubăsari, a spus că nu vine la Nistru că este teritoriul transnistrean. L-a sunat pe Mihail CARANCIUC i-a spus să iasă la poarta Primăriei, i-a spus că au venit polițiștii și să se ducă să se lămurească care este situația. A fost cu el la deal acolo era doamna Natalia de la ecologie și un polițist, i s-a spus că este sesizare. Dar înainte de a căra pământul, a venit "Pietriș Grup" cu o cerere să treacă în agricol cariera, a solicitat să i-a pământul care a rămas, ei au spus că au făcut conform proiectului, a solicitat să i-a pământul pentru ca să pregătească terenul pentru sădit copacii. După toate discuțiile care au fost, Mihail CARANCIUC i-a convins, movila au întreptat-o, el (inculpatul) a solicitat să care din movila asta mare, să nu fie înclinația mare, ei au spus că nu le trebuie, el nu a dorit să se contrazică cu ei. Ulterior, a venit cu Mihail CARANCIUC pe deal, doamna Natalia de la ecologie a întrebat dacă au vreun registru de transportare a pământului, el (inculpatul) nu știa de registru, și CARANCIUC Mihail a spus că nu au registru. Natalia ZAICENCO de la ecologie a spus să meargă la fața locului să vadă unde duc ei pământul. A fost în localitate, dumnealor au văzut că îl pun pe pământ public, în centrul satului care are număr cadastral, la parcul central din localitatea s. Delacău. Natalia ZAICENCO a spus că o să aibă

nevoie de o explicație. Au venit la primărie, i-a spus domnului CARANCIUC Mihail să rămână cu d. Natalia de la ecologie ca să le ofere tot ce au nevoie, la fel și decizia Consiliului. El (inculpatul) a început a organiza lucrul, lucra până la orele 23:00, că altfel nu reușeau. Firma respectivă foarte greu lucra, a reziliat de trei ori contractul cu ei. CARANCIUC Mihail l-a sunat și i-a spus că se vor duce toate actele la ecologie în altă zi din motiv că are mulți oameni la primire, el i-a spus că v-or duce în altă zi ce trebuie. I-a spus și doamnei Natalia EȘAN să caute decizia Consiliului că trebuie să fie. CARANCIUC Mihail l-a sunat și i-a spus că caută decizia, dar nu o pot găsi, le-a spus că trebuie să fie decizia că ei au cărat 3 ani de zile pământ în sat și trebuie să fie. Le-a spus să caute procesul-verbal sau să facă demers către arhivă. El (inculpatul) a fost telefonat seara de către Natalia EȘAN că trebuia să îl sune pe Mihai IORDAN să vină la primărie, el (inculpatul) era mai mult în teritoriu. Când a venit înapoi, doamna Natalia EȘAN a spus că Mihai IORDAN vine seara târziu. I-a spus să-i lase pe masă actele, el a fost la deal și a dus mâncare la tractoriști ca să luceze până la vreo 22:00, tractoarele 4 ore nu au funcționat, în altă zi nu a avut posibilitate. Când s-a întors era trecut de orele 17:00, seara, doamna Natalia EȘAN i-a spus că domnul Mihai IORDAN nu poate să vină, astfel el (inculpatul) a spus că o să se ducă la IORDAN Mihai să semneze. Doamna Natalia EȘAN i-a dat notificarea care era deasupra pusă și decizia. Ea (Natalia EȘAN) a spus că s-a clarificat. S-a dus noaptea la IORDAN Mihai să semneze, ulterior a fost și a dus actele la ecologie, doamna i-a spus că actele nu au număr de ieșire, a spus să sune la secretară ca să trimită alt exemplar, să pună numărul de ieșire.

La întrebările apărătorilor săi, inculpatul a declarat că, acolo este teren public, au fost pășune. De pe conturi a fost transportat pământ. Deloc nu s-a prejudiciat pământul APL. "Pietriș Grup" au venit cu cererea la Consiliul și consilierii nu au dorit să le accepte schimbarea destinației și de atunci au început să hărțuiască și Consiliul și Primăria. Nu a dat indicații ca EȘAN Natalia să scrie afirmația în decizia dată, el (inculpatul) nu a dictat. Nu a sugerat lui CARANCIUC Mihail să aplice semnătura fostei secretare pe decizia modificată. Nu a sugerat lui CARANCIUC Mihail să aplice ștampila. Nu a dictat lui CARANCIUC Mihail să scrie afirmația în decizia dată. Nu a influențat pe CARANCIUC Mihail să pună ștampila sau semnătura fostei secretare. A întrebat dacă au găsit decizia, EȘAN Natalia a spus că prea multe întrebări dă, ei se cunosc deja între ei și nu este zi să nu se certe.

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, inculpatul a declarat că, solul de pe acele conturi era a primăriei, la cariera veche care a activat din 1961-1991. După ce a venit la Primărie era după orele 17:00 seara, el a deschis ușa și EȘAN Natalia i-a dat în mână failul. Doar EȘAN Natalia era în Primărie, ea stă seară până târziu, sau dacă este ședință, lucrătorii pot să mai stea, altfel nu. În timpul zilei îl suna CARANCIUC Mihai și spunea că nu găsește decizia, i-a spus să scrie nota informativă și să caute decizia în anul 2019, 2020, deoarece atunci CARANCIUC Mihai a fost raportor. Mulți consilieri în ședință nu înțelegeau despre care movile și despre care conturi. EȘAN Natalia l-a sunat și i-a spus dacă acolo este ceva specificat cu bordurile, când a pus bordurile, acolo a și cărat pământ, și anume a amenajat centrul satului pe str. Ion Creangă. Când a fost ZAICENCO Natalia i-a spus de ce nu are registru, a spus lui CARANCIUC Mihail să facă registru. ZAICENCO Natalia nu a emis dispoziție de sistare. Polițistul îi întreba ceva pe tractoriști. Cei de la ecologie au văzut că nu au săpat.

La întrebările apărătorului TIMOTIN Iulian, inculpatul a declarat că, nu a fost împreună cu EȘAN Natalia și CARANCIUC Mihai când a fost aplicată ștampila. La comisia de anchetă a aflat că CARANCIUC Mihai a aplicat ștampila. EȘAN Natalia i-a dat failul cu nota informativă și decizia și a spus că totul e bine. După s-a gândit de ce să pună semnăturile dacă putea să pună ștampila copia corespunde originalului. Decizia a scos-o la domnul IORDAN Mihail, el

(inculpatul) a uitat că nu trebuie să pună semnăturile. Când a fost la IORDAN Mihail, pe decizie era totul semnat. Explicații de la EȘAN Natalia și CARANCIUC Mihai nu a cerut, nu a întrebat de semnături nimic. Când a fost sunat de la ecologie, i s-a spus că a adus neînregistrate actele, i-a spus să sune pe secretară. Ulterior nu a mai fost sunat de nimeni. La fosta secretara cu decizia dată nu a fost, el (inculpatul) a fost la fosta secretară și i-a reparat cazanul, a fost la ea cu proiectul care urma să-l înainteze și a fost la ea ca să discute cu doamna Natalia să iasă la lucru. Cum i le-a dat actele doamna Natalia, așa și le-a dus. După l-au sunat de la ecologie și i-au spus de ce nu a fost înregistrată la primărie. La Inspectoratul Mediului a dus două foi, nota informativă și decizia care a pus-o doamna Natalia EȘAN.

La întrebările acuzatorului de stat, inculpatul a declarat că, în acea seară nu a fost la doamna Eugenia TCACI, iar la domnul Mihai IORDAN a fost seara târziu ca să semneze decizia. Pe Natalia EȘAN nu a întrebat-o de ce trebuie să semneze procesul-verbal și decizia. În anul 2023 era Eugenia TCACI cu care nu avea probleme, de decizii dumneai, secretara este responsabilă. O ruga să îi sfătuiască ca să nu comită greșeli. Nu a ordonat nimănui ca să se scrie această decizie. Cu ceilalți inculpați nu a discutat că trebuie de completat o nouă decizie. Nu a știut și nu a dat indicații. El (inculpatul) a dus notificarea și decizia la Inspecția Mediului. Cei de la ecologie au cerut să dea actele din acest motiv și le-a dus la ecologie. Ei au oprit lucrările, dar le-au dat voie și au continuat. Ei au crezut că sapă în pământ, poliția a făcut act de constatare că ei nu au încălcat nimic. Ei aveau dreptul să vină la petiția care a fost scrisă, au venit la fața locului, nu era riscul ca să se stopeze lucrările. Nu ține minte în acea zi ca Mihai CARANCIUC să îi fi spus că prin semnarea acestei decizii redactate încalcă legea. El (inculpatul) nu a avut nici o intenție rea. Când a luat decizia completată, erau semnăturile, el (inculpatul) a fost la Mihai IORDAN și apoi a dus-o la Inspecția Mediului. Acces la ștampilă are secretara, iar la ștampila sa, el (inculpatul) are acces. Pe decizie nu a numărat câte ștampile erau. Semnătura doamnei Eugenia TCACI nu o cunoaște bine. Nu a atras atenția la semnătură. Problema era că se uscau copacii. Lucrările nu erau stopate, firma a adus cu întârziere copacii care erau cu frunze, în deviz erau prețurile într-un fel, iar firma cerea bani suplimentari. Nu a văzut ce a făcut dumnealor, el (inculpatul) a citit doar nota informativă a lui Mihai CARANCIUC. EȘAN Natalia i-a dat decizia. Nu o să depună o plângere pe CARANCIUC Mihail. La comisia de anchetă, CARANCIUC Mihail a spus că a făcut asta cu intenții bune. La comisia de anchetă a căutat de ce nu s-a introdus acest punct. Eugenia TCACI spunea că nu s-a pus pe ordinea de zi. STOICA Efimia a ieșit din pandemie. Trebuia să se pună în discuție zona de protecție a satului. Medicul a spus STOICA Efimia că trebuie să stea acasă. Cancelaria de stat i-a anulat decizia din acea zi, pe primul plan a fost zona de protecție a satului. Decizia cu căratul pământului dacă a fost cu bordurile tot atunci a fost votată. Consilierii nu știau chiar toate. Acum ei dau proiecte de decizie.

La întrebările instanței de judecată, inculpatul a declarat că, actele adoptate de Consiliul se publică pe acte locale, sunt scanate și publicate. Decizia nr.3/5 a fost adoptată în 2020. În 2020 deciziile se semnau olograf. Nu înțelege care a fost sensul să fie modificată decizia. Când a fost la IORDAN Mihai nu avea habar că decizia a fost modificată.

Argumentele inculpatului CARANCIUC Mihail *****

5.2. Fiind audiat asupra esenței învinuirii înaintate potrivit prevederilor art.108 Cod procedură penală, în cadrul ședinței de judecată din 04 iunie 2025, inculpatul CARANCIUC Mihail ***** a declarat că, propunerea de a ieși din situație a lucrătorilor Primăriei a venit din partea sa. Cel mai greu a fost că secretara EȘAN Natalia se temea, dar totuși argumentele lui au convins-o și a acceptat și au mers la încălcarea legii. Ce spuneau consilierii, foarte multe confruntări în privința

deciziilor Consiliului local. În 2020 au fost invitați inginerii cadastrali și secretarii la Consiliul Raional unde a avut loc un seminar. La seminar întrebările de bază a fost înaintată de Cancelaria de Stat a RM, s-a pus în discuție relațiile cu Uniunea Europeană să treacă și cadastrul republican în cadastrul european. S-a pus întrebările din 2020 în deciziile Consiliului local să nu fie oglindite conturile, din anii 1980 până în 2020 deciziile Consiliului local se primeau cu conturi, iar din 2020 Cancelaria de Stat a interzis ca în deciziile Consiliului local să nu mai figureze fie conturi, dar să fie numere cadastrale. La prima sesie după seminar a adus informația la consilieri, a adus la cunoștință în ce constă întrebările să fie formate bunuri imobile cu numere cadastrale. Sesiunea a fost după seminar în vara anului 2020. Aceste sesiuni au fost până la adoptarea Deciziei nr.3/5 a Consiliului local, iar discutarea întrebărilor ce țin de amenajarea teritoriului satului a fost actuală la oricare ședință a Consiliului. Ca să se formeze un bun imobil sunt necesare 3 sesii consecutive, 3 întruniri a Consiliului, și anume: prima întrunire decizia de formare, a doua întrunire decizia de înregistrare la agenția proprietate publică, întrunire decizia agenției servicii publice locală și după extrasul din registru. Toate în ansamblu mai degrabă de 6-7 luni nu poți să le faci. La moment erau aduși copacii, finisarea, să oprească procesul ducea la faptul de a nu înfăptui proiectul de opt milioane și jumătate de lei. Proiectul era construcția și amenajarea unui parc în s. Delacău. Așa proiect ei nu au avut. Nu a adus prejudicii statului sau persoanelor fizice, s-au gândit că este încălcare. Aduce la cunoștință că un mare ajutor le-a dat și Guvernul RM. La seminar trebuia să meargă paralel, s-a finanțat sursa de bani externă a fost dată, Cancelaria lucrul și l-a făcut ca să lucreze pe conturi. Primăria a dat listele, s-a făcut un mare volum de lucru. Guvernul i-a finanțat, s-a făcut licitație, astăzi au rămas doar cu listele pe hârtie și participarea la proiecte frânează toate primăriile. Primăriile au rămas pe conturi, nu sunt pe numere cadastrale, este foarte greu de participat la proiecte. El (inculpatul) recunoaște fapta, a încălcat legea. Era o zi de primăvară, în 2023, aveau oameni la primire, pe la orele 09:00, dimineața, au început să treacă mașini cu pământ pe lângă primărie, acest lucru era programat, dar nu știa când va fi și că s-a găsit de cuviință ca să se care pământul de la conturile de pe terenul public la parc. Mergea lucru bine și peste o perioadă l-a sunat primarul Gheorghe VASILÎȚA, că vine o comisie de la ecologie și trebuie de verificat decizia legată de amenajarea teritoriului până la amiază. El (inculpatul) atunci ocupa funcția de inginer cadastral în cadrul Primăriei. A fost la secretara EȘAN Natalia i-a spus situația, a spus că nu știe situația din motiv că era persoană nouă la lucru, a zis să caute decizia ca să nu să se stopeze lucrul. A spus primarului că nu găsesc decizia, primarul VASILÎȚA Gheorghe a spus să caute, fiindcă decizia Consiliului au cerut-o cei de la ecologie. Primarul a spus că sigur știe că trebuie să fie o astfel de decizie. A căutat în calculator, dar nu a găsit. Primarul a spus că trebuie neapărat să fie. A fost la secretară și i-a spus că trebuie să caute mai atent și a găsit decizia. Decizia nr.3/5 este din 2020. S-au adunat, primarul VASILÎȚA Gheorghe, el (inculpatul) și secretara EȘAN Natalia, au analizat situația, primarul nu a avut nici o obiecție că nu s-a discutat și că s-a votat. La ziua de azi ca să iasă din situație, ca să nu oprească lucrul, ieșire din situație era doar cu încălcare de lege. Pe EȘAN Natalia, secretara, a luat-o panica că este cu încălcare. A prezentat argumente și EȘAN Natalia a dat acordul. El (inculpatul) a introdus propoziția dată în decizie, când a dat-o primarului, el (VASILÎȚA Gheorghe) însă a menționat că comisia de la ecologie a plecat, dar solicită informație în baza deciziei. După amiază a vorbit cu primarul, a făcut informația dată, a trimis sau secretarei sau primarului, probabil a doua zi au dus-o la inspecția mediului.

La întrebările apărătorului său, inculpatul a declarat că, seminarul a fost organizat de Guvernul RM, a fost indicație că Cancelaria să interzică, dar Guvernul să facă tot posibilul să formeze proprietatea publică în bunuri imobile. Ca inginer cadastral a activat din 2010 până în noiembrie

2024. Decizia nr.3/5 la Consiliul local a fost pusă în discuție, inițiativa o propuneau consilierii sau primarul și pe urmă discutau, iar el (inculpatul) le spunea e posibil să se primească decizia sau nu, iar secretara îl susținea. Întrebările erau actuale la oricare ședință. La 07.08.2020 de discutat s-a discutat, dar nu poate să confirme că s-a pus la vot. Când căuta decizia era în cadrul primăriei, era în biroul secretarei. Când a decis și a introdus textul era prezent el (inculpatul), primarul VASILIȚA Gheorghe și secretara EȘAN Natalia. El (inculpatul) a elaborat acest punct din decizie, l-a introdus secretara EȘAN Natalia la calculatorul ei. Când a început a căuta decizia, căuta în toate deciziile Consiliului în calculator. Fiecare specialist are calculatorul său. De înregistrarea deciziilor se ocupă secretara, este registru care îl duce secretara. Greșeala lui este că a semnat în locul fostei secretare TCACI Eugenia. Era seara târziu, primarul Gheorghe VASILIȚA a venit și a spus că nu s-a semnat doamna Eugenia TCACI, și a propus ca el (inculpatul) să semneze, a semnat ca să fie finisat proiectul. A înțeles că este unica ieșire din situație. Cu STRÎMBEI Emilian a avut discuții. El (inculpatul) nu a avut nici un secret, a fost la întruniri cu "Pietriș Grup", se cunosc foarte bine. Părerea lui deschisă le-a spus-o, el (STRÎMBEI Emilian) a spus că de la el (inculpatul) a primit informația, dar fiecare înțelege după posibilități. A spus așa precum a spus și astăzi. Era prosperitate publică, era destinat pășunatului. Până a fi escavat solul, 40 ani nu s-a folosit solul. Acolo erau creșcuți copaci. Pășunile le plătesc impozite locuitorii satului. Suprafața terenului era de 2 ha în total. El (inculpatul) a făcut concluzia dacă nu o să se falsifice actul, o să se stopeze lucrul. În orice localitate sunt diferite păreri a locuitorilor.

La întrebările apărătorului POTEREANU Denis, inculpatul a declarat că, el (inculpatul) a propus și s-a făcut la inițiativa lui sintagma, ieșirea din situație este cu încălcarea legii. Când a activat a fost sub inițiativa primarului. Nu cunoaște dacă primarul a dus la inspecția mediului varianta modificată a deciziei. Ștampila Consiliului a fost aplicată de el (inculpatul). Decizia cu introducerea sintagmei era semnată de IORDAN Mihail. De legalitatea decizie răspunde secretara, dar și președintele. Rolul președintelui ședinței este necesitatea să conducă sesia.

La întrebările apărătorului POTEREANU Dina, inculpatul a declarat că, secretara Consiliului este responsabilă de ștampilă. Secretara Consiliului nu a interzis ca să pună ștampila, a fost decizie colectivă. În urma deciziei nu a fost prejudiciat nici statul, nici primăria, nici pământul. Din persoanele învinuite, nu a avut beneficii în urma acestei decizii, nu s-au gândit la urmări. În acel moment când s-a semnat, s-a lucrat în interesul satului. Proiectul dat este un obiect care se deosebește de alte obiecte. Dacă nu se finisa degeaba se făcea acest proiect.

La întrebările instanței de judecată, inculpatul a declarat că, primăria a beneficiat de aceste resurse și nu era o altă ieșire decât să se încalce legea. Pentru SRL "Pietriș Grup", Consiliul nu a schimbat destinația terenului agricol pentru extragerea petrișului.

La întrebările inculpatului IORDAN Mihail, inculpatul a declarat că, al patrulea era IORDAN Mihai. Semnătura a făcut-o IORDAN Mihail și a ajuns la concluzia că a fost de acord cu ei. Declară că, semnătura președintelui sesiei a aplicat-o Mihail IORDAN. În 2020 IORDAN Mihail a fost președintele sesiei. Semnătura a pus-o în 2023. Decizia cu semnătura lui IORDAN Mihail a fost adusă la Primărie seara în anul 2023. Lucra atunci până la orele 6 seara.

La întrebările acuzatorului de stat, inculpatul a declarat că, nu cunoaște dacă decizia completată a fost prezentată doar la Inspecția Muncii sau și la alte instituții. Nu cunoaște, este procedură legală, de asta răspunde secretara. Participarea la câștigarea proiectului cu parcul a început-o primarul, care a trecut toate treptele și a participat la proiectele la satul european anul 2022-2023, iar în 2023 de la începutul anului a fost câștigat proiectul. Cu 2-3 săptămâni mai înainte de acest incident s-au început lucrările. După ce s-a câștigat, după ce s-a făcut legal pe hârtie, mergea

intensiv lucrul. Dânșii se gândeau la finalizarea proiectului dat, era un volum foarte mare de lucru.

La întrebarea instanței de judecată, inculpatul a declarat că este obligatoriu prin lege.

Argumentele inculpatului IORDAN Mihail *****

5.3. Fiind audiat asupra esenței învinuirii înaintate potrivit prevederilor art.108 Cod procedură penală, în cadrul ședinței de judecată din 04 iunie 2025, inculpatul IORDAN Mihail ***** a declarat că, l-a telefonat din primărie în primăvara anului 2023, nu ține minte precis cine l-a sunat CARANCIUC Mihail sau EȘAN Natalia și l-a întrebat unde este, la care a spus că v-a veni târziu tare de la lucru, dar ei nu i-au spus care este situația. Când a venit în sat era târziu, a fost telefonat de VASILÎȚA Gheorghe care l-a întrebat unde și dacă ține minte despre decizia care a discutat-o la ședință. El (inculpatul) a răspuns că ține minte și că a fost pusă la votare, dar nu înțelege de ce a dispărut. Din câte î-și aduce aminte, Lilia CROITORU care lucrează la poștă, fiind consilier s-a întârziat atunci, i-a explicat despre movila din deal, și din acest motiv i-a adus aminte că s-a votat, și VASILÎȚA Gheorghe i-a spus că trebuie să semneze decizia că a fost atunci președintele ședinței. Când a pus semnătura deja era semnătura doamnei TCACI Eugenia și ștampila Consiliului și celelalte semnături. Primarul VASILÎȚA Gheorghe a spus că dimineața trebuie să ducă decizia la Inspectoratul Mediului. Ei erau tineri consilieri, dânșii nu aveau idee că după ce se finalizează ședința trebuie să semneze procesele-verbale. Dânșii dădeau semnătura electronică și se semna CARANCIUC Mihail și TCACI Eugenia care erau mai specialiști, ei cunoșteau mai multe. Astfel, poate au decis de cuviință să scoată întrebările date ca să nu se abrobe, poate și au făcut fără ei chestia asta. A mai fost un caz când Lilia CROITORU a fost președintele ședinței la una din ședințe, respectiv la ședința dată a fost una, iar când urma să se semneze era altceva și a înțeles că trebuie de fiecare dată să fie verificat.

La întrebările apărătorului său, inculpatul a declarat că nu i-a fost explicat că a fost decizia modificată. Îl stimează pe primar, el (VASILÎȚA Gheorghe) nu stă în cabinet, este permanent pe câmpuri, lucrează foarte mult. Trebuia pământ la spital, la școală, și domnul primar a spus că ar trebui să fie legitim tot. La multe ședințe s-a vorbit pe această temă, el (inculpatul) precis ține minte că s-a votat, consilierii care sunt de partea primarului spun că s-a votat, dar consilierii care au fost de la socialiști și de la alte partide nu recunosc că a fost votat. Raportor a fost CARANCIUC Mihail. Poziția lor că nu o să meargă așa ceva, dar spuneau că ei sunt Consiliu și trebuie să voteze, dacă nu merge o abrogă. El (inculpatul) ține minte precis că ei au votat. Semnarea deciziei a fost benevolă, primarul VASILÎȚA Gheorghe i-a explicat că este necesar, că este documentul care a fost atunci. Ulterior a aflat că urma ca secretara să pună ștampila copia corespunde. În primii ani, președintele ședinței erau consilierii mai vechi. La fiecare ședință se spunea care va fi președinte la următoarea adunare. Nu cunoaște dacă din 2020-2025 la Consiliul local se înregistrează ședințele. După această problemă pune telefonul și înregistra. La ședință când se aproba ordinea de zi, se introduceau subiecte noi. Cu acest pământ a fost subiect nou introdus. Pe parcursul ședinței la ordinea de zi completă, avea dreptul să adauge la ordinea de zi. Nu î-și aduce aminte. Primarul a propus să se aducă pământ de acolo, iar consilierii au decis. Dacă nu era semnătura doamnei TCACI Eugenia, nu știe dacă se semna. Primarul îi aducea să semneze, dar întotdeauna venea târziu din motiv că venea de la lucru târziu.

La întrebările instanței de judecată, inculpatul a declarat că, primarul i-a spus că este stopat lucrul cu parcul. Decizia trebuia dusă la Inspectoratul Mediului și doamna EȘAN Natalia a scos-o din calculator și trebuia el (inculpatul) să o semneze. Nu cunoaște dacă documentul urma să fie scos atunci în 2020 sau acum. Era consilier atunci și a mai văzut semnătura doamnei TCACI

Eugenia. Nu ține minte dacă a semnat olograf sau cu semnătura electronică decizia dată. La toate ședințele înainte îi dădea semnătura electronică secretarei. Nu ține minte din ce an au apărut cheițele electronice, dar poate a semnat și olograf. Când semna un document avea încredere. Până la ședința dată din 2020 nu a mai fost președintele ședinței. TCACI Eugenia lucra de mulți ani încă de tânără. Careva încălcări făcute de TCACI Eugenia nu s-au auzit. Pentru aceste acte poartă răspundere secretara. Nu știe dacă secretara poate să modifice ceva în acte. De când este consilier nu s-a întâmplat niciodată astfel de cazuri cu deciziile. La sesiune când se discută bugetul se discută și alte întrebări, când este vorba de buget raportor era doamna Stela, ea modifică, le explică și ei votau. El (inculpatul) nu cunoaște cum se fac aceste acte. El atunci a semnat procesul-verbal. La moment se semnează cu cheița.

La întrebările inculpatului VASILÎȚA Gheorghe, inculpatul a declarat că, ștampila era pătrată, semnătura a pus-o peste ștampila care era aplicată.

La întrebările apărătorului POTEREANU Denis, inculpatul a declarat că, el (inculpatul) ținea minte că s-a votat, despre acest pământ s-a vorbit de multe ori, nu a bănuț că a fost ceva ilegal, că face ceva rău. El face parte din comisia funciară. În comisia de specialitate nu ține minte dacă s-a discutat despre această decizie. După ce decizia a fost semnată de toți, nu cunoaște cum a ajuns la Inspectoratul Mediului.

La întrebările apărătorului POTEREANU Dina, inculpatul a declarat că, procesul-verbal a ședinței cu toate întrebările discutate nu l-a văzut după ședință. Dânșii erau consilieri tineri și nu știau cum trebuie să procedeze. Când era vorba de semnat procesul-verbal, doamna Eugenia TCACI îi spunea că trebuie semnătura caligrafică, doar când era președintele ședinței. Când era președintele ședinței permanent lăsa semnătura electronică. Nu a verificat textul deciziei, că avea încredere, că erau specialiști. Secretara spunea că nu o să treacă, însă dânșii ca noi consilieri, trebuia să voteze. În ședința corespunzătoare nu ține minte dacă CARANCIUC Mihail a menționat că nu o să treacă decizia la verificare, i se pare că Eugenia TCACI a spus. De când este consilier a fost un caz când Lilia CROITORU a fost președinta ședinței, Vitalie PORNOGOLOV a fost consilier și a stat numai la comisie și a plecat acasă și Natalia EȘAN a scris că a votat și el, atunci Lilia CROITORU s-a revoltat, erori se întâmplau. Actul care i l-a adus la poartă primarul, el (inculpatul) a înțeles că este o copie care urma să o semneze, acolo erau semnăturile deja.

La întrebările inculpatei EȘAN Natalia, inculpatul a declarat că, până la incident nu a citit deciziile, nu știe care este interesul doamnei EȘAN Natalia. Raportorul deciziei cu pământul a fost CARANCIUC Mihail. Nu ține minte cine a redactat decizia. De buget se ocupa doamna Stela. Când este vorba de finanțe, doamna Stela spune doar de finanțe, nu amestecă întrebările.

La întrebările apărătorului TIMOTIN Iulian, inculpatul a declarat că, la aceeași adunare pot fi adoptate mai multe decizii.

La întrebările acuzatorului de stat, inculpatul a declarat că, fără aviz nu poate să fie o decizie. Nu și-au dat interesul deoarece erau consilieri tineri fără practică. Cu primarul s-a întâlnit la domiciliul său, era aproape orele 10, seara. A spus că să semneze pentru a nu stopa lucrul în parc. El (inculpatul) are încredere în primar. Nu susține că doamna TCACI Eugenia a falsificat, dânșii au votat atunci dar ei ca specialiști cunoșteau mai bine ca dânșii. Părerea lui este că poate secretara a scos acest punct și dânșii au rămas că știu că punctul trebuie să fie introdus în decizie. Nu au mai fost cazuri ca VASILÎȚA Gheorghe să vină seara la domiciliu să se semneze pe decizii. A semnat decizia că primarul VASILÎȚA Gheorghe i-a spus că trebuie să semneze ca să nu stopeze lucrul în parc. El (IORDAN Mihail) nu a știut că decizia este modificată. Anterior nu a discutat cu persoanele care au semnat pe decizie.

Argumentele inculpatului EȘAN Natalia *****

5.4. Fiind audiată asupra esenței învinuirii înaintate potrivit prevederilor art.108 Cod procedură penală, în cadrul ședințelor de judecată din 13 iunie 2025 și 17 octombrie 2025, inculpata EȘAN Natalia ***** a declarat că î-și amintește acea zi de primăvară, era martie 2023, a fost o zi încărcată, a avut multă lume la primire, practic în acea zi nici nu l-a văzut pe domnul primar. Ține minte că, CARANCIUC Mihail de câteva ori deschidea ușa de la biroul său și nu înțelegea de ce. Dumnealui nu putea să intre să îi spună ce i-a transmis domnul primar. După ce s-a eliberat, era după orele 16:00, seara, a venit CARANCIUC Mihail și a spus că primarul VASILÎȚA Gheorghe îl sună de dimineață și îl roagă să caute decizia cu căratul pământului. Declară cu toată certitudinea că, primarul VASILÎȚA Gheorghe nu a sunat-o în acea zi. Biroul său se află în spatele instituției publice, ea nici nu a știut ca secretar că se căra pământ. La ea în birou nu a intrat nimeni, nici nu a telefonat nimeni ca să ceară vreun act. Ulterior, după ce s-au dus persoanele de la primire, ea a spus domnului Mihai CARANCIUC că nu știe când a fost așa decizie. I-a comunicat să îi spună primarului să vină. Dumnealui a spus că ceva cu bordura, cu pavaj. A început a căuta prin procese-verbale, prin decizii. Mai întâi a început a căuta pe actele locale, dar nu era nimic. CARANCIUC Mihai era la ea în birou, iar la telefon, la difuzor vorbea cu primarul. Cum poate secretara să se apuce să modifice o decizie sau nu știu ce fără să cunoască primarul. Primarul a spus ca CARANCIUC Mihai să se ducă în biroul de alături și că ea, Natalia (inculpata) să scrie corect. Ea (inculpata) nici nu avea idee ce este acest cont, era în serviciu de un an de zile. CARANCIUC Mihail s-a dus în biroul de alături să verifice conturile, a verificat conturile 404, 414 și apoi ea a scris. Ea personal singură nu s-a apucat, cum să facă dacă nimeni nu i-a cerut nimic. Nu a telefonat-o nimeni. Ulterior ea a înțeles că Natalia ZAICENCO a venit și s-a dus la deal să verifice, însă ea (inculpata) personal nici nu a văzut-o. Faptul că în baza la deciziei date care a fost falsificată, după câteva zile a aflat că s-a întocmit și o notă informativă. Primarul spunea că cei de la ecologie au sunat și au spus că nu este înregistrată acea notă informativă și nici nu a fost la ea (inculpata) ca să o înregistreze. Decizia s-a făcut doar într-un singur exemplar, cu ștampila umedă, nu s-a făcut nici o copie. Ea (inculpata) a spus că aceasta este doar o hârtie care nu are valoare. Nu știe dacă primarul a fost sau nu la TCACI Eugenia. De nenumărate ori a discutat cu TCACI Eugenia, ultima spunea că a fost primarul la ea, dar nu știe dacă a fost cu acea decizie. Primarul a venit speriat că au cerut cei de la ecologie și de la poliție acte. Mihai CARANCIUC a spus că este ieșire din situație doar pe cale ilegală. Dacă le faci obiecții că ceva nu este legal, atunci le spun să nu pună piedici la efectuarea proiectelor. Primarul VASILÎȚA Gheorghe a stat în fața lor cu CARANCIUC Mihai a spus că ieșirea din situație este pe cale ilegală. Ea (inculpata) a intrat în panică, s-a speriat, ea nu a venit în primărie ca să falsifice ceva. Ea are la întreținere două persoane cu grad de dizabilitate și a ajuns să umble prin judecăți. Da, într-adevăr primarul muncește, dar s-a menționat că CARANCIUC Mihai i-a spus primarului că ce se face, poartă răspundere mai mare primarul ca funcționar cu demnitate publică, dar VASILÎȚA Gheorghe nu a zis nimic. La Procuratură ea (inculpata) a scris că sunt presiuni asupra sa, este imposibil să lucreze. Primarul avea ultimul an din primul mandat, dar ea era începător. Dacă ZAICENCO Natalia a venit la inspecție și a spus că nu este nici o încălcare, pentru ce a trebuit să vină în primărie să de-a indicații să scrie o decizie. Presiuni sunt din partea consilierilor și din partea primarului. Au întocmit ancheta de serviciu, prima zi s-au adunat, dar ea nu a știut nimic. Menționează că decizia a fost într-un singur exemplar, dar după ce a fost modificată decizia dată a apărut în zeci de exemplare. Ea a dat o singură hârtie, nota informativă nici nu a văzut-o în ochi, pe urmă i-au spus de nota informativă. CARANCIUC Mihai de câteva

ori a spus că primarul ține în mână un act administrativ fals și a spus să aibă grijă ce face cu decizia. CARANCIUC Mihai ultimul a aplicat semnătura și ștampila pe acea decizie, ea (inculpata) nu a văzut nici o notă informativă, nici nu a contactat-o nimeni să ceară nimic. Presiunile erau după ancheta de serviciu, cu cinci minute înainte de comisia de specialitate, proiectul dat i s-a pus în față și ea (inculpata) a spus că nu contrasemnează, dar proiectul de decizie ea (inculpata) l-a luat, primul lucru care a făcut ea l-a expediat la Cancelaria de Stat și doamna Svetlana a spus să nu contrasemneze așa decizie. Declară că, din câte cunoaște primarul s-a înțeles cu IORDAN Mihai să plece la el să semneze, cunoaște asta că erau toți în birou. Când i-a spus primarul că se duce la TCACI Eugenia, ea i-a spus să nu se ducă că dumneaei nu este în funcție și nu va semna. A venit înapoi și a spus că TCACI Eugenia nu a semnat. În primul rând trebuia să fie anunțată Cancelaria de Stat, dar primarul i-a adus decizia înapoi, ea (inculpata) nici cu gândul că el (VASILIȚA Gheorghe) a dus-o undeva și apoi a adus-o, și ea a pus-o într-o mapă, nici cu gândul că o să apară undeva.

La întrebările apărătorului său, inculpata a declarat că, fraza „a permite Primăriei s. Delacău de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității,, ea (inculpata) a scris-o în ”Word”, dar nu a semnat-o. De la ea (inculpata) nu a cerut nimeni nici un document, din instituțiile care se ocupă cu pământurile, nici verbal, nici telefonic, nu a sunat nimeni pentru a cere ceva. Ea nu cunoaște toate aceste aspecte. Ea xerox nu a făcut, era o singură foaie A4, în original.

La întrebările avocatului MAȚCO Andrei, inculpata a declarat că, xerox la Decizia nr.3/5 nu a făcut. Primarul a spus să caute că este așa decizie, cu CARANCIUC Mihai au căutat în procese-verbale, au căutat în decizii însă nu au găsit. Au căutat în calculator decizia dată, în format digital, ea (inculpata) era nouă în funcție și nu știa prea bine ce și unde se află. Primarul a spus că trebuie să fie așa decizie că a fost cărat pământ pentru bordură și pavaj să se amenajeze, a găsit o decizie cu bordură și pavaj, era vorba de finanțe. Atâta timp cât nu este semnat, este doar o hârtie. A făcut aceste proceduri de modificare la calculatorul său de serviciu. Mapa a găsit-o în calculator acolo erau toate deciziile și dispozițiile de ani de zile, ele se păstrau în calculator. După ce a identificat decizia care i-a spus primarul, nu a verificat dacă această decizie este publicată. Decizia era doar anexată la Cancelaria de Stat. Documentele se plasează în word, în pdf și depersonalizate. Nu avea timp să caute că a fost situația foarte rapid. La acel moment când a făcut schimbări în decizia 3/5 prezent era primarul VASILITĂ Gheorghe și Mihai CARANCIUC. Inițiatorul la modificare a fost primarul VASILITĂ Gheorghe și CARANCIUC Mihai. Primarul a spus lui CARANCIUC Mihai să aducă din biroul de alături conturile 409, 414 să vadă dacă sunt corecte. Documentul word de modificare a deciziei l-a făcut în documentul word, s-a adăugat fraza completată, s-a imprimat și atât. A fost imprimată decizia modificată doar într-un exemplar, nu s-a făcut nici o copie. Fiind omul nou în funcție, avea presimțire că nu este ceva corect. Nu cunoaște de unde au apărut mai multe copii a deciziei modificate. Putea primarul să facă mai multe copii, nu cunoaște de unde a apărut decizia la toți consilierii. După ce a făcut modificări a Deciziei nr.3/5, nu poate să comunice dacă le-a salvat sau nu, nu s-a mai întors înapoi la acest document. Documentul era în word, s-au făcut modificări, documentul se afla în mapa unde se păstrau deciziile din 2020. Nu poate să dea explicații. Dacă vor avea acum ședința Consiliului la sfârșitul anului și au proiectul de decizie care se repetă în fiecare an și v-a lucra pe acel de anul trecut. Putea doar să modifice. Decizia nr.3/5 după ce a fost modificată nu a expediat-o nimănui, în birou putea să între oricine, ea (inculpata) nu a efectuat operațiuni de pe poșta electronică a secretarei. De când activează și până la moment are două poște electronice și a spus la toți să transmită de pe apl.gov, iar multe instituții transmit și pe cealaltă poștă electronică. Era o poștă electronică veche, ea (inculpata) abia intrase în funcție, până a primit

ordinul de la cancelaria de stat să folosească poșta electronică apl.gov.md, avea un an de când activa, era după cele întâmplate. Poșta electronică de serviciu se deschidea automat când deschidea calculatorul, era acces liber la poștă. A observat multe lucruri și a schimbat parola, folosea cineva calculatorul, când ieșea seara închidea calculatorul, venea a doua zi putea să fie calculatorul deschis. Afară este cameră de supraveghere, dar în cadrul instituției nu cunoaște dacă sunt camere. Se deschidea calculatorul, se mergea la poșta electronică și se deschidea poșta fără a introduce parola. Au fost observate mai multe lucruri și a schimbat parola. Ea (inculpata) a pus decizia pe masă și a spus să facă ce dorește cu ea. Nu ține minte în care mapă a pus decizia, are sute de mape. Ultimul a semnat decizia CARANCIUC Mihai. S-a dus primarul mai întâi la doamna Eugenia, după CARANCIUC Mihai a semnat. Decizia a luat-o primarul, el nu a adus decizia deodată ca să o pună în mapă. Primarul a venit la primărie, domnul CARANCIUC Mihai a semnat și a pus ștampila, după i-a dat-o în mână primarului. Peste o zi a adus decizia înapoi și a pus-o în mapă. Când a fost cu percheziție CNA, toate actele s-au ridicat benevol. Ei au găsit decizia în mapă. Actele s-au prezentat benevol. Nu cunoaște dacă decizia care a fost ridicată de CNA este Decizia 3/5 modificată. CNA a făcut percheziții și ea (inculpata) s-a semnat că au luat actele din birou. I-au adus la cunoștință ce caută, i-au prezentat ordonanța de percheziție, i-au spus să se așeze, ei au făcut toate acțiunile.

La întrebările avocatului POTEREANU Dina, inculpata a declarat că, ștampila Consiliului este în safeul secretarului. Când a intrat în funcție nimeni nu i-a dat-o în primire, nu s-a semnat pe nimic. Când s-a modificat decizia conform legislației ea deținea ștampila, ea avea grijă de ștampilă. În acea zi ea (inculpata) nu a pus mâna pe ștampilă ca s-o transmită cuiva, ea nu a aplicat ștampila pe decizia modificată. CARANCIUC Mihail a aplicat ștampila pe decizia modificată. Primarul nu a avut beneficii personale cu transmiterea pământului fertil dintr-un loc în altul. Nu ține minte atunci cine și ce a spus, ține minte că CARANCIUC Mihail a aplicat ștampila și a semnat. Nu a depus o plângere la poliție după ce s-a aplicat ștampila. Nu cunoaște cum a ajuns decizia la inspecția mediului. Modificarea deciziei nu a făcut-o benevol, a intrat în panică, a făcut isterie, ea (inculpata) a spus că nu cunoaște și nu știe dacă se permite așa ceva. La acel moment nu cunoștea toate legile, ea nu s-a apucat benevol să modifice decizia, primarul spunea că pun piedici la realizarea proiectului. CARANCIUC Mihail a spus că o să se stopeze lucrările la parc, nu ține minte toate aspectele. Când s-a spus să modifice decizia, ea (inculpata) a ales varianta să modifice Decizia nr.3/5.

La întrebările instanței de judecată, inculpata a declarat că, de fiecare dată erau strigate și presiuni din partea primarului, dar el se străduie pentru localitate. Careva acte nu a prezentat, CNA a făcut toate acțiunile.

La întrebările inculpatului VASILÎȚA Gheorghe, inculpata a declarat că, când a modificat decizia, în birou era VASILÎȚA Gheorghe și CARANCIUC Mihai, împreună i-au dictat ce să scrie. Nu cunoaște la ce oră i-a dat decizia modificată cu ștampilă primarului, era seara. Nu î-și aduce aminte ca primarul să îi fi spus să îl sune pe IORDAN Mihail. În acea zi primarul l-a sunat pe IORDAN Mihail, s-a interesat când va fi ca să semneze decizia. La comisia de anchetă ea (inculpata) nu a fost la prima ședință, cine a făcut proiectul de decizie se cunoaște foarte bine. Când a fost de la CNA nu a dat așa declarații că decizia în original era la ea (inculpata), în rechizitoriu ea nu a făcut așa declarații. ZAICENCO Natalia a fost întrebată cum a fost prezentată decizia, ultima a spus că a fost prezentată în original, dar ea (inculpata) nu cunoaște cum a fost. În afară de ea (inculpata), de un an de zile nu are nimeni acces, dar până atunci intra cine dorea.

La întrebările inculpatului IORDAN Mihail, inculpata a declarat că, în acea zi nu ține minte până la ce oră a stat la lucru.

La întrebările acuzatorului de stat, inculpata a declarat că modificarea deciziei a perceput-o ca un ordin. Atunci seara primarul a preluat decizia modificată. Inițial a transmis decizia modificată fără semnături și ștampilă. În afară de e-mailul doamnei TCACI care era logat în calculator, nu cunoaște dacă mai avea cineva acces. A acceptat să modifice decizia fiindcă primarului i-a trebuit. Prin această modificare nu a urmărit ca pe viitor să aibă avantaje.

5.5. Probele acuzării

- *Declarațiile martorului STRÎMBEI Emilian, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 06.09.2024 și declarațiile suplimentare a martorului din 03.10.2024*, fiind prevenit de răspundere penală conform art.312 Cod penal pentru prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, potrivit cărora se atestă că, cunoaște aproape toți participanții la proces, nu este în relații de rudenie cu nimeni din sala de judecată. În martie 2023, cu administratorul VASILOS Igor, a plecat în sat. Delacău, acolo unde a activat fiind tehnică. La intrarea în satul Delacău, ajungând la cariera veche, alături a observat că este tehnică care încărcă solul și acestea se făceau la indicația primarului, totul se transporta în parcul s. Delacău. Știind că asemenea lucrări se fac cu avize a Ministerului Mediului, ei au sesizat poliția, VASILOS Igor a telefonat poliția. A filmat ce se încărca și numerele mașinilor. Din auzite știa că a venit poliția, de la Inspecția Mediului. Dar s-a închis întrebările din motiv că este decizia autorității publice. A fost mai târziu, nu în acea zi, s-a auzit că este totul în regulă. Susține că des se suna cu CARANCIUC Mihail cu întrebări de serviciu, era o neînțelegere cu uu teren, și din convorbirea cu CARANCIUC Mihail a auzit de la acesta că este sesizare deja la CNA, este dosar penal, a înțeles că când a venit poliția a cerut de la primar documente, primarul a dat indicații să modifice o decizie. Așa decizie nu aveau, primarul a venit la Primărie și a găsit o Decizie nr.3/5 din 2020 în calculator, în decizie nu era careva vorbă să transporte pământ. Primarul a dat indicații să schimbe un punct pentru a se permite aceste lucrări. A înțeles că a scos această decizie EȘAN Natalia, a introdus un punct, iar președinte a comisiei era IORDAN Mihail. Primarul a luat decizia, s-a dus la IORDAN Mihail, ultimul a pus semnătura, fosta secretară TCACI Eugenia nu a semnat decizia. La Primărie era secretara, inginerul cadastral CARANCIUC Mihail care a decis să pună semnătura în locul lui TCACI Eugenia și ștampila Consiliului sătesc. Din cele ce i-a comunicat CARANCIUC Mihail, în prezență era primarul, iar CARANCIUC Mihail l-a atenționat pe primar că este încălcare de lege. Decizia a fost dusă unde a fost cerută, la fel și o notă informativă a fost făcută tot CARANCIUC Mihail și a fost prezentată sau la poliție sau la Inspectoratul Mediului. Prin februarie 2024 a avut o discuție cu CARANCIUC Mihail că din partea primarului se făceau ceva acțiuni, era presiune din partea activiștilor sau Consiliului ca CARANCIUC Mihail să ia vina pe el, că primarul să nu aibă probleme. După ce VASILOS Igor a depus la CNA o cerere, după ce a început să îl audieze că este o decizie falsă, l-a sunat pe CARANCIUC Mihail și l-a întrebat cum s-a ajuns la cele întâmplate și i-a povestit motivele. I-a dat întrebările cum el ca funcționar public a aplicat semnătura și ștampila, CARANCIUC Mihail i-a comunicat că a dorit să îl ajute pe primarul Gheorghe VASILITA. A avut o întrevedere cu CARANCIUC Mihail aproape de anul nou 2024, i-a spus mai detaliat cum s-a produs situația dată. El (CARANCIUC Mihail) recunoaște că a făcut o prostie, la indicația primarului. În acea zi când s-a întâmplat, primarul căuta o decizie, EȘAN Natalia nu a găsit-o și a cerut ca primarul să vină în primărie să vadă că așa decizie nu este. Primarul a venit în primărie și a găsit decizia în calculator, în decizia nr.3/5 din 2020, se vorbea despre modificarea bordurilor. Primarul a dat

indicații să mai pună un punct, să se permită primarului să i-a pământ. Indicații au fost date doamnei secretare EȘAN Natalia. Acolo era CARANCIUC Mihail, EȘAN Natalia și primarul. După ce s-a scris acel rând în decizie, un rând suplimentar, a fost scris de către secretară la indicația primarului. Cu această decizie primarul a plecat să o semneze la TCACI Eugenia care a fost secretară în anul 2020. Din aceste considerente a plecat să o semneze la secretara TCACI Eugenia și IORDAN Mihail care era președintele comisiei din anul 2020. Peste un timp în aceea seară a venit semnată doar de IORDAN Mihail, TCACI Eugenia a refuzat să semneze. CARANCIUC Mihail a aplicat semnătura lui și ștampila Consiliului sătesc Delacău. Aplicând această semătură și ștampilă, CARANCIUC Mihail l-a preîntâmpinat de vreo 3 ori pe primar că primarul ține în mână un document fals. La întrebările sale oferite lui CARANCIUC M. de ce nu a sesizat organele competente, CARANCIUC M. a răspuns că nu a sesizat că a doua zi această decizie a fost adusă înapoi de primar și a dat-o secretarei EȘAN Natalia și i-a spus că nu a folosit-o nicăieri. Din vorbele lui CARANCIUC Mihail a înțeles că a făcut o notă informativă care primarul a semnat-o și a prezentat-o la poliție sau la agenția mediului, în baza la ce s-a luat pământul. Această notă informativă făcută de CARANCIUC Mihail, a fost semnată de VASILITA. Din vorbele lui CARANCIUC Mihail la începutul anului 2024 văzând că pe ei încep să îi cheme la CNA, să-i audieze pe cazul dat cu falsul, CARANCIUC M. și EȘAN Natalia s-au dus la primar în cabinet și au rugat pe primar să se ducă la CNA să recunoască cum a fost cazul dat cu falsul și să se clarifice el (VASILITA Gheorghe) cu cazul dat, iar domnul primar le-a răspuns că nu știe nimic, nu a falsificat nimic. Tot din cuvintele lui CARANCIUC Mihail a aflat că văzând că chestia ia amploare, primarul a dat indicații la Consiliu să facă o anchetă de serviciu. Tot în anul 2024, nu cunoște luna, a auzit că CARANCIUC M. retrăiește că mai bagă și consilierii în această problemă. Consiliul s-a strâns, au fost mari presiuni pe EȘAN Natalia, la rândul ei nu dorea să semneze documentul anchetei de serviciu, reproșându-le consilierilor că deja pe cazul dat este pornit un dosar penal la CNA pe fals de documente și EȘAN Natalia nu dorește să semneze această decizie. Din cuvintele lui CARANCIUC M., că prin iunie 2024 primarul a strâns consilierii afiliați lui și a făcut mari presiuni psihologice pe CARANCIUC Mihail, numindu-l trădător. Din cuvintele lui CARANCIUC Mihail a înțeles că primarul nu dorește să recunoască și dă vina pe CARANCIUC Mihail și EȘAN Natalia referitor la modificarea deciziei. La data de 06.09.2024 de către primar au fost invitați niște activiști, Maria ARNAUT a început pe EȘAN Natalia să o insulte, s-au dat drept de activiști care au dorit să fie prezenți la ședință.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, la Inspectoratul Mediului s-a spus că nu este încălcare de lege, că sunt actele în regulă. Prin telefon a comunicat cu CARANCIUC Mihail, care înțelegea că încalcă legea, consideră că înțelegea ce a făcut, a dorit să ajute comunitatea, a dorit să ajute primarul.

La întrebările instanței de judecată, martorul a declarat că, la TCACI Eugenia s-a dus în ziua următoare din momentului când a sesizat că se fură pământul.

La întrebările apărătorului POTERANU Dina, martorul a declarat că, ca cetățean dacă vede o încălcare, sesizează autoritățile. Activiștii prezenți la 06.09.2024 susțin primarul și au insultat-o pe EȘAN Natalia după ședința de judecată.

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, de la CARANCIUC Mihail a aflat despre cele întâmplate. Cu VASILOS Igor ei vorbeau despre cererea care s-a scris la CNA. Până a face sesizarea, cu VASILOS Igor nu prea ține minte să fi discutat. Nu cunoaște dacă VASILOS Igor a comunicat cu cineva din Primăria s. Delacău despre cele întâmplate. Se face presiune pe EȘAN Natalia. Pe subiectul dat nu a discutat cu alți consilieri. Despre falsul

deciziei a discutat cu CARANCIUC M. în perioada sfârșitul anului 2023–august 2024, iar cu TCACI E. nu a discutat, și nici nu EȘAN Natalia. Mesaje text a discutat cu consilierul Vasile DUTCA pe mai multe subiecte. Nu a fost nici o așteptare, a discutat ce se face în Primărie, despre falsificarea documentului. Această decizie nu l-a afectat ca cetățean, dar a sesizat organul competent. Nu este locuitor al satului Delacău, este agent economic pe teritoriul s. Delacău, se ocupă cu extragerea pietrișului. La moment sunt în litigiu. Din vorbele lui CARANCIUC Mihail a înțeles că s-a făcut acest fals din considerentele că primarul a luat pământul ne având un aviz de strămutare deoarece se face printr-un proiect și cu un aviz. Știind că acest moment va duce la probleme, primarul a hotărât să facă un document cu care să astupe ce s-a făcut. CARANCIUC Mihail i-a spus că îl afecta pe primar. El îi spunea să facă document apoi lucrări, la primar este totul invers, se făceau lucrări, apoi document. Primarul dorea să acopere cu acest document cele săvârșite, poate î-și dădea sau nu seama, dar CARANCIUC M. î-și dădea seama că este un prejudiciu față de stat. Acest pământ nu aparține nici primarului, aparține Primăriei, acolo a fost carieră. Pământul se pune aparte și lutul aparte, și când se recultivează acest pământ se pune înapoi în groapă de unde a fost extras.

La întrebările apărătorului TIMOTIN Iulian, martorul a declarat că, după ce a fost modificată Decizia nr.3/5 din cuvintele lui CARANCIUC Mihail, a fost dusă de primarul Gheorghe VASILIȚA, dar nu cunoaște unde a dus-o, dar a adus-o înapoi și CARANCIUC M. s-a bucurat că nu a ajuns nicăieri.

La întrebările inculpatului VASILIȚA Gheorghe, martorul a declarat că, discuția cu CARANCIUC M. a fost la sfârșitul anului 2023- septembrie 2024.

La întrebările inculpatului IORDAN Mihail, martorul a declarat că, nu cunoaște la ce oră a venit primarul să semneze decizia la IORDAN Mihail. Nu cunoaște la ce oră finisează primarul munca. (f.d.40-41; 51-52, vol.III)

- *Declarațiile martorului VASILOS Igor, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 06.09.2024, fiind prevenit de răspundere penală conform art.312 Cod penal pentru prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, martorul a declarat că, de la el (martorul) s-au început toate. Era data de 01.03.2023, se afla la cariera gestionată de SRL "Pietriș Grup", câmpul 216 din sat. Delacău, era împreună cu fondatorul SRL "Pietriș Grup" STRÎMBEI Emilian. Ajungând la carieră a văzut că din apropierea carierei lor unde anterior a fost o carieră care se folosește sub gunoiste erau niște transporturi, camioane. S-au apropiat, a văzut un excavator, camioane încărcau sol fertil și îl duceau în direcția sat. Delacău. A întrebat ce se întâmplă, oamenii au spus că îl transportă în sat. Delacău. Cunoaște că solul fertil nu se poate simplu de transportat, a făcut un apel telefonic la poliție, a înștiințat că se fac lucrări dubioase, nu se permite să le efectueze. S-a deplasat în satul Delacău, solul se descărca în centrul satului lângă casa de cultură. A fost toată activitatea în ziua de 01.03.2023. A fost telefonat de la Inspectoratul de Poliție, i-au comunicat că materialele transportate au fost transmise după competență la Inspectoratul pentru Protecția Mediului. Peste o perioadă a fost înștiințat de Inspectoratul Mediului că lucrările de transportare a solului a fost organizate de primar în temeiul unor decizii permissive. Peste o perioadă a vorbit cu STURZA Vitalie, șef la Inspecției Mediului, a fost vara anului 2023. Nu este clar ce documente au constituit temeiul pentru efectuarea lucrărilor. A fost prezentată de către primar o Decizie nr.3/5 din 2020, luna august prin care s-a permis aceste lucrări de strămutare a solului fertil. Cunoscând puțin legislația și că nu este permisiune, i-a fost interesant, a accesat pagina web a Primăriei și în Decizia nr.3/5 nu a văzut nimic despre efectuarea acestor lucrări, fiind plasate toate deciziile. A depus o plângere la CNA, în noiembrie sau decembrie, a fost audiat la CNA pe marginea deciziei și a spus toate. A scris plângere pe*

administrația publică locală al sat. Delacău. Au fost mai multe aspecte care s-au examinat, pe mai multe acțiuni ilegale, inclusiv și ce ține de strămutarea solului fertil. Nu a primit nimic, a prezentat și video pe care l-a filmat, și anume evenimentele din 01.03.2023. S-a pornit proces-verbal, a avut o discuție cu CARANCIUC Mihail și EȘAN Natalia, a fost în luna decembrie sau ianuarie anul curent, când se pornise procesul de falsificare în Decizia nr.3/5. În Primărie erau prezenți primarul, CARANCIUC Mihail și secretara EȘAN Natalia. A înțeles că CARANCIUC Mihail a făcut o semnătură în locul lui TCACI Eugenia, fosta secretară a Consiliului local. De la CNA a cunoscut că ceva nu corespunde în decizie, că s-au făcut modificări, dar fără detalii.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, a discutat cu STURZA Vitalie care i-a comunicat că de către primar a fost prezentată Decizia nr. 3/5 și Consiliul Raional i-a permis să facă lucrări. I-a fost interesant, cunoaște care este procedura de a lua un sol fertil și de a-l strămuta. Nu știe cum Consiliul Raional i-a permis și cum i-a permis Administrația Publică Locală. Nu ține minte dacă a prezentat răspunsul de la CNA, a depus o plângere în luna decembrie, a fost audiat prima dată și a prezentat stick-ul cu video.

La întrebările apărătorului POTERANU Dina, martorul a declarat că, nu este locuitor al satului Delacău, locuiește în mun. Chișinău, activează din 2011 și nu a locuit în sat. Delacău. SRL "Pietriș Grup" careva cereri nu a înaintat ca să permită să cumpere acea carieră epuizată. SRL "Pietriș Grup" conform contractului deține cariera Delacău–Puhăceni, care este formată din 2 sectorare, 1 sector este s. Puhăceni, și sectorul nr. 2 Delacău, cu s. Delacău sunt în litigiu din 2020. Nu a solicitat careva acte de la șoferi, nu a zis că nu aveau acte, pentru așa ceva trebuie să fie acte. Unul din șoferi a spus că primarul organizează aceste transportări. A depus o cerere în cancelaria s. Delacău de modificare a destinației unui teren în s. Delacău, a fost la Primărie, a văzut că tehnica aduce totul în centrul satului. A sunat la 112 pe deal, după înregistrarea video se vede data și ora. A văzut o încălcare și a telefonat. Nu este simplu să faci aceste lucrări. Se află în litigiu cu schimbarea destinației, la Primărie cererea a fost respinsă.

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, nu a făcut cunoștință cu materialele pe care le avea Inspectoratul Mediului. Dacă ține de activitatea sa poate și făcea cunoștință. Se afla pe teritoriul carierei, este paznic și tehnica până în toamna anului trecut. A plecat să achite salariul paznicului și a fost la Primăria s. Delacău. Prin telefon a comunicat cu CARANCIUC Mihail și EȘAN Natalia. "Pietriș Grup" activează din 2011, inclusiv au tangență cu secretariatul și inginerul cadastral. Problema era pusă pe ordinea de zi la CNA. Procesul mergea, totul se știa, le-a dat careva întrebări lui CARANCIUC Mihail și EȘAN Natalia, dar nu le-a întrebat mărunțișurile. A avut discuție, dar nu i-a sunat să îi întrebe special despre cele întâmplate. Ceva detaliat nu poate spune dacă a discutat cu ei în acea zi, din câte a înțeles din discuție s-a modificat Decizia în calculatorul din cancelaria secretarei. Primarul s. Delacău a mers la secretara din 2020 să semneze decizia, Eugenia TCACI a refuzat să semneze, iar IORDAN Mihai a semnat. Fosta secretară a refuzat să semneze, dar a fost semnat în locul ei de Mihai CARANCIUC. Pagina web a primăriei a accesat-o în vara-toamna anului trecut, era pornită deja procedura. Iar cu CARANCIUC Mihail și EȘAN Natalia a vorbit cu mult timp înainte, în decembrie 2023-ianuarie 2024. Escavarea este însăși încărcarea, dar din movilă s-a extras, este un sol depozitat, care se folosește sub gunoiștea satului. Acel sol nu aparține SRL "Pietriș Grup". Cu Primăria Delacău au mai multe litigii. Plângeri au fost pe Administrația Publică Locală, 6-8 plângeri, sunt 3 dosare în instanță, de la apel nu a primit nici o înștiințare.

La întrebările apărătorului TIMOTIN Iulian, martorul a declarat că, l-a mirat faptul că Consiliul Raional a permis să facă aceste lucrări.

La întrebările inculpatului VASILÎȚA Gheorghe, martorul a declarat că, A depus cerere de schimbare a destinației la data de 01.03.2023 în incinta Primăriei. Oamenii cu tehnica au spus că toate întrebările să le adreseze la primar. Primarul este în video, în mijlocul satului, care și dă indicații.

La întrebarea inculpatei EȘAN Natalia, martorul a declarat că personal la data de 01.03.2023, EȘAN Natalia nu i-a spus că cineva fură solul.

La întrebarea instanței de judecată, martorul a declarat că de la CNA nu a primit nici un răspuns. (f.d.42-44, vol.III)

- *Declarațiile martorului TCACI Eugenia, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 18.11.2024*, potrivit cărora se atestă că, din sală îi cunoaște pe toți, nu sunt rude, au fost colegi cu inculpații. A fost invitată la CNA un an de zile în urmă, nu ține minte precis, acolo i s-a dat o decizie cu privire la modificare bugetului din anul 2020, atunci activa secretară a Consiliului. S-a pus întrebarea dacă este semnătura sa. Nu era semnătura ei. Un angajat al CNA i-a spus despre ce este vorba, că s-a completat un punct ce ține cu pământul. A semnat că nu este semnătura ei. Peste un timp iarăși au invitat-o și i-au dat aceleași întrebări, a semnat aceleași acte. Ultima dată a pus semnătura ei pe câteva file, de asemenea pe o filă a scris de când a activat în calitate de secretară și cu care primar.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, până a o invita la CNA, a fost anul trecut sau acest an domnul primar VASILÎȚA Gheorghe cu o decizie și a motivat că îi trebuie să o semneze, nu a citit-o, însă i-a spus că nu are dreptul să semneze. Și i-a explicat că orice decizie o eliberează secretarul nou. Putea să fie această decizie despre care este vorba, dar nu a citit-o.

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, când a venit primarul la ea (martorul), deja nu lucra în calitate de secretară. Primarul i-a prezentat o decizie, putea să fie în două exemplare. Nu a citit decizia, nu era semnată de nimeni, nu era ștampilată. Primarul era singur, a venit ziua la ea (martorul). Nu a văzut nimeni situația dată. În anul 2020 la una din ședințe, mai bine zis înainte de începerea ședinței, domnul primar VASILÎȚA Gheorghe a ridicat întrebările ce ține de pământ, iar domnul CARANCIUC Mihail, specialist în probleme de reglementare funciară a explicat situația că terenul de unde urma să i-a pământul nu era înregistrat ca bun imobil și Cancelaria de Stat v-a abroga astfel de decizii. La una din următoarele ședințe urma să se prezinte un proiect de decizie. Atunci nu a fost adoptată nici un fel de decizie. Din 2021 până la moment nu cunoaște dacă s-au adoptat asemenea decizii.

La întrebările instanței de judecată, martorul a declarat că, a fost chemată o dată la Primărie unde se făceau ședințele, erau vreo 6 persoane. A găsit într-un proces-verbal ce ține de decizia dată și au întreb-o de ce în procesul-verbal nu sunt întrebările cu pământul. La întrunire a fost cei șase consilieri și cei care sunt prezenți azi în sala de ședință. A fost după ce a fost la CNA. Chiar dacă s-a discutat între consilieri înainte de ședință, așa întrebare nu a fost introdusă în procesul-verbal. Dacă erau întrebări importate la următoarea ședință urma să se prezinte un proiect de decizie și urma să fie pus în ordinea de zi. Atunci s-a cerut doar sfatul consilierilor. Din 1984-2021, inclusiv a fost secretara Consiliului.

La întrebările avocatului POTERANU Dina, martorul a declarat că, fiecare specialist din Primărie trebuie să vină la secretară din timp, să prezinte proiectul de decizie și mai târziu era prelucrat. Din timp făcea acest lucru. Se făcea împreună, dar când se apropia ședința Consiliului, se făcea dispoziția de convocare, proiectele de decizie erau pregătite și se trimitea consilierilor să se facă cunoștință. Până la ședință s-a vorbit despre pământ. Primarul la toți consilierii a spus că trebuie mutat niște pământ de pe o movilă, mai ține minte că trebuie ceva pământ să ia de undeva pentru amenajarea teritoriului din satul Delacău. Primarul a spus că trebuie pământ, această

întrebare nu s-a ridicat în cadrul ședinței, din acest motiv nici nu a fost introdusă în procesul-verbal. Era vorba să i-a pământ dintr-o movilă, dar care anume nu cunoaște, specialistul cunoaște. Pământul trebuia pentru amenajarea teritoriului în satul Delacău. Tot ce face primarul face pentru localitate.

La întrebările inculpatului VASILITA Gheorghe, martorul a declarat că nu a citit decizia cu care a venit primarul la ea (martorul), doar i-a explicat cum este procedura pentru a primi o decizie. (f.d.68, 68-verso, vol.III)

- Declarațiile suplimentare ale martorului TCACI Eugenia, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 28.02.2025, potrivit cărora se atestă că a spus anterior tot ce a avut de spus. Detalii suplimentare nu sunt.

La întrebările apărătorului POTEREANU Denis, martorul a declarat că, email-ul de care se folosea la serviciu era primariadelacau.etcaci@gmail.com. În momentul când a plecat din funcție email-ul a fost transmis altei persoane. Le-a spus să schimbe email-ul. Fiecare proiect de decizie înainte de a fi discutat trebuia să fie discutat în comisie, pământul ține de pământ, iar bugetul de buget. Înainte de a fi introdusă în ordinea de zi proiectul de decizie și anexele trebuie prezentate consilierilor. Nu s-a discutat în cadrul ordinei de zi, nu a avut toate actele necesare. Ține minte că s-a discutat, a fost vorba de o movilă, dar trebuie arătat concret, numărul cadastral, extras din registru.

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, emailul primariadelacau.etacaci@dmil.com, nu avea nici o parolă, se înțelegeau în colectiv, conlucrau împreună. Când s-a eliberat din funcție a dat toată documentația, în calculator se păstrau toate deciziile Consiliului. Pe foaie de hârtie în Primărie se păstrează 3-4 ani, pe urmă le transmiteau la Consiliul Raional, la arhivă. După eliberare în calculator se păstrau toate Deciziile din 2007, mai ales din 2018 de când a apărut Registrul Actelor Locale. Din 2020 în calculator se păstrau deciziile. Acces la calculator avea specialistul care era invitat când aveau vreo problemă tehnică a calculatorului. În rest nimeni nu se amesteca. La moment nu se folosește de email-ul primăriei. Mailul ei (martorului) personal este eugeniatacaci9@gmail.com. De pe adresa electronică conlucra cu Cancelaria de Stat, Ministerul Mediului, mai mult cu Cancelaria de Stat la plasarea actelor. A fost discutată tema despre movilă, dar nu în cadrul ședinței. Consilierii nu prezentau așa proiecte, proiectul de decizie îl făceau lucrătorii Primăriei cu primarul. Dacă era propus, ea (martorul) trebuia să includă în ordinea de zi, primarul a spus că va avea nevoie de pământ pentru amenajarea satului, împreună cu specialistul urma să facă un proiect de decizie, în ședința din 07.08.2020, nu s-a propus să fie inclusă în ordinea de zi, din motiv că nu au fost prezentate actele necesare.

La întrebările inculpatului VASILITA Gheorghe, martorul a declarat că, dacă era să fie două întrebări, la vot urma să fie puse două întrebări. La ședință a menționat că nu este corectă decizia să propună câțiva km, sunt alte organizații care să hotărască întrebările. S-a votat așa decizie, dar ulterior a anulat-o decizia la următoarea ședință. Cu pământul s-a discutat, dar nu în cadrul ședinței. Când se începe ședința se aprobă, secretarul nu trebuie să facă proiectul de decizie după ședință.

La întrebările instanței, martorul a declarat că, în cadrul ședinței Consiliului nu s-a discutat despre pământul fertil, iar înainte s-a discutat despre o movila de pământ. Nu s-a discutat ca subiect ce urma să fie inclus pe ordinea de zi. Din 2018 este Registrul Actelor Locale unde secretara trebuie să includă deciziile.

La întrebarea apărătorului POTEREANU Denis, martorul a declarat că, pe lista cu participanți este semnătura sa. Nominal se votează când se solicită. (f.d.93-94 vol.III)

- *Declarațiile martorului CROITORU Lilia, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 26.11.2024, potrivit cărora se atestă că în luna ianuarie al anului 2024 în baza dispoziției primarului a fost formată o comisie de anchetă. La adunarea dată erau prezenți majoritatea consilierilor, a fost pusă în discuție Decizia nr. 3/5 din 07.08.2020. Raportor a fost d. CARANCIUC Mihai, inginer cadastral. El a povestit că a fost primăvara, dar anul nu ține minte exact, cineva telefonic a chemat organele de stat și la fața locului s-au prezentat organele de stat ca să arate primarul în baza la ce se cară sol fertil pentru amenajarea parcului din satul Delacău. Gheorghe VASILÎȚA a sunat la Primărie ca să se caute decizia în baza la care se cară solul fertil. Domnul Gheorghe a menționat să caute decizia că trebuie să fie. Sol fertil s-a cărat și lângă gardul de la gimnaziu din localitate, lângă trotuar și pentru spital. După o vreme decizia nu se găsea, Mihai CARANCIUC a spus primarului că nu găsește astfel de decizie. Gheorghe VASILÎȚA a spus că trebuie să fie, să caute mai bine. Mihai CARANCIUC a povestit că pentru a face bine în folosul comunității a ajuns să facă acest lucru, a pus semnătura în locul doamnei Eugenia TCACI să nu se oprească lucrul. Singuri au modificat Decizia nr.3/5 și au adăugat un punct pentru a permite să fie amenajat parcul din satul Delacău. A fost un conflict, Mihai CARANCIUC a spus că VASILÎȚA Gheorghe era de față când s-a modificat decizia, pe când Gheorghe VASILÎȚA spunea că nu a fost, fiind în teritoriu. S-a discutat cu consilierii, î-și aduceau aminte ce declarații au dat la comisia de anchetă. Nu înțelegea despre ce movilă este vorba, i s-a explicat că este pe marginea satului, care era în gestiunea Primăriei. S-a cărat pentru Spital și pentru Gimnaziu. De exemplu când a înaintat proiectul de decizie, comisia de anchetă doamna Natalia a refuzat să semneze acest proiect de două ori. A spus că nu va semna că nu are bază legală. Solul fertil s-a folosit din movila APL pentru terenurile administrației publice locale. A făcut totul după regulă. A adăugat acest punct din cauză că a fost scăpat din vedere. VASILÎȚA Gheorghe era convins că este această decizie, consilierii s-au mirat că nu este decizia. Intuiește că este ceva la mijloc. Nu a putut modifica decizia că nu a fost semnată de Natalia EȘAN. Nu cunoaște cine este vinovat. Un lucru evidențiază, după votări, Petru TUCHILUȘ, fostul primar, a spus către o persoană din satul vecin că mult Gheorghe VASILÎȚA nu va fi primar, că îi va deschide vreo două dosare și îl va scoate din funcție. Este pus la cale de cineva. VASILÎȚA Gheorghe este un om cinstit, satul a înflorit, el a lucrat sincer, s-au bazat că au găsit un primar cinstit. Mereu s-a temut că este urmărit, controlat. A făcut și face totul după regulă.*

La întrebările instanței, martorul a declarat că, este în ordinea de zi, ține minte că s-a discutat despre pământul fertil, a căutat decizia dată, nu era acest punct care permite să se care solul dintr-un loc în altul, s-a scăpat din vedere. Discuțiile pe marginea posibilității transportării solului fertil în cadrul ședinței au fost, ea (martorul) nu înțelegea de care pământ este vorba, i-a fost explicat că este de la marginea satului, din movila APL. Chestiunile care se discută se înregistrează în procesul-verbal. În baza fiecărei decizie se făcea proces-verbal. Atunci secretară era Eugenia TCACI. Ea tot se întreabă de ce nu este în procesul-verbal această chestiune. Mulți ani a activat doamna TCACI. Nu ține minte până când a activat aceasta. Era nouă ca consilier, o asculta pe doamna TCACI, ridica vocea. Fiind ca consilier, omisiuni de la doamna TCACI nu au fost depistate. De multe ori le explica ceea ce nu înțelegeau. Dacă doreau să verifice vreun act se adresau la secretară. Despre folosirea solului fertil la consiliul în 2020 s-a discutat și considera că era decizia din 2020, din motiv că era legat și de bordure. Ei au adoptat-o la comisia de anchetă.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, copia deciziei originale a văzut-o, iar decizia rectificată nu a văzut-o, la decizia modificată a fost adăugat un punct la comisia de anchetă, care permite Primăriei satului Delacău de a folosi solul pentru amenajarea teritoriului

satului Delacău. Decizia nr.3/5 din 07.08.2020, a fost prezentă la această ședință. Când se aprobă decizia, președintele comisiei semnează procesele-verbale și deciziile. Ea era președintele sesiunii din ianuarie 2024. Ea trebuia să semneze toate procesele-verbale. Seara când a venit să semneze procesul-verbal era scris de Natalia EȘAN cu totul altfel. A întrebat-o de ce este schimbat, dar a menționat că ea (martorul) așa a spus la ședință. L-a rugat pe Mihai IORDAN să trimită înregistrarea audio de la ședință să îi arăte Nataliei EȘAN ce s-a discutat într-adevăr la ședință. A făcut procesul-verbal corect. Natalia EȘAN a spus că decizia care a înaintat-o nu are bază legală, altceva nu a spus, dar a scris și altceva, și la domnul Mihai a scris ce a vrut. Ei înregistrarea audio au modificat-o corect ce s-a discutat. Au fost chemați la Primărie să i-a decizia. VASILÎȚA Gheorghe a fost chemat de domnul Mihai sau doamna Natalia să i-a decizia și să o ducă lui IORDAN Mihai. A format o notă informativă și a dat o explicație. A anexat decizia modificată. Detaliat domnul Mihai nu a povestit. Sol arabil s-a luat din această movilă și a fost dusă la Spital, la Gimnaziu, exact nu ține minte când au fost făcute lucrări, aproximativ 2019-2020. Ei au votat și în baza deciziei VASILÎȚA Gheorghe știa că este decizia și lua sol și căra pe teritoriul satului. Nu cunoaște cine este vinovat. Nu ține minte precis când s-au făcut lucrări, dar în baza deciziei s-a cărat solul fertil. Decizia nu au găsit-o, acest punct nu era, consilierii știau că trebuie să fie. Ei au făcut declarații, dar în proiectele de decizie nu găseau acest punct. Această decizie era legată de buget, de bordure. Cineva nu a înregistrat, s-a omis poate careva greșeli. Când au căutat decizia, au discutat că domnului Gheorghe îi va trebui sol pentru amenajarea teritoriului satului Delacău. Ei au fost la ședință și au discutat.

La întrebările apărătorului POTEREANU Dina, martorul a declarat că, s-a schimbat trotuarul pe strada centrală, s-au scos trotuarele vechi, pământ s-a adus în fața școlii lângă trotuar pentru a nivela la un nivel cu trotuarul, o groapă cât ține gardul școlii. În Decizia nr.3/5 este menționat despre amenajarea satului, bordură.

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, activează ca consilier din 2019, la ședința Consiliului a fost în 2020. Raportor a fost Mihai CARANCIUC. Dumnealui a explicat care movilă. Necesitatea a fost reparația Spitalului afară, Gimnaziului și pentru amenajarea parcului. Membrii comisiei de anchetă: Efimia STOICA - președintele comisiei, Valentina COZONAC, IPATI Steliana, CROITORU Lilia, Eudochia PRISTESCU. Doamna PRISTESCU a scris declarația, dar nu au putut să se prezinte. În urma investigațiilor toți consilierii au confirmat că s-a comunicat, alții că chiar și s-a votat, a fost scăpat din vedere acest punct din decizie. La consiliu s-a înaintat proiectul de decizie cu comisia de anchetă, dar Natalia EȘAN nu a dorit să semneze de două ori și nu a fost aprobată de Cămară. Comisia de anchetă a fost aproximativ la 18.01.2024-19.01.2024.

La întrebările apărătorului TIMOTIN Iulian, martorul a declarat că, ședința se convoacă în baza dispoziției primarului. Din 07.08.2020 nu ține minte de către cine a fost convocată ședința. Păstrează deciziile acasă, majoritatea le are. La proiectele de decizie sunt obligatorii să aibă ordinea de zi. În cazul în care în ordinea de zi mai apare vreun proiect, sau întrebare, se adaugă în ordinea de zi. De acest aspect este responsabilă secretara. La acel moment era secretară Eugenia TCACI. La comisia de anchetă fiecare și-a adus aminte că a fost discutată decizia de a lua pământ fertil pentru amenajarea teritoriului și a adăugat acest punct în decizia nr.3/5 din 2020. Ancheta desfășurată cu aspectul că s-a scăpat punctul dat și au dreptul de a modifica o decizie. EȘAN Natalia era secretara comisiei. Dumneai (EȘAN Natalia) are dreptul să nu semneze, ea nu a sesizat alte organe competente. De la reprezentantul guvernului nu a recepționat scrisori pe marginea că nu a semnat doamna Natalia EȘAN.

La întrebările inculpatei EȘAN Natalia, martorul a declarat că, nu cunoaște titlul Deciziei nr. 3/5 titlu. Ține minte că este un punct despre borduri. Ei în oricare decizie pot să facă modificări, dacă s-a scăpat vreun punct, puteau să modifice. Ei nu au încălcat nimic, au făcut după lege. (f.d.70-71, vol.III)

- *Declarațiile martorului STURZA Vitalie, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 21.05.2025, fiind prevenit de răspundere penală conform art.312 Cod penal pentru prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, potrivit cărora se atestă că, din cadrul IP Anenii Noi a primit materialul privind decopertarea solului de către primarul s. Delacău pentru amenajarea unui parc. Materialul a fost transmis pentru examinare inspectorului ZAICENCO Natalia, practic cu acumularea tuturor probelor s-a ocupat ZAICENCO Natalia. În cadrul examinării el ca conducător, făcea cunoștință cu materialele și răspunsurile. La primirea deciziei s-a decis că în acțiunile primarului s. Delacău nu sunt prevăzute semnele contravenției cu privire la decopertare.*

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, totul a avut loc doi ani în urmă, perioada februarie-martie, iar solul s-a folosit la amenajarea unui parc, pentru plantarea arborilor, ei s-au expus ce ține de codul contravențional cu privire la decopertare, acțiunile de decopertare nu au fost desfășurate de primar însuși, contravenția nu a avut loc. Ce ține de transportare, amenajare ei nu s-au expus, că a făcut primarul legal sau nu, la ei nu a fost ca scop acest lucru. Pentru ca să fie folosit solul trebuie acte, pentru orice exploatare a resurselor trebuie să fie un aviz de la mediu. Întrebările de la CNA la fel s-au referit la fapta contravențională. Poliția a examinat materialele, iar ei urmau să examineze doar încălcarea de mediu. La calificarea contravenției este art. 115 CC, ei nu au dat apreciere la acte, nu a avut loc distrugerea stratului fertil. ZAICENCO Natalia a fost agentul constatat pe acest caz, ea a fost responsabilă, iar la etapa de examinare a văzut acea decizie care se invocă. Întrebările trebuie oferite către persoana care a lucrat cu materialele, el (martorul) a făcut cunoștință cu decizia, răspunsurile către poliție, el (martorul) a semnat actele. După regulă, agentul economic care gestionează o carieră de nisip, prundiș la finalizarea lucrărilor de escavare conform proiectului stratul fertil urmează să fie folosit la reprofilarea terenurilor. Din câte cunoaște este o carieră istorică, suprafața respectivă care nu a fost recultivată, trebuia să se folosească la recultivare. La calificarea contravenției decizia dată nu a avut efect juridic. Procese-verbale pe cazul respectiv nu au fost întocmite, poate la poliție au făcut careva acțiuni, la ei au fost remise fără încălcări.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, potrivit Codului contravențional, agentul economic este în drept să facă acțiuni la fața locului și ulterior să sesizeze organul competent. Inspectoratul pentru Protecția Mediului a examinat sub aspectul contravenției, încadrarea care a fost sesizată. Agentul în sesizare a făcut referință la acest aspect. Nu cunoaște la inițiativa cui a venit această decizie, nu cunoaște cum a solicitat verbal sau în scris. Nu î-și aduce aminte dacă a fost o astfel de interpelare, trebuie să fie în material. Nu ține minte cum a ajuns această decizie la material, era anexată la material, dar nu știe cum a ajuns și nu ține minte dacă era anexată în original sau copie. (f.d.106-106 verso, vol.III)

- *Procesul-verbal de confruntare din 08 februarie 2024, prin care s-a consemnat acțiunea procesuală de confruntare între bănuții CARANCIUC Mihail și EȘAN Natalia. Scopul acțiunii a fost înlăturarea divergențelor dintre declarațiile bănuților vizați cu referire la următoarele aspecte: identificarea persoanei care a venit cu inițiativa de a falsifica decizia nr.3/5 din 07.08.2020. Astfel, bănuita EȘAN Natalia, fiind audiată, a comunicat că inițiativa de a modifica decizia în cauză a fost a primarului VASILIȚA Gheorghe, acesta ordonându-i să identifice varianta electronică a proiectului deciziei menționate și să introducă în acesta un punct*

suplimentar, care i-ar oferi permisiunea de a folosi solul fertil pe care la acel moment deja îl utilizase la amenajarea parcului din localitate. De altă părere cu privire la aspectul în cauză a fost bănuitul CARANCIUC Mihail, care a invocat în cadrul audierii, că inițiativa de modificare a deciziei menționate i-a aparținut lui. Astfel, în cadrul acțiunii de confruntare, EȘAN Natalia a menținut poziția declarată în cadrul audierii, potrivit căreia inițiativa de modificare a deciziei nr.3/5 din 07.08.2020, a fost a primarului VASILÎȚA Gheorghe, pe când bănuitul CARANCIUC Mihail a fost reticent a răspunde concret la întrebările adresate. În acest sens bănuitul CARANCIUC Mihail a răspuns în felul următor: „din câte îmi amintesc, inițiativa a fost a mea, însă dna Natalia EȘAN este mai tânără decât mine și admit că răspunsul acesteia este corect.” Totodată, cei doi bănuți au convenit împreună asupra faptului că textul inclus în pct.2 al deciziei nr.3/5 din 07.08.2020, a fost dictat de CARANCIUC Mihail, aprobat de primarul VASILÎȚA Gheorghe și înscris în proiectul deciziei de EȘAN Natalia. (f.d. 112-113, vol.II)

- *Procesul-verbal de confruntare din 22 februarie 2024*, prin care s-a consemnat acțiunea procesuală de confruntare între bănuții VASILÎȚA Gheorghe și EȘAN Natalia. Scopul acțiunii a fost înlăturarea divergențelor dintre declarațiile bănuților vizați cu referire la următoarele aspecte: identificarea persoanei care a venit cu inițiativa de a falsifica decizia nr.3/5 din 07.08.2020. Astfel, bănuita EȘAN Natalia, fiind audiată, a comunicat că inițiativa de a modifica decizia în cauză a fost a primarului VASILÎȚA Gheorghe, acesta ordonându-i să identifice varianta electronică a proiectului deciziei menționate și să introducă în acesta un punct suplimentar, care i-ar oferi permisiunea de a folosi solul fertil pe care la acel moment deja îl utilizase la amenajarea parcului din localitate. De altă părere cu privire la aspectul în cauză a fost bănuitul VASILÎȚA Gheorghe, care a invocat în cadrul audierii, că inițiativa de modificare a deciziei menționate nu i-a aparținut lui și că la momentul perfectării și imprimării variantei modificate a deciziei nr.3/5 din 07.08.2020, el nici nu s-ar fi aflat în incinta Primăriei s.Delacău. În cadrul acțiunii de confruntare, ambii bănuți au menținut declarațiile date anterior, constatându-se în acest fel imposibilitatea de înlăturare a divergențelor pe aspectele sus invocate. Totodată, în cadrul confruntării, VASILÎȚA Gheorghe a confirmat despre deținerea cunoștințelor cu privire la modalitatea de promovare a proiectelor de decizii, adoptare, înregistrare și plasare pentru informare a deciziilor Consiliului local, inclusiv la etapa în care a fost falsificată decizia nr.3/5 din 07.08.2020. Bănuita EȘAN Natalia a comunicat că cu privire la etapa în care a fost falsificată decizia nr.3/5 din 07.08.2020, cunoștea parțial modalitatea de promovare a proiectelor de decizii, adoptare, înregistrare și plasare pentru informare a deciziilor Consiliului local, inclusiv, din motiv că lucraseră în această funcție o perioadă mică de timp. (f.d. 117-121, vol.II)

- *Procesul-verbal de ridicare din 05 ianuarie 2024*, prin care au fost ridicate, de la reprezentantul Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi, a documentelor, în copii autentificate, după cum urmează: -copia informării Inspectoratului pentru Protecția Mediului Anenii Noi nr.0902/89 din 25.04.2023; -copia modificată deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 07.08.2020; -copia scrisorii de însoțire nr.34/21-2837 din 03.03.2023; -copia raportului din 01.03.2023 despre primirea informației telefonice privind comiterea unei fapte ilicite; copia procesului-verbal de cercetare la fața locului din 01.03.2023, și anume a terenului proprietatea Administrației Publice Locale, amplasate în extravilanul s.Delacău, r-l Anenii Noi, cu anexe; -copia procesului-verbal de cercetare la fața locului din 01.03.2023, și anume a parcului central situat în s.Delacău, r-l Anenii Noi, cu anexe;-copia procesului-verbal de audiere a martorului LEVCENCO Petru din 01.03.2023;-copia procesului-verbal de audiere a martorului CHELMENCIUC Iuri din 01.03.2023; -copia procesului-verbal de audiere a martorului LUPU Mihail din 01.03.2023; -copia procesului-verbal de audiere a martorului CHETRUȘCA Mihail

din 01.03.2023; -copia procesului-verbal de audiere a martorului PELIN Constantin din 01.03.2023; -copia informației Primăriei s.Delacău către Inspectoratul pentru Protecția Mediului Anenii Noi, fără număr și fără dată. (f.d. 88-89, vol.I)

- *Procesul-verbal de examinare a documentelor din 18 ianuarie 2024*, prin care s-a consemnat cercetarea copiilor documentelor ridicate de la reprezentantul Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi. La cercetarea actelor indicate, a fost posibil de identificat persoana care a sesizat organele de poliție cu privire la lucrările desfășurate privind excavarea și transportarea solului fertil, locul acestor lucrări și timpul efectuării lor - VASILOS Igor. Totodată, în cadrul cercetării a fost identificată copia variantei modificate a deciziei Consiliului local s.Delacău nr.3/5 din 07.08.2020, în cuprinsul căreia la capitolul I pct.2, se regăsește mențiunea „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”. (f.d. 143-147, vol.I)

- *Procesul-verbal de ridicare din 11 ianuarie 2024*, prin care s-a consemnat acțiunea de ridicare, de la secretarul Consiliului local s.Delacău r-l Anenii Noi, EȘAN Natalia, a originalului deciziei modificate nr.3/5 din 07.08.2020, în cuprinsul căreia, la capitolul I pct.2, se regăsește mențiunea „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”. (f.d. 80, vol.I)

- *Procesul-verbal de examinare din 18 ianuarie 2024*, prin care s-a consemnat cercetarea originalului deciziei modificate nr.3/5 din 07.08.2020. În cadrul cercetării originalului deciziei modificate nr.3/5 din 07.08.2020, s-a stabilit că la capitolul I pct.2 al înscrisului menționat, se regăsește mențiunea „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”. (f.d. 82-83, vol.I)

- *Procesul-verbal de examinare a documentelor din 18 ianuarie 2024*, prin care s-a consemnat cercetare paginii web a Primăriei satului Delacău cu denumirea <https://primariadelacau.md/>, în vederea depistării Deciziei nr.3/5 din 07.08.2020. În cadrul examinării paginii web a Primăriei satului Delacău cu denumirea <https://primariadelacau.md/>, a fost stabilit că la rubrica „Consiliul local” este prezentă subrubrica „Deciziile Consiliului”. Fiind accesată această rubrică, s-a stabilit că în acest compartiment sunt publicate Deciziile scanate ale Consiliului sătesc Delacău din perioada 05.12.2018–05.12.2023, pe 34 pagini. Consecvent, la pagina 22, a fost depistată Decizia Consiliului sătesc Delacău nr.3/5, cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020. Fiind accesată decizia menționată, utilizatorul a fost direcționat pe pagina web <https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-modificarea-bugetului-s%C4%83tesc-2020543193.html>, unde este prezent un fișier de tip PDF cu denumirea „dec35modifbuget 5f3524afaae61”. De menționat că pagina web sus indicată, reprezintă un compartiment din Registrul de stat al actelor locale, care este în gestiunea Cancelariei de Stat și în care sunt publicate deciziile consiliilor locale. Accesând fișierul de tip PDF cu denumirea „dec35modifbuget 5f3524afaae61”, s-a stabilit că acesta reprezintă Decizia scanată a Consiliului sătesc Delacău cu nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020. Examinând conținutul deciziei menționate supra, s-a stabilit că în cuprinsul acesteia nu se regăsește mențiunea: „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”. (f.d. 119-120, vol.I)

- *Procesul-verbal de ridicare din 26 ianuarie 2024*, prin care s-a consemnat ridicarea, de la reprezentantul Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi, a copiei autentificate „conform originalului”, de pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău cu nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, și a copiei informației adresate de

către primarul s. Delacău, VASILÎȚA Gheorghe, Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi. (f.d. 145, vol.I)

- *Procesul-verbal de cercetare din 26 ianuarie 2024*, prin care s-a consemnat cercetarea copiei autentificate „conform originalului”, de pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău cu nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, și a copiei informației adresate de către primarul s.Delacău, VASILÎȚA Gheorghe, Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi. Prin cercetare, s-a stabilit că la pct.2 al capitolului I, a copiei autentificate a variantei modificate de pe decizia Consiliului sătesc Delacău cu nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, se regăsește mențiunea cu următorul text: „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertile pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”. Totodată în colțul de jos al înscrisului, în partea dreaptă, se observă amprenta ștampilei umede în original, în culoarea albastră, cu următorul text: „Secretarul Consiliului sătesc Delacău, Anenii Noi. COPIA CORESPUNDE ORIGINALULUI semnătura”. Peste amprenta ștampilei descrise, este aplicat manuscris cu pixul cu cerneală de culoare albastră, următorul text: „13 03 2023”, iar în dreptul cuvântului semnătură, este aplicată o semnătură, cu pixul cu cerneală de culoare albastră. (f.d. 148-149, vol.I)

- *Procesul-verbal de ridicare din 05 februarie 2024*, prin care s-a consemnat acțiunea de ridicare, de la secretarul Consiliului local s.Delacău r-l Anenii Noi, EȘAN Natalia, a următoarelor documente/înscrisuri: un fișier în format word cu denumirea „3.5.2020 mod.bug”, extras din dispozitivul electronic-calculator de model „Sohoo”, care se află în biroul de serviciu al Secretarului Consiliului local s.Delacău, EȘAN Natalia, amplasat în incinta Primăriei s.Delacău, r-l Anenii Noi; procesul-verbal nr.3 din 19.01.2024 și actele anexe la acesta, cusut sigilat; anexele nr.6, 8, 9 și 11 la Regulamentul aprobat prin Hotărârea nr.1103 din 21.06.2023 cu privire la candidatul VASILÎȚA Gheorghe și copia buletinului acestuia de identitate cu seria și nr.B 25032497 din 11.05.2017; anexele nr.6, 7, 8, 9 la Regulamentul aprobat prin Hotărârea nr.1103 din 21.06.2023, cu privire la candidatul IORDAN Mihail și copia buletinului acestuia de identitate cu seria și nr. B 25025312 din 28.04.2016; 20 (douăzeci) foi de agendă care conțin ciorne cu scris de mână. (f.d. 136-138, vol.I)

- *Procesul-verbal de cercetare din 06 februarie 2024*, prin care s-a consemnat cercetarea documentelor/înscrisurilor ridicate de la secretarul Consiliului local s. Delacău r-l Anenii Noi, EȘAN Natalia, prin procesul-verbal din 5 februarie 2024. În cadrul examinării fișierului word cu denumirea „3.5.2020 mod.bug”, extras din dispozitivul electronic-calculator de model „Sohoo”, care se află în biroul de serviciu al Secretarului Consiliului local s. Delacău, EȘAN Natalia, amplasat în incinta Primăriei s. Delacău, r-ul Anenii Noi, a fost constatat că acesta conține proiectul deciziei nr. 3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020. Totodată, se constată că la pct.2 al capitolului II, se regăsește mențiunea cu următorul text: „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertile pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”. Cu referire la celelalte documente și înscrisuri cercetate, se menționează că ridicarea acestora a avut drept scop acumularea materialelor necesare la cercetările criminalistice comparative. (f.d. 139-140, vol.I)

- *Procesul-verbal de ridicare din 12 februarie 2024*, prin care s-a consemnat acțiunea de ridicare, de la reprezentantul Arhivei raionale Anenii Noi, actele dosarului cu număr de inventar 459. (f.d. 159-160, vol.I)

- *Procesul-verbal de examinare din 20 februarie 2024*, prin care s-a consemnat cercetarea actelor dosarului cu număr de inventar 459, ridicate de la reprezentantul Arhivei raionale Anenii Noi. În cadrul cercetării, s-a fost constatat că în cadrul dosarului cu număr de inventar 459, se

regăsește procesul-verbal nr.3 al ședinței Consiliului local s. Delacău, din 07.08.2020. Prin urmare, anexe la acest proces-verbal, în dosarul cercetat au fost identificate avizele Comisiilor consultative de specialitate, adoptate în procesul de promovare a proiectelor de decizii dezbătute în ședința în cauză, listele consilierilor locali care au participat la această ședință, cât și originalele deciziilor adoptate la acea ședință. La fel, a fost constatat că nici în ordinea de zi a ședinței, nici în avizele consultative ale comisiilor de profil, cât și nici în deciziile adoptate urmare a ședinței Consiliului local Delacău din 07.08.2020, nu au fost abordate chestiuni cu privire la acordarea permisiunii primăriei satului de a folosi pământ fertile pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414. (f.d. 161-163, vol.I)

- *Documente:* - Copii autentificate ale actelor ridicate de la reprezentantul Inspecției pentru Protecția Mediului (conform ordonanței din 20 februarie 2024). (f.d. 90-112,118, vol.I)

- Copii autentificate din actele dosarului cu număr de inventar 459, ridicat de la reprezentantul Arhivei raionale Anenii Noi (conform ordonanței din 20 februarie 2024). (f.d. 164-199,200-201, vol.I)

- Copia autentificată a deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, imprimată în urma examinării a paginii web a Primăriei s.Delacău și a Registrului de stat al actelor locale. (f.d. 121-122, vol.I)

- Copia autentificată „conform originalului”, de pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău cu nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020. (f.d. 147, vol.I)

- Copia informației adresată de către primarul s.Delacău, VASILÎȚA Gheorghe, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi. (f.d. 146, vol.I)

- *Raportul de constatare tehnico-științifică nr.37 din 28 februarie 2024*, potrivit concluziilor căruia:

- semnătura din numele IORDAN Mihail de la rubrica „Președintele ședinței” din decizia nr.3/5 din 07.08.2020 s.Delacău, cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020 (variante modificată), a fost executată de însuși IORDAN Mihail;

- semnătura din numele TCACI Eugenia de la rubrica „Contrasemnează: Secretarul consiliului sătesc” din decizia nr.3/5 din 07.08.2020 s.Delacău, cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020 (variante modificată), a fost executată nu de TCACI Eugenia;

- semnătura din numele TCACI Eugenia de la rubrica „Contrasemnează: Secretarul consiliului sătesc” din decizia nr.3/5 din 07.08.2020 s.Delacău, cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020 (variante modificată), a fost executată de CARANCIUC Mihail. (f.d.8-17, vol.II)

- *Raportul de constatare tehnico-științifică nr.69 din 29 februarie 2024*, potrivit concluziilor căruia:

- semnătura din impresiunea de șampilă „Secretarul Consiliului sătesc, Delacău, Anenii Noi, copia corespunde originalului, 13.03.2023” de pe copia deciziei nr.3/5 din 07.08.2020 s.Delacău, cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020 (variante modificată), cu impresiunea de șampilă „Secretarul Consiliului sătesc, Delacău, Anenii Noi, copia corespunde originalului, 13.03.2023”, a fost executată de EȘAN Natalia. (f.d.24-31, vol.II)

5.6. Probele apărării

- *Declarațiile martorului ZAICENCO Natalia, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 18.11.2024*, fiind prevenită de răspundere penală conform art.312 Cod penal pentru prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, din care rezultă că, cunoaște în sală pe primarul VASILÎȚA Gheorghe, nu sunt rude. La 01.03.2023 în adresa Inspectoratului pentru

Protecția Mediului a parvenit dosarul contravențional privind extragerea solului în s. Delacău, r. Anenii Noi. Întru stabilirea circumstanțelor, inspectorii au ieșit la fața locului și au constatat faptul că în s. Delacău erau depozitate în halbe sol fertil care erau depozitate în urma extragerii substanțelor minerale utile și vizual erau extrase cu 30 ani în urmă. La momentul controlului s-a constatat faptul că avea loc transportarea solului fertil și a telefonat primarul s. Delacău care s-a prezentat și i-a afirmat faptul că nu a extras sol fertil, doar a transportat și a folosit solul fertil în scopul construcției parcului din localitate. În calitate de agent constatat nu a putut să-i aplice amendă conf. art. 115 alin.(1) Cod contravențional. În cazul dat solul era doar folosit și strămutat. Cu referire la legalitatea strămutării și folosirii stratului solului fertil în s. Delacău aceste acțiuni puteau fi înfăptuite în baza art. 33 Codul funciar, titlularii obiectului de investiție amplasate pe teren agricol sunt obligați să i-a măsuri prealabile executării construcțiilor, solul fertil fiind decopertat pe care să-l depoziteze pe teren neproductiv, iar transportarea resurselor naturale urma a fi numai în baza facturilor fiscale. Ținând cont că transportarea resurselor naturale nu ține de competența organelor de mediu, mai mult ca atât cu certitudine nu a putut fi dovedit dacă solul fertil a fost efectuat în baza unui proiect, cantitatea de ciornoziom a fost imposibil de apreciat. Reieșind din acestea, probabil exploatarea și extragerea a fost în scop ilegal, având o scrisoare de la Agenția pentru Geologie și Resurse Naturale care le-au confirmat că nu există un proiect în acest scop. La momentul citării pe 18.04.2023, primarul cel din urmă a comunicat și a prezentat Decizia nr.3/5 prin care se permite amenajarea teritoriului respectiv în baza proiectului satului european.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, proiectul parcului a fost prezentat. I-a fost prezentat certificatul de urbanism, autorizație de construcție, proiectul și devizul de cheltuieli, în petiție nu era menționat legalitatea construcției. A întâlnit și proiecte care au fost implementate în termen de 10 ani, dacă erau resursele financiare din contul ecologic. Era vorba de o zonă turistică. Urma să fie doar pentru transportare, facturi fiscale să scrie volumul resurselor. Nu a sesizat alte organe nefiind prezentate facturile fiscale. A examinat doar din prisma sa.

La întrebările inculpatului CARANCIUC Mihail, martorul a declarat că, știa că este proprietate publică și a văzut că solul depozitat în halbe era acoperit cu vegetații forestiere și acesta este teren public.

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, cei prezenți în sală nu au influențat-o cu nimic. Solul fertil s-a transportat în scopul amenajării unui parc. Alte terenuri aferente nu a fost afectate. Decizia era necesară să fie prezentată. Sunt resurse financiare de stat și este proprietate publică. Sunt alte organe care pot să se expună ce ține de răspunderea APL. Ei au solicitat acte permisibile la momentul efectuării lucrărilor. Pentru orice tip de lucrare trebuie să aibă avizul expertizei ecologice sau evaluarea impactului mediului. Există anexe și dacă obiectivul se regăsește în anexa la lege, se eliberează decizii de refuz și în cazul dat rămâne decizia și autorizația de construcții. Organul emitent este APL. S-a referit că trebuia să aibă un acord de mediu să fie indicat transportarea ciornoziomului pentru transportare care sunt obiecte cu regim special, care au impact asupra mediului. Solul transportat era cu destinație pentru terenurile neproductive, terenurile pentru amelionarea terenurilor și amenajarea, nu a fost comercializat a fost folosit în scop public. După investigarea cazului s-a făcut un proces contravențional pe art.156 Cod contravențional, în iulie 2024 în privința primarului VASILITA Gheorghe, neavând acordul de mediu sau avizul pentru transportarea ciornoziomului. Responsabil este beneficiarul sau investitorul. Beneficiarul este Primăria. Reprezentantul Primăriei dacă este împuternicit prin procură, de obicei primarul este responsabil, dacă nu

prezenta decizia și alte acte permissive putea să expedieze documentele la Agenția Supraveghere Tehnică. Declară că, nu este ea (martorul) agentul constatator și nu se poate expune asupra procesului în baza art. 156 Cod contravențional.

La întrebările instanței de judecată, martorul a declarat că, i-a fost prezentat certificatul de urbanism, proiectul, devizul de cheltuieli și autorizația de construcție.

La întrebările apărătorului TIMOTIN Iulian, martorul a declarat că, Decizia nr.3/5 a fost prezentată fizic, nu i-și amintește dacă era în original. (f.d.67, 67-verso, vol.III)

- *Declarațiile martorului COZONAC Valentina, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 11.12.2024*, fiind prevenită de răspundere penală conform art.312 Cod penal pentru prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, declară că, prin dispoziția din ianuarie 2024, primarul a stipulat că creează o comisie de anchetă pentru ca să se cerceteze niște acte. S-a format o comisie de anchetă în număr de 5 persoane. La 17.01.2024 a avut loc prima ședință, membrii în această comisie au fost 5 consilieri, 4 care activează și la moment, unul care a activat în Consiliul precedent. Este consilier din anul 2015. S-au întrunit în ședință și primarul a spus că este nevoie să cerceteze Decizia nr.3/5 din august 2020. Locuiesc toți într-o localitate mică și toate zvonurile se aud. În acel moment erau discuții că primarul va fi arestat, se vor pune cătușele pentru că a folosit sol fertil la amenajarea parcului. A făcut o cercetare personală în actele administrative, înainte de a face diposiția, și anume că susține că a fost decizia cu referire la permisiunea de a folosi pământ. În fața le-a pus această Decizie nr.3/5 din 2020 și a spus că decizia dată care a găsit-o în actele locale nu corespunde cu decizia care a fost dată de secretară și inginerul cadastral să o ducă la ecologie în Centrul Raional Anenii Noi. Primarul a mai spus că în decizia care a dus-o este pct.2 ce ține de a permite Primăriei Delacău să folosească pământ fertil pentru amenajarea teritoriului din două conturi 406 și 414. După aceasta conform legii trebuia să fie numit un președinte, care a fost STOICA Efimia și secretară a fost ea (martorul). Președinta le-a propus să examineze două acte Decizia nr.3/5 și procesul-verbal a Consiliului local al ședinței date din luna august 2020. Au convenit că este nevoie de o pauză pentru a se reaminti despre acea ședință despre chestiunile care au fost puse în discuție și să se întrunească a doua zi. La prima ședință a fost chemată și EȘAN Natalia și inginerul CARANCIUC Mihail. La 18.01.2024 s-au întrunit în ședință și au zis că ar fi bine să invite și ceilalți consilieri care au fost la ședința din august 2020. La ședința din august 2020 au fost atunci 7 persoane la Consiliu. Au invitat pe Mihai IORDAN care a fost președintele Consiliului local din august 2020, pe PRISTESCU Eudochia care nu s-a prezentat din motiv că era după o intervenție chirurgicală. Au invitat pe inginerul Mihai CARANCIUC și TCACI Eugenia, fosta secretară, ca să le explice de ce în procesul-verbal nu este scris despre chestiunea menționată mai sus. Ei au scris fiecare câte o declarație pe propria răspundere cu referire la ce s-au adus aminte de la ședința Consiliului din august 2020. Paralel cu ei a scris și Mihail CARANCIUC. Au citit declarațiile în ședință ca să fie auzită părerea fiecăruia, cine ce și-a adus aminte despre ședința Consiliului sus menționat. Au constatat că absolut toți consilierii au menționat că la ședința din 2020 s-a discutat mult, accentuat asupra chestiunii ce ține de folosirea pământului fertil pentru amenajarea teritoriului care era necesar pentru a fi amenajat teritoriul din fața școlii, teritoriul la medicii de familie și două teritorii mici din localitate. Au găsit de cuviință să o întrebe pe TCACI E. de ce în toate deciziile nu s-a regăsit întrebările de această chestiune, care se referă la folosirea pământului pentru amenajarea teritoriului și nu s-a regăsit nici în procesul-verbal. Când s-a examinat procesul-verbal erau plasate 3 puncte și gândul nu era finisat, este procesul-verbal. TCACI E. a spus că s-a discutat despre această movilă, unde este amplasată, ei s-au expus în cadrul ședinței Consiliului că doar pământul nu se extrage prin săpătură dar este luat din movilă și dus la

amenajarea teritoriului, luat de pe teritoriul APL-ului și dus tot pe teritoriul APL-ului. TCACI Eugenia a spus că probabil nu a introdus aceasta în decizie că a fost la un seminar unde s-a vorbit că în decizie nu trebuie să figureze cuvântul conturi, dar să fie scrise numerele cadastrale. TCACI Eugenia a atenționat ca să nu fie probleme să treacă decizia ce ține de buget. Menționează că ei nu s-au atins de buget, nu a fost nici într-un fel vorba despre rectificarea bugetului. Au decis să facă o schimbare în dispoziția 3/5 din 07.08.2020, să adauge un punct care să permită Primăriei Delacău ca să folosească pământul fertil pentru amenajarea teritoriului. Au apelat la persoane cunocute din domeniul juridic care i-au ajutat să formuleze un proiect de decizie. Proiectul dat, grupul de consilieri l-a înaintat pe 19.01.2024, la ședința Consiliului local, unde a propus ca întrebarea dată să fie adăugată în ordinea de zi. Proiectul a fost analizat, discutat în cadrul comisiei, mai apoi a fost pus la vot și votat unanim de toți cei 9 consilieri prezenți la ședința dată. A rămas ca secretara EȘAN Natalia să contrasemneze decizia cu schimbările care le-au propus. Secretara EȘAN Natalia nu a dorit să semneze motivând că are tot dreptul să nu contrasemneze având careva dubii, decizia dată nu este formulată corect juridic și din acest motiv nu l-a semnat. Au făcut următorul pas, au apelat la alți specialiști în domeniu care i-au ajutat să reformuleze conținutul deciziei lor și au venit cu un alt proiect de decizie în luna 19.04.2024 la următoarea ședință a Consiliului local, același grup de consilieri. A fost propus în ordinea de zi această întrebare, discutată în comisie, acceptată de comisie și ulterior votată de 7 consilieri din cei 11, 4 au votat împotriva. Urma ca decizia să fie semnată de secretară, care nici de această dată nu a contrasemnat decizia. Era pregătită din timp ca să nu o semneze, dădea din cap că nu o să semneze nici de această dată, din aceleași motive, plus decizia legată de buget. Atenționează că nu a fost decizia lor de a introduce acest punct, anume EȘAN Natalia a ales această decizie nr.3/5 și inginerul cadastral CARANCIUC Mihail, care sunt persoanele ce i-au dat decizia primarului cu unele schimbări ca să o ducă la ecologie la Anenii Noi. Comisia a decis că face schimbarea, că au drept neafectând bugetul. Nu a fost dorința lor să facă schimbările, li s-a părut că se potrivește de adăugat acest punct ce ține de serviciile de reparație a drumurilor. Așa s-a primit că ei au selectat-o, iar dâșii au făcut ca să fie corect. EȘAN Natalia nu a semnat decizia categoric, că nu aveau o notă informativă alipită la proiectul de decizie. Putea să vină cu propunerea ca să îi ajute să o scrie. A scris o scrisoare la Cancelaria de Stat unde a solicitat să le de-a explicații de ce EȘAN Natalia nu a semnat decizia dată. După câte cunoaște ea (EȘAN Natalia) nu avea dreptul să nu semneze a doua oară. A primit răspunsul de la Cancelaria de Stat, au explicat, dar nu sunt satisfăcuți de răspunsul lor.

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, ședințele Consiliului din 2020 audio se înregistrează, nu toate, dar nu poate spune dacă aceasta a fost înregistrată. Înregistrările se aflau pe telefonul primarului sau a consilierilor. Se făceau înregistrările cu scopul că poate să ajute secretara să scrie corect procesul-verbal. Sunt la fel în litigiu cu un agent economic și au făcut pentru siguranța lor. Pe 07.08.2020 nu își aduce aminte dacă a fost înregistrată ședința. Pe 07.08.2020 nu cunoaște dacă au fost discutate alte chestiuni, probabil a parvenit din partea primarului ca să introducă întrebările în ordinea de zi. Procesual a avut loc în ședința Consiliului, în cadrul sălii ședinței, atunci CARANCIUC Mihai a fost raportor, a explicat clar unde este amplasată movila. Până în martie 2023 din movilă s-au extras de mai multe ori pământ, la școală s-a dus pământ, în cadrul unor amenajări de teritoriu, s-a dus la oficiul medicilor de familie, la stadion. A fost 2020-2023, în 2023 se făceau lucrări la parc, până atunci a fost liniște. Teritoriul movilei este al APL-ului Delacău. Cernoziomul cred că tot este al APL. Movila dată este de zeci de ani, de mulți ani stă acolo. Au rămas șocați când au aflat de acest moment că ilegal pământul a fost mutat cu locul, primarul nu a vândut pământul sau nu l-a

folosit în chestii personale. Pe 19.04.2024, reprezentantul Cancelariei de Stat, D. BASARAB a fost la ședință. Ea s-a axat că este decizia legată de buget, a obiectat puțin, nu ține minte la ce a obiectat. Relațiile de serviciu nu sunt atât de prietenoase, lasă de dorit. De la bun început EȘAN Natalia se bazează pe șantaj, spunea că depune cerere de demisie.

La întrebările instanței de judecată, martorul a declarat că, din august 2020 până în martie 2023 a fost extras pământ fertil din zonă cel puțin de 3 ori. Acest pământ se folosea în sat. Din partea consilierilor nu au fost depistate încălcări la întocmirea proceselor-verbale de către TCACI Eugenia și careva organe pe marginea activității lui TCACI Eugenia nu au fost sesizate. Nu cunoaște de ce nu este nici o mențiune nicăieri despre această problemă.

La întrebările apărătorului POTEREANU Denis, martorul a declarat că, nu exista număr cadastral la momentul dat, erau după conturi. În comisii de specialitate s-a discutat despre permisiunea Primăriei să folosească solul fertil pentru amenajarea localității. Nu este membru a comisiei de specialitate, dar comisiile se fac împreună. În ședința Consiliului membrii comisiei s-au pronunțat pozitiv. Unanim au fost toți consilierii, erau 7 persoane care au votat pentru a face modificarea. Secretara nu a prezentat o notă informativă, secretara nu a solicitat reexaminarea. Proiectul de decizie nu a fost transmis către Cancelaria de Stat. Cancelaria de stat nu au făcut o notificare prin care să se expună că nu este corectă decizia.

La întrebările apărătorului POTEREANU Dina, martorul a declarat că, în această decizie nu este specificat de borduri, servicii de reparare a drumurilor, a fost ce ține de buget.

La întrebările apărătorului TIMOTIN Iulian, martorul a declarat că, cancelaria asupra acțiunilor legalității sau ilegalității privind decizia modificată s-a expus, în răspuns se menționează că se poate de modificat doar de două ori pe an bugetul. În baza dispoziției primarului s-a convocat ședința din august 2020. Este ordinea de zi cu toate proiectele de decizie, dar notele informative nu de fiecare dată. În cazul în care se discută alte probleme decât cele de pe ordinea de zi, se propune ca întrebările să fie introduse dacă sunt înaintate de cel puțin 2 consilieri. Proiectul de decizie sau modificare a proiectului din august 2020 nu a fost modificată. La întâlnirile dintre cele trei persoane EȘAN N., CARANCIUC M. și primarul VASILÎȚA G. nu a fost, și la transmiterea deciziei nu a participat. A spus despre ceea în ce a fost implicată. În cabinet la primar, se certau, că unul din ei a făcut semnătura, că au introdus punctul dat, că EȘAN N. a pus acest punct. CARANCIUC Mihai a recunoscut că a pus semnătura în decizie în locul lui TCACI E. Ea personal (COZONAC Valentina) nu a văzut nici o decizie.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, în ianuarie 2024 în baza dispoziției primarului urma ca să analizeze decizia care în viziunea primarului nu corespunde cu decizia care a transmis-o la ecologie și procesul-verbal. Primarul când i-a adunat a menționat că, el nu înțelege ce se întâmplă, a făcut o investigație personală, a extras Decizia nr.3/5, conținutul nu este același în decizia care a dus-o la ecologie era pct.2 în care permite Primăriei să folosească pământul, iar în altă decizie nu este acest punct. Declară că, nu era finalizat gândul în procesul-verbal. Ei au convenit să facă o modificare să fie deciziile corecte. Comisia a fost formată din motiv că sunt două decizii diferite, urma să completeze punctul omis. Decizia corectă este cea cu permisiunea de a folosi pământ. Prin registrul actelor primăriei este decizia fără a permite să folosească solul fertil pentru amenajarea teritoriului localității. La 07.08.2020 ei și-au adus aminte, au făcut declarații, ține minte că au discutat, dar nu ține minte dacă a fost pusă pe ordinea de zi. Pe perioada anului 2020 au fost 4 ședințe ordinare, 2-4 extraordinare când apar alte întrebări. Comisia nu a încercat să caute altă decizie. Aceasta primarul le-a pus-o în față. Sol fertil a fost dus la școală, la medici de familie conform deciziei din 2020. Nu a verificat dacă este sau nu altă decizie. La comisia de anchetă din 2024 nu au discutat despre buget. Nu a văzut

niciodată în deciziile legate de buget să fie discutate și alte chestiuni. În anul 2023 a fost adus pământul pentru amenajarea parcului. Proiectul este din 2022. (f.d.73-74, vol.III)

- *Declarațiile martorului STOICA Efimia, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 11.12.2024, fiind prevenită de răspundere penală conform art.312 Cod penal pentru prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, potrivit cărora se atestă că în anul 2019-2020 a fost consilier local. La ședința din 07.08.2020 î-și amintește că s-a discutat de permisiunea transportării pământului fertil, la ședință au vorbit foarte mult, nu înțelegeau despre care movilă este vorba, raportorul a fost Mihai CARANCIUC care le-a explicat pe ce teren se află mobila și pe ce conturi. S-a discutat că era necesitate despre lucrările cu bordurile pe teritoriul satului. Crede că a fost introdusă în ordinea de zi, dar nu poate să confirme că s-a și votat. S-a transportat pământul pentru amenajarea la punctul medical, la școală, la stadion, crede că în anul 2020-2023. De pe același teren, de pe același conturi s-a transportat sol fertil la amenajarea parcului. S-a înțeles că este problema la care s-a ajuns. Primarul a venit cu dispoziție ca să formeze comisia de anchetă. Pe data de 17.01.2024 s-au întrunit în Primărie, au fost 5 persoane și la ședință au fost prezenți și CARANCIUC Mihail, EȘAN Natalia, și IORDAN Mihail. La ședință, primarul a prezentat acea Decizie nr.3/5 prin care le-a explicat că Decizia dată nr.3/5 nu este cea care a prezentat-o la ecologie. A fost nevoit ca să formeze comisia de anchetă, primarul personal a făcut investigația, unde s-a văzut că este comisă o greșeală, și anume că nu este în Decizia nr.3/5 conținutul de a permite Primăriei să folosească pământul fertil. A fost aleasă președinta comisiei, a ridicat Decizia nr.3/5 și procesul-verbal din 07.08.2020. Au examinat și luând în considerație de cele expuse, au decis să amâne ședința pentru a doua zi ca să se reamintească ce a fost la ședința din 07.08.2020. Pe data de 18.01.2024 din acei membri, comisia a decis ca fiecare membru a comisiei din 07.08.2020 să scrie o declarație ce a fost la ședința dată și ce s-a discutat anume în privința solului. A scris declarație și Mihai CARANCIUC, inginerul cadastral. La proces s-au anexat declarațiile membrilor. După încheierea comisiei de anchetă, s-a hotărât ca la următoarea ședință să vină cu proiectul de decizie, să vadă a cui a fost scăparea sau greșeala, de ce nu s-a introdus în ordinea de zi Decizia 3/5, anume punctul cu privire la folosirea solului fertil pentru amenajarea teritoriului ca să facă corect, conform cerințelor. Comisia a ajuns la concluzia că trebuie de modificat punctul, de adăugat punctul de a permite Primăriei de a se folosi de pământul fertil. Fiind prezent la comisia de anchetă CARANCIUC Mihai a spus că probabil nu s-a introdus subiectul cu pământul fertil, că conturile date erau conturi, dar nu bunuri imobile, din acest motiv probabil că nu s-a introdus punctul dat, ca Cancelaria de Stat să nu abroge întreaga Decizie nr.3/5. TCACI Eugenia a fost prezentă și a spus că probabil nu s-a pus punctul dat că Decizia dată ține de modificarea bugetului. La următoarea ședință au prezentat proiectul de decizie, a trecut prin comisie, s-a votat doar că secretara EȘAN Natalia nu a contrasemnat, motivând că nu are teme juridic. Pe data de 19.01.2024 a avut loc această ședință. La următoarea ședință au venit cu un alt proiect de decizie cu privire la modificarea deciziei 3/5 din 07.08.2024, anume de a permite Primăriei satului Delacău să transporte sol fertil pentru amenajarea parcului. Secretara EȘAN Natalia nu a contrasemnat și nici nu a plasat deciziile din 19.01.2024 și 19.04.2024 în Registrele actelor locale. Nu le-a explicat din ce motiv, a spus că nu are nimic cu modificarea bugetului local.*

La întrebările apărătorului MAȚCO Andrei, martorul a declarat că, a doua ședință a avut loc la data de 19.04.2024. La ședința din 07.08.2020 a participat ca consilier local. Raportor a fost CARANCIUC Mihai. Chestiunea a fost discutată în ordinea de zi la propunerea primarului probabil, era necesitatea de a duce sol fertil de urgență. Ședințele Consiliului local în 2020 se înregistrau, dar nu este sigură de acest lucru, la telefonul de serviciu a primarului. Nu cunoaște

unde se păstrează înregistrările. Dispoziția comisiei de anchetă a fost plasată, nu a fost contestată.

La întrebările instanței, martorul a declarat că, în Decizia inițială nr.3/5 nu este acest punct.

La întrebările apărătorului POTEREANU Denis, martorul a declarat că, din 2020 nu î-și amintește, crede că dacă s-a discutat s-a pus și la vot. Din 2020 până în prezent a fost transportat sol doar în locațiile din satul Delacău. Ședința din 19.04.2024 a fost ședință ordinară, a fost convocată de Primărie.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, a aflat că sunt două decizii, după ce s-a adus sol fertil pe teritoriului parcului, pe la sfârșitul anului 2023. Comisia de anchetă a fost formată pentru ca să vadă unde a fost comisă eroarea în decizia din 07.08.2020. În ianuarie 2024 primarul s-a prezentat doar cu decizia care o aveau de facto. Primarul din propria investigație a văzut că nu este punctul cu permiterea de a transporta solul fertil. A fost invitată și TCACI Eugenia la ședința comisiei de anchetă pentru a-i ajuta să î-și reamintească din ce motiv nu a fost acest punct inclus în decizie. Nu î-și aduce aminte să fi fost prezentate alte înscrisuri de către primar. Nu poate să răspundă pe ce perioadă se răsfrânge acțiunea Deciziei nr.3/5 din 2020. La data 07.08.2020 a fost ședința ordinară. Ședința a fost convocată, dar nu cunoaște dacă la inițiativa Primăriei. La ședința dată au discutat mai mult timp, nu înțelegeau de ce pământ este vorba. Se făceau lucrări cu bordurile și era necesar pământ fertil. (f.d.75-75 verso, vol.III)

- *Declarațiile martorului IPATI Steliana, făcute sub jurământ în cadrul ședinței de judecată din 28.02.2025, fiind prevenită de răspundere penală conform art.312 Cod penal pentru prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, potrivit cărora se atestă că, au fost informații că din însărcinarea primarului VASILÎȚA Gheorghe a fost luat pământ și nu s-a folosit cum trebuie. La 15.01.2024 a fost emisă o decizie să formeze o comisie de anchetă ca să facă claritate la întrebările cu privire la movilele de pământ. Pe 17.01.2024 a fost convocată comisia de anchetă din 5 persoane pentru a ridica actele locale, pentru a verifica corectitudinea Deciziei din 07.08.2020, nr.3/5. A doua zi, pe 18.01.2024 s-au convocat, a fost ea (martorul), STOICA Efimia, COZONAC Valentina, CROITORU Lilia, IORDAN Mihail. Președintele ședinței a fost STOICA Efimia și secretară Valentina COZONAC. În cadrul ședinței comisiei de anchetă au făcut cunoștință cu procesul-verbal și decizia. În procesul-verbal din 2020 a fost stipulat că s-a făcut trotuare, la oficiul medical s-a pavat curtea și trebuia pământ, se discuta să facă în cadrul legal, unde din cariera veche se preconiza să se ia pământ fertil, au discutat, iar în decizie nu era momentul dat specificat.*

La întrebările apărătorului MATCO Andrei, martorul a declarat că, este consilier în Consiliul satului Delacău, r-nul Anenii Noi, este la al doilea mandat, iar în 2020 a fost consilier local. În 07.08.2020 a fost la ședință Consiliului local, s-a discutat despre pământul fertil pentru amenajarea teritoriului, aceste terenuri nu aveau numere cadastrale și puteau să fie întrebări că nu au numere cadastrale. Secretara TCACI Eugenia le făcea observație dacă fac gafe, spunea că poate să fie probleme, că nu trebuie să fie loturile cu perimetru, dar cu numere cadastrale. Raportor a fost VASILÎȚA Gheorghe. Această chestiune a fost demult, nu cunoaște de ce nu s-a introdus în decizie, dar ei au discutat, nu cunoaște dacă a fost în ordinea de zi. În cadrul anchetei de serviciu a participat, când au evaluat procesul-verbal și decizia au găsit discordanța că nu a fost inclusă în decizie punctul ce ține de permiterea de a folosi pământul fertil. Această întrebare s-a discutat la ședințele în 2024, s-a pus în proiect de decizie ca să fie indicat punctul care să fie indicat. Actul final secretara nu a dorit să îl semneze, doamna EȘAN Natalia. Din 2020-2023 lucrări au fost efectuate, în 2020 s-au făcut lucrări la oficiul medicului de familie, în fiecare an se făceau lucrări, a fost făcut acoperișul, fântână, în 2020 s-a pavat ograda instituției medicale, au

fost făcute clumbe, la școală s-au făcut pavaje și trebuia pământ, la toate instituțiile a fost cărat pământ, s-a cărat din movilele acumulate unde a fost cariera.

La întrebările acuzatorului de stat, martorul a declarat că, s-a făcut comisia de anchetă pentru a ridica actele și de a verifica unde s-a făcut greșeala. Pe 15.01.2024 au fost anunțați de primar că trebuie să facă o comisie pentru a vedea scăpările, erau convinși că era luat pământul conform legii, dar s-au comis gafe. Trebuia să verifice lucrurile, ei au invitat consilierii din ședința din data de 07.08.2020, doar Evdochia PRESTESCU nu s-a prezentat. La ședința din 17.01.2024 urma să fie formată comisia din 5 persoane, ea a fost în calitate de membru al comisiei, nu ea i-a chemat pe consilieri, au fost invitați de primar pentru a clarifica lucrurile. Ei (consilierii) s-au prezentat ca să verifice actele locale. Terenurile nr. 409/414 erau cadrele unde a fost cariera veche, inginerul cadastral i-a informat că sunt movile de pământ fertil în fosta carieră. De acolo s-a propus să ia pământ fertil. Terenurile nr. 409/414 nu erau cu numere cadastrale, dar cu perimetru. Întrebările dată nu a apărut în 2020-2021 din motiv că nu era conflict, iar când a fost nevoie de pământ fertil pentru amenajarea parcului s-a organizat cu transportul și s-a depistat că la moment nu este act care să permită să i-a pământ de acolo. Efectul juridic al Deciziei cu privire la modificarea bugetului nu îl cunoaște. S-a scăpat din vedere. Valabilitatea deciziei poate fi o lună, ea trebuie să fie verificată, plasată. Pământul fertil s-a folosit și anterior, în 2023 s-a finalizat parcul. În luna august al anului 2020 nu ține minte câte ședințe au fost. În 07.08.2020 nu î-și amintește câte decizii au fost aprobate. Ce ține de terenurile 409/414, a discutat despre folosirea pământului de acolo. Ulterior, după 2020 nu ține minte, dacă a mai fost discutat despre folosirea solului fertil de pe movile. Ține minte că a fost discutat în anul 2024.

La întrebările instanței, martorul a declarat că, la 07.08.2020 nu î-și amintește dacă a fost votat despre permiterea folosirii solului fertil, dar în procesul-verbal este menționat. (f.d.95-96, vol.III)

- Copia ordonanței procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Principal, OPREA Vasile din 21.11.2024 de refuz în pornirea urmăririi penale în privința lui VASILITĂ Gheorghe în baza art.328 Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. (f.d.155-159, vol.III)

- Copiile procesului-verbal nr.3 din 07.08.2020 al ședinței ordinare a Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, eliberată de Serviciu Arhivă r-nului Anenii Noi. (f.d.160-171, vol.III)

- Copia dispoziției primarului sat.Delacău, r-nul Anenii Noi nr.92 din 31.07.2020 privind convocarea ședinței ordinare a Consiliului sătesc Delacău pentru data de 07.08.2020, cu indicarea ordinii de zi a ședinței. (f.d.172, vol.III)

- Răspunsul Oficiului Teritorial Căușeni a Cancelariei de Stat din 24.06.2024 și răspunsul Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi din 12.08.2024. (f.d.173-174, vol.III)

- Copia listei consilierilor care au participat în ședința Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi din 07.08.2020, eliberată de Cancelaria de Stat la 02.01.2025. (f.d.175-177, vol.III)

- Copia ordonanței din 13.10.2025 a OSUP PCE al Direcției nr.1 a DGUP a CAN, căpitan GHERMAN Serghei, privind respingerea cererii avocatului MAȚCO Andrei în interesele lui IORDAN Mihail, prin care a solicitat oferirea posibilității de a face cunoștință cu toate materialele procesului penal nr.20240360343. (f.d.181-182, vol.III)

ANALIZA PROBELOR ȘI ÎNCADRAREA JURIDICĂ

6.1. Art.101 alin.(1) și (2) Cod procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul apreciază probele conform

propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art.14 alin.(1) Cod penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

Conform art.51 alin.(1) Cod penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

Potrivit art.52 alin.(1) Cod penal, se consideră componență a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Conform art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Potrivit art. 385 alin. (1) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni; 5) dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvârșită; 6) dacă există circumstanțe care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului și care anume; 7) ce măsură de pedeapsă urmează să fie stabilită inculpatului, luând în considerare și recomandările serviciului de resocializare, dacă o asemenea anchetă a fost efectuată; 8) dacă măsura de pedeapsă stabilită inculpatului trebuie să fie executată de inculpat sau nu; 9) tipul penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa închisorii; 10) dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă; 11) dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă; 12) dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor; 13) ce trebuie să se facă cu corpurile delictive; 14) cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare; 15) dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului; 16) dacă în privința inculpatului recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii urmează să fie aplicat tratament medical forțat de alcoolism sau narcomanie.

Ascultând opiniile participanților la proces, audiind inculpații, analizând cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, instanța de judecată ajunge la concluzia că VASILÎȚA Gheorghe ***** este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin.(3), art.332 alin. (2) lit.b) Cod penal, iar CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** sunt vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod penal.

Conform art.384 Cod de procedură penală, (1) Instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. (2) Sentința se adoptă în numele legii. (3) Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. (4) Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform art.42 alin.(1) Cod penal, participanții sînt persoanele care contribuie la săvîrșirea unei infracțiuni în calitate de autor, organizator, instigator sau complice.

Obiectul juridic special al infracțiunii îl constituie relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este condiționată de încrederea publică în autenticitatea documentelor oficiale.

Obiectul material al infracțiunii îl reprezintă documentul oficial autentic sau materia primă utilizată în vederea falsificării documentului oficial.

Produsul infracțiunii în cauză îl constituie documentul oficial fals.

Prin noțiunea „*document oficial*” se înțelege documentul care: conține informații care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept; atestă fapte având relevanță juridică; circulă în cadrul unui sistem de înregistrare, evidență strictă și control al circulației.

În speță, instanța de judecată atestă că prin acțiunile sale intenționate inculpații VASILITA Gheorghe *****, CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** au atentat prin participare la obiectul juridic special al infracțiunii prin faptul că au organizat înscrierea, precum și au înscris date vădit false în documentul oficial adoptat de Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, și anume în Decizia nr.3/5 din 07.08.2020.

Totodată, în cazul de față, obiectul material al infracțiunii comise de inculpații VASILITA Gheorghe *****, CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** îl constituie Decizia nr.3/5 din 07.08.2020, adoptată de Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi.

Latura obiectivă se manifestă prin acțiunile de introducere a falsurilor în actele oficiale, modificând conținutul actului, sau prin cele de perfectare a unor astfel de acte vădit false, din interes material sau din alte interese personale.

Modalități normative cu caracter alternativ ale acțiunii prejudiciabile sunt: 1) *Înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false*, care presupune introducerea în documentele oficiale autentice a constatărilor sau mențiunilor false și 2) *Falsificarea documentelor oficiale* care presupune contrafacerea documentelor oficiale, fie modificarea conținutului unor documente oficiale autentice.

Totodată, instanța menționează că, atunci când făptuitorul înscrie în documente oficiale date vădit false, are loc falsul intelectual, iar în această ipoteză, documentul oficial este aparent legal, deși în realitate el este fals pentru că așa a fost conceput de făptuitor.

Atât înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, cât și falsificarea documentelor oficiale presupune o denaturare a adevărului în documentele oficiale.

Conform art.112 din Constituția RM, (1) Autoritățile administrației publice, prin care se exercită autonomia locală în sate și în orașe, sînt consiliile locale alese și primarii aleși. (2) Consiliile locale și primarii activează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din sate și orașe. (3) Modul de alegere a consiliilor locale și a primarilor, precum și atribuțiile lor, este stabilit de lege.

Potrivit art.20 din Legea privind administrația publică locală nr.436/2006, (1) Deciziile consiliului local se semnează, în cel mult 5 zile de la data desfășurării ședinței lui, de președintele acesteia și se contrasemnează de secretarul consiliului. Deciziile privind numirea și încetarea raporturilor de serviciu ale secretarului consiliului nu se contrasemnează. Pentru fiecare ședință, consiliul desemnează un consilier care va semna decizia consiliului în cazul în care președintele ședinței se va afla în imposibilitatea de a o semna. (2) În cazul în care secretarul consiliului consideră că decizia consiliului este ilegală, el este în drept să nu o contrasemneze și

să solicite consiliului reexaminarea acestei decizii. (3) Secretarul consiliului va remite decizia consiliului local primarului și, în cazurile prevăzute de lege, oficiului teritorial al Cancelariei de Stat în cel mult 5 zile după data semnării. (4) În cazul în care consideră că decizia consiliului local este ilegală, primarul sesizează oficiul teritorial al Cancelariei de Stat și/sau instanța de contencios administrativ. (5) În termen de cel mult 5 zile de la data semnării, secretarul consiliului asigură includerea deciziilor consiliului în Registrul de stat al actelor locale, afișează deciziile cu caracter normativ ale consiliului în locuri publice. (6) Deciziile cu caracter normativ intră în vigoare la data includerii lor în Registrul de stat al actelor locale sau la data indicată în textul deciziei, care nu poate preceda data includerii acesteia în Registrul de stat al actelor locale. (7) Deciziile cu caracter individual intră în vigoare la data comunicării persoanelor vizate sau la data indicată în textul deciziei, care nu poate preceda data includerii acesteia în Registrul de stat al actelor locale.

Infrațiunea respectivă este o infrațiune *formală*. Ea se consideră consumată din momentul înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false ori al falsificării unor astfel de documente.

În cazul dedus judecății fapta prejudiciabilă săvârșită prin participatie de inculpații VASILITA Gheorghe *****, CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** s-a exprimat prin acțiunea de înscriere în documentul oficial al Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi a unor date vădit false, prin modificarea conținutului documentului oficial autentic, și anume a Deciziei nr.3/5 din 07.08.2020.

Subiect al infrațiunii poate fi persoana fizică responsabilă care a atins vârsta de 16 ani, deținând și calitatea specială de persoană publică/persoană cu funcție de demnitate publică.

În acord cu alin.(2) al art. 123 din Codul penal, prin *persoană publică* se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Totodată, potrivit art.123 alin.(3) Cod penal, prin *persoană cu funcție de demnitate publică* se înțelege: persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege; persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale.

Conform anexei la Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, se atestă că *primarii* fac parte din categoria persoanelor care dețin funcții de demnitate publică.

Conform art.9 alin.(1) lit.h) și art.10) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, categoria funcționarilor publici de conducere include persoanele numite, în condițiile prezentei legi, în una din următoarele funcții publice de conducere: *secretar al consiliului satului (comunei)*, sectorului, orașului (municipiului), raionului și secretar al preturii. Categoria funcționarilor publici de execuție include persoanele numite, în condițiile prezentei legi, în alte funcții publice decât cele prevăzute la art.8 și 9.

Conform art.2 alin.(1) și art.3 alin.(2) din Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local, în sensul prezentei legi, *noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor sătești (comunale)*,

orășenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor. În exercitarea mandatului, alesul local este în serviciul colectivității respective.

Astfel, conform hotărârii Consiliului electoral al Circumscripției electorale Delacău nr.4/10 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din 05.11.2023, în circumscripția electorală, sătească Delacău, r-nul Anenii Noi nr.4/10 și validarea mandatului de primar al satului Delacău, r-nul Anenii Noi nr.27 din 10.11.2023, s-a hotărât confirmarea legalității alegerilor primarului satului Delacău, r-nul Anenii Noi din 05.11.2023 și validarea mandatului primarului ales în satul Delacău, r-nul Anenii Noi, *VASILITA Gheorghe*, desemnat de Partidul Liberal Democrat din Moldova, fiind la al doilea mandat consecutiv. (f.d.41, vol.II)

În conformitate cu dispoziția nr.77 din 16.11.2009 al Primăriei sat.Delacău, r-nul Anenii Noi, *CARANCIUC Mihail* a fost numit în funcția de specialist pentru reglementarea regimului funciar, începând cu data de 16.11.2019 ca funcționar public debutant. Potrivit fișei postului (modificată) din 02.01.2020, anexată la materialele cauzei penale, se atestă că *CARANCIUC Mihail* activa în aceeași funcție publică de specialist pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei Delacău, r-nul Anenii Noi, cu drepturile și obligațiile indicate, inclusiv cu obligare de raportare primarului, iar în absența acestuia, secretarului Primăriei. (f.d.79-81, vol.II)

Potrivit hotărârii Consiliului electoral al Circumscripției electorale Delacău nr.4/10 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din 05.11.2023, în circumscripția electorală, sătească Delacău, r-nul Anenii Noi nr.4/10, validarea și atribuirea mandatelor de consilier și declararea candidaților supleanți în Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi nr.28 din 10.11.2023, s-a hotărât confirmarea legalității alegerilor consilierilor în Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi din 05.11.2023; s-a validat și s-a atribuit mandatele de consilier în în Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, candidaților conform anexei nr.2, iar conform listei consilierilor cărora li s-a atribuit mandate în Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, potrivit rezultatelor alegerilor locale generale din 05.11.2023, fiind inclus la pct.3 – *IORDAN Mihail*, acesta fiind consilier local și în momentul adoptării Deciziei nr.3/5 din 07.08.2020, cât și la momentul consumării infracțiunii imputate din prima jumătate a lunii martie 2023. (f.d.65-67, vol.II)

Conform deciziei nr.1/1 din 11.02.2022 al Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, s-a decis de a se lua act de rezultatele concursului pentru ocuparea funcției publice vacante de secretar al Consiliului local Delacău. S-a numit doamna *EȘAN Natalia*, învingătoare a concursului în funcție de secretar la Consiliului local Delacău, începând cu data de 11.02.2022. Prin dispoziția nr.59 din 17.08.2022 a Primăriei sat.Delacău, r-nul Anenii Noi, s-a dispus confirmarea *Nataliei EȘAN* în funcția publică-secretar al Consiliului local Delacău. Potrivit fișei postului din 11.02.2022, anexată la materialele cauzei penale, se atestă denumirea funcției de secretar al Consiliului local, cu drepturile și obligațiile indicate, inclusiv cu obligare de raportare Consiliului local și primarului, aspecte care reies și din prevederile art.39 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală. (f.d.97-102, vol.II)

Concluzionând cele expuse supra, instanța menționează că inculpații la momentul comiterii faptei infracționale, având calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică, precum și calitatea de persoane publice reieșind din funcțiile deținute la acel moment, întrunesc condițiile speciale ale subiectului infracțiunii prevăzute de art.332 Cod penal, din care considerente pot fi trași la răspundere penală în baza articolului reținut.

6.2. În speță instanța de judecată reține următoarea **situație de fapt**:

”VASILIȚA Gheorghe *****, a săvârșit în calitate de organizator infracțiunea de fals în acte publice, adică fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe.

La 1 martie 2023, în Registrul nr.2 al Inspectoratului de poliție Anenii Noi, cu nr.895, a fost înregistrată informația parvenită telefonic de la persoana pe nume VASILOS Igor, pe faptul folosirii, contrar destinației, a stratului fertil de sol în raza s. Delacău, r-nul Anenii Noi, informație care împreună cu materialele acumulate, la 3 martie 2023, a fost expediată pentru examinare conform competenței, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi.

În continuare, în prima jumătate a lunii martie 2023, data exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, VASILIȚA Gheorghe, activînd în funcția de primar al s. Delacău, r-nul Anenii Noi, avînd calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică în virtutea prevederilor art.123 alin.(3) din Codul penal, acționînd cu intenție directă, deci dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscînd despre caracterul ilegal al acțiunilor sale, din interes personal, și anume de a evita tragerea la răspundere și consecințele negative ce puteau surveni pe marginea cazului investigat de către Inspecția pentru protecția mediului Anenii Noi, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, a dat indicații secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, să identifice în calculatorul de serviciu varianta electronică a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, după care, i-a solicitat acesteia să introducă în cuprinsul deciziei date, textul cu următorul conținut: „a permite primăriei satului de a folosi pămînt fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414”, la care EȘAN Natalia a acceptat și a introdus în conținutul deciziei, textul indicat supra.

Ulterior, VASILIȚA Gheorghe, cu varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, s-a deplasat la domiciliul ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, TCACI Eugenia, și i-a solicitat acesteia să aplice semnătura pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, la care TCACI Eugenia a refuzat.

După aceea, VASILIȚA Gheorghe, cu varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, s-a deplasat la domiciliul lui IORDAN Mihail, la acea perioadă consilier în Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, tot el și președinte al ședinței Consiliului din 7 august 2020, și i-a solicitat acestuia să aplice semnătura pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, la care IORDAN Mihail a acceptat și a aplicat semnătura.

În continuare, VASILIȚA Gheorghe, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, i-a sugerat lui CARANCIUC Mihail, care deținea funcția de specialist pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, să aplice, pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, semnătura din numele ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, TCACI Eugenia, la care CARANCIUC Mihail a fost de acord, și a aplicat pe decizia dată semnătura sa, totodată aplicînd și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi.

Ulterior, copia de pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, autenticată de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, a fost prezentată Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi, și a produs efecte juridice.

CARANCIUC Mihail *****, a săvârșit în calitate de autor infracțiunea de fals în acte publice, adică fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe.

La 1 martie 2023, în Registrul nr.2 al Inspectoratului de poliție Anenii Noi, cu nr. 895, a fost înregistrată informația parvenită telefonic de la persoana pe nume VASILOS Igor, pe faptul folosirii, contrar destinației, a stratului fertil de sol în raza s. Delacău, r-nul Anenii Noi, informație care împreună cu materialele acumulate, la 3 martie 2023, a fost expediată pentru examinare conform competenței, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi.

În continuare, în prima jumătate a lunii martie 2023, data exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, CARANCIUC Mihail, activînd în funcția de specialist pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, avînd calitatea de persoană publică în virtutea prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul penal, acționînd cu intenție directă, deci dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscînd despre caracterul ilegal al acțiunilor sale, din interes personal, și anume de a evita tragerea la răspundere și consecințele negative ce puteau surveni pe marginea cazului investigat de către Inspecția pentru protecția mediului Anenii Noi, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, cunoscînd cu certitudine că conținutul Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, a fost modificat de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, fiind introdus textul cu următorul cuprins: „a permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414”, la sugestia primarului s. Delacău, r-nul Anenii Noi, VASILÎȚA Gheorghe, a aplicat pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, semnătura sa, din numele ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, TCACI Eugenia, și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi.

Ulterior, copia de pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, autenticată de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, a fost prezentată Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi, și a produs efecte juridice.

IORDAN Mihail *****, a săvârșit în calitate de autor infracțiunea de fals în acte publice, adică fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe.

La 1 martie 2023, în Registrul nr.2 al Inspectoratului de poliție Anenii Noi, cu nr.895, a fost înregistrată informația parvenită telefonic de la persoana pe nume VASILOS Igor, pe faptul folosirii, contrar destinației, a stratului fertil de sol în raza s. Delacău, r-nul Anenii Noi, informație care împreună cu materialele acumulate, la 3 martie 2023, a fost expediată pentru examinare conform competenței, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi.

În continuare, în prima jumătate a lunii martie 2023, data exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, IORDAN Mihail - consilier în Consiliul sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, avînd calitatea de persoană publică în virtutea prevederilor art.123 alin.(2) din Codul penal, acționînd cu intenție directă, deci dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscînd despre caracterul ilegal al acțiunilor sale, din interes personal, manifestat prin dorința de a demonstra loialitate față de primarul s. Delacău, r-nul Anenii Noi, VASILÎȚA Gheorghe, aflîndu-se la domiciliul său, situat în s. Delacău, r-nul Anenii Noi, cunoscînd cu certitudine că conținutul Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea

bugetului sătesc 2020, a fost modificat, fiind introdus textul cu următorul cuprins: „a permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414”, la solicitarea primarului VASILÎȚA Gheorghe, de a semna, în calitate de președinte al ședinței Consiliului din 7 august 2020, varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, a acceptat și a aplicat semnătura pe varianta modificată a deciziei respective.

Ulterior, varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, a fost semnată de către specialistul pentru reglementarea regimului funciar, CARANCIUC Mihail, care a aplicat semnătura sa din numele ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Aneni Noi, TCACI Eugenia, și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, iar copia de pe varianta modificată a deciziei date, autenticată prin semnătură de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, a fost prezentată Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi, și a produs efecte juridice.

EȘAN Natalia *****, a săvârșit în calitate de autor infracțiunea de fals în acte publice, adică fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe.

La 1 martie 2023, în Registrul nr.2 al Inspectoratului de poliție Anenii Noi, cu nr.895, a fost înregistrată informația parvenită telefonic de la persoana pe nume VASILOS Igor, pe faptul folosirii, contrar destinației, a stratului fertil de sol în raza s. Delacău, r-nul Anenii Noi, informație care împreună cu materialele acumulate, la 3 martie 2023, a fost expediată pentru examinare conform competenței, Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi.

În continuare, în prima jumătate a lunii martie 2023, data exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, EȘAN Natalia, activînd în funcția de secretar al Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, avînd calitatea de persoană publică în virtutea prevederilor art.123 alin.(2) din Codul penal, acționînd cu intenție directă, deci dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorînd în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscînd despre caracterul ilegal al acțiunilor sale, din interes personal, și anume de a evita consecințele negative ce puteau surveni pe marginea cazului investigat de către Inspecția pentru protecția mediului Anenii Noi, dar și de a demonstra loialitate față de primarul s. Delacău, r-nul Anenii Noi, VASILÎȚA Gheorghe și a obține avantaje de ordin nepatrimonial în cariera profesională, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, la indicația primarului VASILÎȚA Gheorghe, a identificat în calculatorul de serviciu varianta electronică a Decizia Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, după care, la solicitarea primarului VASILÎȚA Gheorghe, în prezența acestuia și a specialistului pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei s. Delacău, r-nul Anenii Noi, CARANCIUC Mihail, a introdus în cuprinsul deciziei date, textul cu următorul conținut: „a permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414”.

Ulterior, varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, a fost semnată de către IORDAN Mihail, consilier în Consiliului sătesc Delacău, r-nul Aneni Noi, tot el și președinte al ședinței Consiliului din 7 august 2020, și de către specialistul pentru reglementarea regimului funciar, CARANCIUC Mihail, care a aplicat semnătura din numele ex-secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Aneni Noi, TCACI Eugenia, și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi.

În continuarea acțiunilor sale ilegale, EȘAN Natalia a autenticat prin semnătură varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău nr.3/5 din 7 august 2020, iar copia autenticată

acesteia a fost prezentată Inspecției pentru protecția mediului Anenii Noi, și a produs efecte juridice.”

6.3. Aceste circumstanțe de fapt se confirmă prin cumulul de probe cercetate în cadrul ședinței de judecată, expuse supra, care coroborează între ele, și anume:

Faptul că VASILITA Gheorghe, în calitate de organizator, a săvârșit infracțiunea imputată, îndemnându-i pe CARANCIUC Mihail, IORDAN Mihail și EȘAN Natalia să participe la săvârșirea falsului în acte publice în calitate de autori, manifestate prin darea indicațiilor secretarului Consiliului sătesc Delacău, EȘAN Natalia să identifice în calculatorul de serviciu varianta electronică a Deciziei Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi nr.3/5 din 07.08.2020, după care i-a solicitat acesteia să introducă în cuprinsul deciziei date textul cu următorul cuprins: ”A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”, la care EȘAN Natalia a acceptat și a introdus în conținutul deciziei textul indicat, după care cu varianta modificată s-a deplasat la domiciliul ex-secretarului Consiliului, TCACI Eugenia și i-a solicitat să aplice semnătura pe varianta modificată a Deciziei, la care TCACI Eugenia a refuzat, după care cu varianta modificată s-a deplasat la domiciliul lui IORDAN Mihail, la acea perioadă consilier în Consiliul sătesc Delacău, tot el și președinte al ședinței Consiliului din 07.08.2020 și i-a solicitat să aplice semnătura pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi nr.3/5 din 07.08.2020, la care IORDAN Mihail a acceptat și a aplicat semnătura, după care aflându-se în incinta Primăriei sat.Delacău, r-nul Anenii Noi, i-a sugerat lui CARANCIUC Mihail, care deținea funcția de specialist pentru reglementarea regimului funciar în cadrul Primăriei, să aplice pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi nr.3/5 din 07.08.2020, semnătura din numele ex-secretarului Consiliului, TCACI Eugenia, la care CARANCIUC Mihail a fost de acord, și a aplicat pe decizia dată semnătura sa, totodată aplicând și ștampila secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, ulterior varianta modificată de Decizie nominalizate supra, autenticată prin semnătură de către secretarul Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, EȘAN Natalia, fiind prezentată Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi, producând efecte juridice, acțiuni săvârșite din interese personale, se confirmă prin declarațiile inculpatului CARANCIUC Mihail oferite în cadrul ședinței de judecată, potrivit cărora se atestă că: ”El (inculpatul) recunoaște fapta, a încălcat legea. Era o zi de primăvară, în 2023, aveau oameni la primire, pe la orele 09:00, dimineața, au început să treacă mașini cu pământ pe lângă primărie, acest lucru era programat, dar nu știa când va fi și că s-a găsit de cuviință ca să se care pământul de la conturile de pe terenul public la parc. Mergea lucru bine și peste o perioadă l-a sunat primarul Gheorghe VASILITA, că vine o comisie de la ecologie și trebuie de verificat decizia legată de amenajarea teritoriului până la amiază. El (inculpatul) atunci ocupa funcția de inginer cadastral în cadrul Primăriei. A fost la secretara EȘAN Natalia i-a spus situația, a spus că nu știe situația din motiv că era persoană nouă la lucru, a zis să caute decizia ca să nu să se stopeze lucrul. A spus primarului că nu găsesc decizia, primarul VASILITA Gheorghe a spus să caute, fiindcă decizia Consiliului au cerut-o cei de la ecologie. Primarul a spus că sigur știe că trebuie să fie o astfel de decizie. A căutat în calculator, dar nu a găsit. Primarul a spus că trebuie neapărat să fie. A fost la secretară și i-a spus că trebuie să caute mai atent și a găsit decizia. Decizia nr.3/5 este din 2020. S-au adunat, primarul VASILITA Gheorghe, el (inculpatul) și secretara EȘAN Natalia, au analizat situația, primarul nu a avut nici o obiecție că nu s-a discutat și că s-a votat. La ziua de azi ca să iasă din situație, ca să nu oprească lucrul, ieșire din situație era doar cu încălcare de

lege. Pe EȘAN Natalia, secretara, a luat-o panica că este cu încălcare. A prezentat argumente și EȘAN Natalia a dat acordul. El (inculpatul) a introdus propoziția dată în decizie, când a dat-o primarului, el (VASILIȚA Gheorghe) însă a menționat că comisia de la ecologie a plecat, dar solicită informație în baza deciziei. După amiază a vorbit cu primarul, a făcut informația dată, a trimis sau secretarei sau primarului, probabil a doua zi au dus-o la inspecția mediului”.

În acest context, instanța reține că deși inculpatul CARANCIUC Mihail a menționat că propunerea de a ieși din situație a venit din partea sa, precum și faptul că el a introdus propoziția dată în decizie, această poziție se combate prin declarațiile inculpatei EȘAN Natalia și prin Procesul-verbal de confruntare din 08 februarie 2024, prin care s-a consemnat acțiunea procesuală de confruntare între bănuiții CARANCIUC Mihail și EȘAN Natalia, scopul acțiunii fiind înlăturarea divergențelor dintre declarațiile bănuiților vizați cu referire la următoarele aspecte: identificarea persoanei care a venit cu inițiativa de a falsifica decizia nr.3/5 din 07.08.2020. Astfel, bănuita EȘAN Natalia, fiind audiată, a comunicat că inițiativa de a modifica decizia în cauză a fost a primarului VASILITĂ Gheorghe, acesta ordonându-i să identifice varianta electronică a proiectului deciziei menționate și să introducă în acesta un punct suplimentar, care i-ar oferi permisiunea de a folosi solul fertil pe care la acel moment deja îl utilizase la amenajarea parcului din localitate. De altă părere cu privire la aspectul în cauză a fost bănuitul CARANCIUC Mihail, care a invocat în cadrul audierii, că inițiativa de modificare a deciziei menționate i-a aparținut lui. Astfel, în cadrul acțiunii de confruntare, EȘAN Natalia a menținut poziția declarată în cadrul audierii, potrivit căreia inițiativa de modificare a deciziei nr.3/5 din 07.08.2020, a fost a primarului VASILITĂ Gheorghe, pe când bănuitul CARANCIUC Mihail a fost reticent a răspunde concret la întrebările adresate. În acest sens bănuitul CARANCIUC Mihail a răspuns în felul următor: „din câte îmi amintesc, inițiativa a fost a mea, însă dna Natalia EȘAN este mai tânără decât mine și admit că răspunsul acesteia este corect.” Totodată, cei doi bănuiți au convenit împreună asupra faptului că textul inclus în pct.2 al deciziei nr.3/5 din 07.08.2020, a fost dictat de CARANCIUC Mihail, aprobat de primarul VASILITĂ Gheorghe și înscris în proiectul deciziei de EȘAN Natalia.

În continuare, inculpatul CARANCIUC Mihail a declarat că: ”La 07.08.2020 de discutat s-a discutat, dar nu poate să confirme că s-a pus la vot. Când căuta decizia era în cadrul primăriei, era în biroul secretarei. Când a decis și a introdus textul era prezent el (inculpatul), primarul VASILITĂ Gheorghe și secretara EȘAN Natalia. El (inculpatul) a elaborat acest punct din decizie, l-a introdus secretara EȘAN Natalia la calculatorul ei. Când a început a căuta decizia, căuta în toate deciziile Consiliului în calculator. Fiecare specialist are calculatorul său. De înregistrarea deciziilor se ocupă secretara, este registru care îl duce secretara. Greșeala lui este că a semnat în locul fostei secretare TCACI Eugenia. Era seara târziu, primarul Gheorghe VASILITĂ a venit și a spus că nu s-a semnat doamna Eugenia TCACI, și a propus ca el (inculpatul) să semneze, a semnat ca să fie finisat proiectul. A înțeles că este unica ieșire din situație”. El (inculpatul) a făcut concluzia dacă nu o să se falsifice actul, o să se stopeze lucrul. În orice localitate sunt diferite păreri a locuitorilor. El (inculpatul) a propus și s-a făcut la inițiativa lui sintagma, ieșirea din situație este cu încălcarea legii. Cât a activat a fost sub inițiativa primarului. Nu cunoaște dacă primarul a dus la inspecția mediului varianta modificată a deciziei. Ștampila Consiliului a fost aplicată de el (inculpatul). Decizia cu introducerea sintagmei era semnată de IORDAN Mihail. De legalitatea decizie răspunde secretara, dar și președintele. Rolul președintelui ședinței este necesitatea să conducă sesia. Secretara Consiliului este responsabilă de ștampilă. Secretara Consiliului nu a interzis ca să pună ștampila, a fost decizie colectivă. În urma deciziei nu a fost prejudiciat nici statul, nici primăria,

nici pământul. Din persoanele învinuite, nu a avut beneficii în urma acestei decizii, nu s-au gândit la urmări. În acel moment când s-a semnat, s-a lucrat în interesul satului. Proiectul dat este un obiect care se deosebește de alte obiecte. Dacă nu se finisa degeaba se făcea acest proiect. Primăria a beneficiat de aceste resurse și nu era o altă ieșire decât să se încalce legea. Al patrulea era IORDAN Mihai. Semnătura a făcut-o IORDAN Mihail și a ajuns la concluzia că a fost de acord cu ei. Declară că, semnătura președintelui sesiei a aplicat-o Mihail IORDAN. În 2020 IORDAN Mihail a fost președintele sesiei. Semnătura a pus-o în 2023. Decizia cu semnătura lui IORDAN Mihail a fost adusă la Primărie seara în anul 2023. Lucra atunci până la orele 6 seara. Nu cunoaște dacă decizia completată a fost prezentată doar la Inspekția Muncii sau și la alte instituții. Nu cunoaște, este procedură legală, de asta răspunde secretara. Participarea la câștigarea proiectului cu parcul a început-o primarul, care a trecut toate treptele și a participat la proiectele la satul european anul 2022-2023, iar în 2023 de la începutul anului a fost câștigat proiectul. Cu 2-3 săptămâni mai înainte de acest incident s-au început lucrările. După ce s-a câștigat, după ce s-a făcut legal pe hârtie, mergea intensiv lucrul. Dânșii se gândeau la finalizarea proiectului dat, era un volum foarte mare de lucru”.

Circumstanțele nominalizate supra se confirmă și prin declarațiile inculpatei EȘAN Natalia, potrivit cărora se atestă că: ”După ce s-a eliberat, era după orele 16:00, seara, a venit CARANCIUC Mihail și a spus că primarul VASILÎȚA Gheorghe îl sună de dimineață și îl roagă să caute decizia cu căratul pământului. Declară cu toată certitudinea că, primarul VASILÎȚA Gheorghe nu a sunat-o în acea zi. Biroul său se află în spatele instituției publice, ea nici nu a știut ca secretar că se căra pământ. La ea în birou nu a intrat nimeni, nici nu a telefonat nimeni ca să ceară vreun act. Ulterior, după ce s-au dus persoanele de la primire, ea a spus domnului Mihai CARANCIUC că nu știe când a fost așa decizie. I-a comunicat să îi spună primarului să vină. Dumnealui a spus că ceva cu bordura, cu pavaj. A început a căuta prin procese-verbale, prin decizii. Mai întâi a început a căuta pe actele locale, dar nu era nimic. CARANCIUC Mihai era la ea în birou, iar la telefon, la difuzor vorbea cu primarul. Cum poate secretara să se apuce să modifice o decizie sau nu știu ce fără să cunoască primarul. Primarul a spus ca CARANCIUC Mihai să se ducă în biroul de alături și că ea, Natalia (inculpata) să scrie corect. Ea (inculpata) nici nu avea idee ce este acest cont, era în serviciu de un an de zile. CARANCIUC Mihail s-a dus în biroul de alături să verifice conturile, a verificat conturile 404, 414 și apoi ea a scris. Ea personal singură nu s-a apucat, cum să facă dacă nimeni nu i-a cerut nimic. Nu a telefonat-o nimeni. Ulterior ea a înțeles că Natalia ZAICENCO a venit și s-a dus la deal să verifice, însă ea (inculpata) personal nici nu a văzut-o. Faptul că în baza la deciziei date care a fost falsificată, după câteva zile a aflat că s-a întocmit și o notă informativă. Primarul spunea că cei de la ecologie au sunat și au spus că nu este înregistrată acea notă informativă și nici nu a fost la ea (inculpata) ca să o înregistreze. Decizia s-a făcut doar într-un singur exemplar, cu ștampila umedă, nu s-a făcut nici o copie. Ea (inculpata) a spus că aceasta este doar o hârtie care nu are valoare. Nu știe dacă primarul a fost sau nu la TCACI Eugenia. De nenumărate ori a discutat cu TCACI Eugenia, ultima spunea că a fost primarul la ea, dar nu știe dacă a fost cu acea decizie. Primarul a venit speriat că au cerut cei de la ecologie și de la poliție acte. Mihai CARANCIUC a spus că este ieșire din situație doar pe cale ilegală. Dacă le faci obiecții că ceva nu este legal, atunci le spun să nu pună piedici la efectuarea proiectelor. Primarul VASILÎȚA Gheorghe a stat în fața lor cu CARANCIUC Mihai a spus că ieșirea din situație este pe cale ilegală. Ea (inculpata) a intrat în panică, s-a speriat, ea nu a venit în primărie ca să falsifice ceva. Da, într-adevăr primarul muncește, dar s-a menționat că CARANCIUC Mihai i-a spus primarului că ce se face, poartă răspundere mai mare primarul ca funcționar cu demnitate publică, dar

VASILITA Gheorghe nu a zis nimic. La Procuratură ea (inculpata) a scris că sunt presiuni asupra sa, este imposibil să lucreze. Primarul avea ultimul an din primul mandat, dar ea era începător. Dacă ZAICENCO Natalia a venit la inspecție și a spus că nu este nici o încălcare, pentru ce a trebuit să vină în primărie să de-a indicații să scrie o decizie. Presiuni sunt din partea consilierilor și din partea primarului. Menționează că decizia a fost într-un singur exemplar, dar după ce a fost modificată decizia dată a apărut în zeci de exemplare. Ea a dat o singură hârtie, nota informativă nici nu a văzut-o în ochi, pe urmă i-au spus de nota informativă. CARANCIUC Mihai de câteva ori a spus că primarul ține în mână un act administrativ fals și a spus să aibă grijă ce face cu decizia. CARANCIUC Mihai ultimul a aplicat semnătura și ștampila pe acea decizie, ea (inculpata) nu a văzut nici o notă informativă, nici nu a contactat-o nimeni să ceară nimic. Presiunile erau după ancheta de serviciu, cu cinci minute înainte de comisia de specialitate, proiectul dat i s-a pus în față și ea (inculpata) a spus că nu contrasemnează, dar proiectul de decizie ea (inculpata) l-a luat, primul lucru care a făcut ea l-a expediat la Cancelaria de Stat și doamna Svetlana a spus să nu contrasemneze așa decizie. Declară că, din câte cunoaște primarul s-a înțeles cu IORDAN Mihai să plece la el să semneze, cunoaște asta că erau toți în birou. Când i-a spus primarul că se duce la TCACI Eugenia, ea i-a spus să nu se ducă că dumneaei nu este în funcție și nu va semna. A venit înapoi și a spus că TCACI Eugenia nu a semnat. În primul rând trebuia să fie anunțată Cancelaria de Stat, dar primarul i-a adus decizia înapoi, ea (inculpata) nici cu gândul că el (VASILITA Gheorghe) a dus-o undeva și apoi a adus-o, și ea a pus-o într-o mapă, nici cu gândul că o să apară undeva. Fraza „a permite Primăriei s. Delacău de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității,, ea (inculpata) a scris-o în ”Word”, dar nu a semnat-o. Ea xerox nu a făcut, era o singură foaie A4, în original. Xerox la Decizia nr.3/5 nu a făcut. Primarul a spus să caute că este așa decizie, cu CARANCIUC Mihai au căutat în procese-verbale, au căutat în decizii însă nu au găsit. Au căutat în calculator decizia dată, în format digital, ea (inculpata) era nouă în funcție și nu știa prea bine ce și unde se află. Primarul a spus că trebuie să fie așa decizie că a fost cărat pământ pentru bordură și pavaj să se amenajeze, a găsit o decizie cu bordură și pavaj, era vorba de finanțe. Atâta timp cât nu este semnat, este doar o hârtie. A făcut aceste proceduri de modificare la calculatorul său de serviciu. Mapa a găsit-o în calculator acolo erau toate deciziile și dispozițiile de ani de zile, ele se păstrau în calculator. După ce a identificat decizia care i-a spus primarul, nu a verificat dacă această decizie este publicată. Decizia era doar anexată la Cancelaria de Stat. Documentele se plasează în word, în pdf și depersonalizate. Nu avea timp să caute că a fost situația foarte rapid. La acel moment când a făcut schimbări în decizia 3/5 prezent era primarul VASILITA Gheorghe și Mihai CARANCIUC. Inițiatorul la modificare a fost primarul VASILITA Gheorghe și CARANCIUC Mihai. Primarul a spus lui CARANCIUC Mihail să aducă din biroul de alături conturile 409, 414 să vadă dacă sunt corecte. Documentul word de modificare a deciziei l-a făcut în documentul word, s-a adăugat fraza completată, s-a imprimat și atât. A fost imprimată decizia modificată doar într-un exemplar, nu s-a făcut nici o copie. Fiind omul nou în funcție, avea presimțire că nu este ceva corect. Nu ține minte în care mapă a pus decizia, are sute de mape. Ultimul a semnat decizia CARANCIUC Mihai. S-a dus primarul mai întâi la doamna Eugenia, după CARANCIUC Mihai a semnat. Decizia a luat-o primarul, el nu a adus decizia deodată ca să o pună în mapă. Primarul a venit la primărie, domnul CARANCIUC Mihai a semnat și a pus ștampila, după i-a dat-o în mână primarului. Peste o zi a adus decizia înapoi și a pus-o în mapă. Când a intrat în funcție nimeni nu i-a dat-o în primire, nu s-a semnat pe nimic. Când s-a modificat decizia conform legislației ea deținea ștampila, ea avea grijă de ștampilă. În acea zi ea (inculpata) nu a pus mâna pe ștampilă ca s-o

transmită cuiva, ea nu a aplicat ștampila pe decizia modificată. CARANCIUC Mihail a aplicat ștampila pe decizia modificată. Primarul nu a avut beneficii personale cu transmiterea pământului fertil dintr-ul loc în altul. Nu ține minte atunci cine și ce a spus, ține minte că CARANCIUC Mihail a aplicat ștampila și a semnat. Nu a depus o plângere la poliție după ce s-a aplicat ștampila. Nu cunoaște cum a ajuns decizia la inspecția mediului. Modificarea deciziei nu a făcut-o benevol, a intrat în panică, a făcut isterie, ea (inculpata) a spus că nu cunoaște și nu știe dacă se permite așa ceva. La acel moment nu cunoștea toate legile, ea nu s-a apucat benevol să modifice decizia, primarul spunea că pune piedici la realizarea proiectului. CARANCIUC Mihail a spus că o să se stopeze lucrările la parc, nu ține minte toate aspectele. Când s-a spus să modifice decizia, ea (inculpata) a ales varianta să modifice Decizia nr.3/5. Când a modificat decizia, în birou era VASILÎȚA Gheorghe și CARANCIUC Mihail, împreună i-au dictat ce să scrie. Nu cunoaște la ce oră i-a dat decizia modificată cu ștampilă primarului, era seara. Nu î-și aduce aminte ca primarul să îi fi spus să îl sune pe IORDAN Mihail. În acea zi primarul l-a sunat pe IORDAN Mihail, s-a interesat când va fi ca să semneze decizia. ZAICENCO Natalia a fost întrebată cum a fost prezentată decizia, ultima a spus că a fost prezentată în original, dar ea (inculpata) nu cunoaște cum a fost. În afară de ea (inculpata), de un an de zile nu are nimeni acces, dar până atunci intra cine dorea. Modificarea deciziei a perceput-o ca un ordin. Atunci seara primarul a preluat decizia modificată. Inițial a transmis decizia modificată fără semnături și ștampilă. În afară de e-mailul doamnei TCACI care era logat în calculator, nu cunoaște dacă mai avea cineva acces. A acceptat să modifice decizia fiindcă primarului i-a trebuit. Prin această modificare nu a urmărit ca pe viitor să aibă avantaje”.

Totodată, potrivit declarațiilor inculpatului IORDAN Mihail se atestă că: ”L-a telefonat din primărie în primăvara anului 2023, nu ține minte precis cine l-a sunat CARANCIUC Mihail sau EȘAN Natalia și l-a întrebat unde este, la care a spus că v-a veni târziu tare de la lucru, dar ei nu i-au spus care este situația. Când a venit în sat era târziu, a fost telefonat de VASILÎȚA Gheorghe care l-a întrebat unde și dacă ține minte despre decizia care a discutat-o la ședință. El (inculpatul) a răspuns că ține minte și că a fost pusă la votare, dar nu înțelege de ce a dispărut. Din câte î-și aduce aminte, Lilia CROITORU care lucrează la poștă, fiind consilier s-a întârziat atunci, i-a explicat despre movila din deal, și din acest motiv i-a adus aminte că s-a votat, și VASILÎȚA Gheorghe i-a spus că trebuie să semneze decizia că a fost atunci președintele ședinței. Când a pus semnătura deja era semnătura doamnei TCACI Eugenia și ștampila Consiliului și celelalte semnături. Primarul VASILÎȚA Gheorghe a spus că dimineața trebuie să ducă decizia la Inspectoratul Mediului. Ei erau tineri consilieri, dâșii nu aveau idee că după ce se finalizează ședința trebuie să semneze procesele-verbale. Dâșii dădeau semnătura electronică și se semna CARANCIUC Mihail și TCACI Eugenia care erau mai specialiști, ei cunoșteau mai multe. Astfel, poate au decis de cuviință să scoată întrebările date ca să nu se abrobe, poate și au făcut fără ei chestia asta. A mai fost un caz când Lilia CROITORU a fost președintele ședinței la una din ședințe, respectiv la ședința dată a fost una, iar când urma să se semneze era altceva și a înțeles că trebuie de fiecare dată să fie verificat. Nu i-a fost explicat că a fost decizia modificată. Îl stimează pe primar, el (VASILÎȚA Gheorghe) nu stă în cabinet, este permanent pe câmpuri, lucrează foarte mult. Trebuia pământ la spital, la școală, și domnul primar a spus că ar trebui să fie legitim tot. La multe ședințe s-a vorbit pe această temă, el (inculpatul) precis ține minte că s-a votat, consilierii care sunt de partea primarului spun că s-a votat, dar consilierii care au fost de la socialiști și de la alte partide nu recunosc că a fost votat. Raportor a fost CARANCIUC Mihail. Poziția lor că nu o să meargă așa ceva, dar spuneau că ei sunt Consiliu și trebuie să voteze, dacă nu merge o abrogă. El (inculpatul) ține minte precis că ei au votat. Semnarea

deciziei a fost benevolă, primarul VASILITA Gheorghe i-a explicat că este necesar, că este documentul care a fost atunci. Ulterior a aflat că urma ca secretara să pună ștampila copia corespunde. Dacă nu era semnătura doamnei TCACI Eugenia, nu știe dacă se semna. Primarul îi aducea să semneze, dar întotdeauna venea târziu din motiv că venea de la lucru târziu. Primarul i-a spus că este stopat lucrul cu parcul. Decizia trebuia dusă la Inspectoratul Mediului și doamna EȘAN Natalia a scos-o din calculator și trebuia el (inculpatul) să o semneze. Nu cunoaște dacă documentul urma să fie scos atunci în 2020 sau acum. Era consilier atunci și a mai văzut semnătura doamnei TCACI Eugenia. Nu ține minte dacă a semnat olograf sau cu semnătura electronică decizia dată. La toate ședințele înainte îi dădea semnătura electronică secretarei. Nu ține minte din ce an au apărut cheițele electronice, dar poate a semnat și olograf. Când semna un document avea încredere. Până la ședința dată din 2020 nu a mai fost președintele ședinței. TCACI Eugenia lucra de mulți ani încă de tânără. Careva încălcări făcute de TCACI Eugenia nu s-au auzit. Pentru aceste acte poartă răspundere secretara. Nu știe dacă secretara poate să modifice ceva în acte. De când este consilier nu s-a întâmplat niciodată astfel de cazuri cu deciziile. La sesiune când se discută bugetul se discută și alte întrebări, când este vorba de buget raportor era doamna Stela, ea modifică, le explică și ei votau. El (inculpatul) nu cunoaște cum se fac aceste acte. El atunci a semnat procesul-verbal. La moment se semnează cu cheița. Ștampila era pătrată, semnătura a pus-o peste ștampila care era aplicată. El (inculpatul) ținea minte că s-a votat, despre acest pământ s-a vorbit de multe ori, nu a bănuțit că a fost ceva ilegal, că face ceva rău. El face parte din comisia funciară. În comisia de specialitate nu ține minte dacă s-a discutat despre această decizie. După ce decizia a fost semnată de toți, nu cunoaște cum a ajuns la Inspectoratul Mediului. Procesul-verbal a ședinței cu toate întrebările discutate nu l-a văzut după ședință. Dâșii erau consilieri tineri și nu știau cum trebuie să procedeze. Când era vorba de semnat procesul-verbal, doamna Eugenia TCACI îi spunea că trebuie semnătura caligrafică, doar când era președintele ședinței. Când era președintele ședinței permanent lăsa semnătura electronică. Nu a verificat textul deciziei, că avea încredere, că erau specialiști. Secretara spunea că nu o să treacă, însă dâșii ca noi consilieri, trebuia să voteze. În ședința corespunzătoare nu ține minte dacă CARANCIUC Mihail a menționat că nu o să treacă decizia la verificare, i se pare că Eugenia TCACI a spus. Actul care i l-a adus la poartă primarul, el (inculpatul) a înțeles că este o copie care urma să o semneze, acolo erau semnăturile deja. Până la incident nu a citit deciziile, nu știe care este interesul doamnei EȘAN Natalia. Raportorul deciziei cu pământul a fost CARANCIUC Mihail. Nu ține minte cine a redactat decizia. De buget se ocupa doamna Stela. Când este vorba de finanțe, doamna Stela spune doar de finanțe, nu amestecă întrebările. Fără aviz nu poate să fie o decizie. Nu și-au dat interesul deoarece erau consilieri tineri fără practică. Cu primarul s-a întâlnit la domiciliul său, era aproape orele 10, seara. A spus că să semneze pentru a nu stopa lucrul în parc. El (inculpatul) are încredere în primar. Nu susține că doamna TCACI Eugenia a falsificat, dâșii au votat atunci dar ei ca specialiști cunoșteau mai bine ca dâșii. Părerea lui este că poate secretara a scos acest punct și dâșii au rămas că știu că punctul trebuie să fie introdus în decizie. Nu au mai fost cazuri ca VASILITA Gheorghe să vină seara la domiciliu să se semneze pe decizii. A semnat decizia că primarul VASILITA Gheorghe i-a spus că trebuie să semneze ca să nu stopeze lucrul în parc. El (IORDAN Mihail) nu a știut că decizia este modificată. Anterior nu a discutat cu persoanele care au semnat pe decizie”.

Concomitent, potrivit declarațiilor inculpatului VASILITA Gheorghe, se remarcă că: ”I-a spus și doamnei Natalia EȘAN să caute decizia Consiliului că trebuie să fie. CARANCIUC Mihail l-a sunat și i-a spus că caută decizia, dar nu o pot găsi, le-a spus că trebuie să fie decizia că ei au

cărat 3 ani de zile pământ în sat și trebuie să fie. Le-a spus să caute procesul-verbal sau să facă demers către arhivă. El (inculpatul) a fost telefonat seara de către Natalia EȘAN că trebuia să îl sune pe Mihai IORDAN să vină la primărie, el (inculpatul) era mai mult în teritoriu. Când a venit înapoi, doamna Natalia EȘAN a spus că Mihai IORDAN vine seara târziu. I-a spus să-i lase pe masă actele, el a fost la deal și a dus mâncare la tractoriști ca să lucreze până la vreo 22:00, tractoarele 4 ore nu au funcționat, în altă zi nu a avut posibilitate. Când s-a întors era trecut de orele 17:00, seara, doamna Natalia EȘAN i-a spus că domnul Mihai IORDAN nu poate să vină, astfel el (inculpatul) a spus că o să se ducă la IORDAN Mihai să semneze. Doamna Natalia EȘAN i-a dat notificarea care era deasupra pusă și decizia. Ea (Natalia EȘAN) a spus că s-a clarificat. S-a dus noaptea la IORDAN Mihai să semneze, ulterior a fost și a dus actele la ecologie, doamna i-a spus că actele nu au număr de ieșire, a spus să sune la secretară ca să trimită alt exemplar, să pună numărul de ieșire. Nu a fost împreună cu EȘAN Natalia și CARANCIUC Mihai când a fost aplicată ștampila. La comisia de anchetă a aflat că CARANCIUC Mihai a aplicat ștampila. EȘAN Natalia i-a dat failul cu nota informativă și decizia și a spus că totul e bine. După s-a gândit de ce să pună semnăturile dacă putea să pună ștampila copia corespunde originalului. Decizia a scos-o la domnul IORDAN Mihail, el (inculpatul) a uitat că nu trebuie să pună semnăturile. Când a fost la IORDAN Mihail, pe decizie era totul semnat. Explicații de la EȘAN Natalia și CARANCIUC Mihai nu a cerut, nu a întrebat de semnături nimic. Când a fost sunat de la ecologie, i s-a spus că a adus neînregistrate actele, i-a spus să sune pe secretară. La fosta secretara cu decizia dată nu a fost. După l-au sunat de la ecologie și i-au spus de ce nu a fost înregistrată la primărie. La Inspectoratul Mediului a dus două foi, nota informativă și decizia care a pus-o doamna Natalia EȘAN. În acea seară nu a fost la doamna Eugenia TCACI, iar la domnul Mihai IORDAN a fost seara târziu ca să semneze decizia. Pe Natalia EȘAN nu a întrebat-o de ce trebuie să semneze procesul-verbal și decizia. În anul 2023 era Eugenia TCACI cu care nu avea probleme, de decizii dumneaei, secretara este responsabilă. Nu ține minte în acea zi ca Mihai CARANCIUC să îi fi spus că prin semnarea acestei decizii redactate încalcă legea. El (inculpatul) nu a avut nici o intenție rea. Când a luat decizia completată, erau semnăturile, el (inculpatul) a fost la Mihai IORDAN și apoi a dus-o la Inspekția Mediului. Acces la ștampilă are secretara, iar la ștampila sa, el (inculpatul) are acces. Pe decizie nu a numărat câte ștampile erau. Semnătura doamnei Eugenia TCACI nu o cunoaște bine. Nu a atras atenția la semnătură. Problema era că se uscau copacii. Lucrările nu erau stopate, firma a adus cu întârziere copacii care erau cu frunze, în deviz erau prețurile într-un fel, iar firma cerea bani suplimentari. Nu a văzut ce a făcut dumnealor, el (inculpatul) a citit doar nota informativă a lui Mihai CARANCIUC. EȘAN Natalia i-a dat decizia. Nu o să depună o plângere pe CARANCIUC Mihail. La comisia de anchetă, CARANCIUC Mihail a spus că a făcut asta cu intenții bune. La comisia de anchetă a căutat de ce nu s-a introdus acest punct. Eugenia TCACI spunea că nu s-a pus pe ordinea de zi. STOICA Efimia a ieșit din pandemie. Trebuia să se pună în discuție zona de protecție a satului. Medicul a spus STOICA Efimia că trebuie să stea acasă. Cancelaria de stat i-a anulat decizia din acea zi, pe primul plan a fost zona de protecție a satului. Decizia cu căratul pământului dacă a fost cu bordurele tot atunci a fost votată. Consilierii nu știau chiar toate. Acum ei dau proiecte de decizie. Actele adoptate de Consiliul se publică pe acte locale, sunt scanate și publicate. Decizia nr.3/5 a fost adoptată în 2020. În 2020 deciziile se semneau olograf. Nu înțelege care a fost sensul să fie modificată decizia. Când a fost la IORDAN Mihai nu avea habar că decizia a fost modificată".

Astfel, sintetizând declarațiile inculpaților oferite în cadrul ședinței de judecată, se atestă că inculpatul CARANCIUC Mihail deși în ședința preliminară nu a recunoscut vinovăția în

comiterea faptei penale imputate, în urma oferirii declarațiilor acesta a recunoscut vinovăția în comiterea faptei imputate, din declarațiile acestuia atestându-se cu certitudine că acțiunile sale în calitate de coautor la falsificarea Deciziei nr.3/5 din 07 august 2020 au fost manifestate prin formularea și dictarea textului introdus suplimentar în proiectul deciziei, prin aplicarea semnăturii pe înscrisul menționat, încercând reproducerea originalului semnăturii secretarului Consiliului local, cât și prin aplicarea ștampilei secretarului Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi, pe varianta modificată a deciziei menționate mai sus.

Aceste circumstanțe fiind confirmate prin însuși declarațiile inculpatului, prin declarațiile inculpatei EȘAN Natalia, cât și prin concluziile Raportului de constatare tehnico-științifică nr.37 din 28 februarie 2024, în care este expres consemnat faptul că semnătura din numele secretarului Consiliului local, TCACI Eugenia, a fost executată de CARANCIUC Mihail.

Totodată, deși EȘAN Natalia în ședința preliminară nu a recunoscut vinovăția în comiterea faptei penale imputate, în urma oferirii declarațiilor aceasta a recunoscut vinovăția în comiterea faptei imputate, din declarațiile acesteia atestându-se cu certitudine că acțiunile sale în calitate de coautor la falsificarea Deciziei nr.3/5 din 07 august 2020 au inclus identificarea variantei electronice a acesteia, introducerea textului în pct.2 al Deciziei menționate supra și imprimarea documentului respectiv.

Aceste circumstanțe fiind confirmate prin însuși declarațiile inculpatei, prin declarațiile inculpatului CARANCIUC Mihail, cât și prin procesul-verbal de ridicare din 05 februarie 2024, împreună cu procesul-verbal de cercetare din 06 februarie 2024 a fișierului în format word, faptul depistării fișierului word cu denumirea „3.5.2020 mod.bug”, în calculatorul de serviciu din biroul Secretarului Consiliului local s.Delacău, EȘAN Natalia, denotând faptul că Decizia nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, în varianta constatată (cu mențiunea la pct.2 al capitolului II: „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertile pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”), a fost creat prin modificarea variantei inițiale a acestei decizii, anume cu folosirea calculatorului din care a fost extras, care se afla în biroul de serviciu al Secretarului Consiliului local s. Delacău, EȘAN Natalia, amplasat în incinta Primăriei sat. Delacău, r-nul Anenii Noi.

Totodată, faptul autentificării de către EȘAN Natalia prin semnătură a variantei modificate a Deciziei Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi nr.3/5 din 07 august 2020, se confirmă prin concluziile Raportului de constatare tehnico-științifică nr.69 din 29 februarie 2024, în care s-a indicat că semnătura din impresiunea de ștampilă „Secretarul Consiliului sătesc, Delacău, Anenii Noi, copia corespunde originalului, 13.03.2023” de pe copia deciziei nr.3/5 din 07.08.2020 s.Delacău, cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020 (variantea modificată), cu impresiunea de ștampilă „Secretarul Consiliului sătesc, Delacău, Anenii Noi, copia corespunde originalului, 13.03.2023”, a fost executată de EȘAN Natalia.

Subsecvent, deși VASILÎȚA Gheorghe în ședința de judecată nu a recunoscut vinovăția în comiterea faptei penale imputate, acțiunile sale în calitate de organizator la falsificarea Deciziei nr.3/5 din 07 august 2020, se confirmă prin declarațiile inculpaților CARANCIUC Mihail, EȘAN Natalia, și parțial prin declarațiile inculpatului IORDAN Mihail.

În acest context, instanța de judecată nu poate reține poziția inculpatului referitor la faptul că nu a fost la TCACI Eugenia pentru a semna decizia modificată, or, potrivit declarațiilor martorului TCACI Eugenia, oferite sub jurământ, se atestă că: *”A fost invitată la CNA un an de zile în urmă, nu țin minte precis, acolo i s-a dat o decizie cu privire la modificare bugetului din anul 2020, atunci activa secretară a Consiliului. S-a pus întrebarea dacă este semnătura sa. Nu era semnătura ei. A fost anul trecut sau acest an domnul primar VASILÎȚA Gheorghe cu o decizie și*

a motivat că îi trebuie să o semneze, nu a citit-o, însă i-a spus că nu are dreptul să semneze. Și i-a explicat că orice decizie o eliberează secretarul nou. Putea să fie această decizie despre care este vorba, dar nu a citit-o. Când a venit primarul la ea (martorul), deja nu lucra în calitate de secretară. Primarul i-a prezentat o decizie, putea să fie în două exemplare. Nu a citit decizia, nu era semnată de nimeni, nu era ștampilată. Primarul era singur, a venit ziua la ea (martorul). Nu a văzut nimeni situația dată. În anul 2020 la una din ședințe, mai bine zis înainte de începerea ședinței, domnul primar VASILITA Gheorghe a ridicat întrebările ce țin de pământ, iar domnul CARANCIUC Mihail, specialist în probleme de reglementare funciară a explicat situația că terenul de unde urma să i-a pământul nu era înregistrat ca bun imobil și Cancelaria de Stat v-a abroga astfel de decizii. La una din următoarele ședințe urma să se prezinte un proiect de decizie. Atunci nu a fost adoptată nici un fel de decizie. Din 2021 până la moment nu cunoaște dacă s-au adoptat asemenea decizii. A fost chemată o dată la Primărie unde se făceau ședințele, erau vreo 6 persoane. A găsit într-un proces-verbal ce ține de decizia dată și au întrebat-o de ce în procesul-verbal nu sunt întrebările cu pământul. La întrunire a fost cei șase consilieri și cei care sunt prezenți azi în sala de ședință. A fost după ce a fost la CNA. Chiar dacă s-a discutat între consilieri înainte de ședință, așa întrebare nu a fost introdusă în procesul-verbal. Dacă erau întrebări importate la următoarea ședință urma să se prezinte un proiect de decizie și urma să fie pus în ordinea de zi. Atunci s-a cerut doar sfatul consilierilor. Din 1984-2021, inclusiv a fost secretara Consiliului. Fiecare specialist din Primărie trebuie să vină la secretară din timp, să prezinte proiectul de decizie și mai târziu era prelucrat. Din timp făcea acest lucru. Se făcea împreună, dar când se apropia ședința Consiliului, se făcea dispoziția de convocare, proiectele de decizie erau pregătite și se trimitea consilierilor să se facă cunoștință. Până la ședință s-a vorbit despre pământ. Primarul la toți consilierii a spus că trebuie mutat niște pământ de pe o movilă, mai ține minte că trebuie ceva pământ să ia de undeva pentru amenajarea teritoriului din satul Delacău. Primarul a spus că trebuie pământ, această întrebare nu s-a ridicat în cadrul ședinței, din acest motiv nici nu a fost introdusă în procesul-verbal. Era vorba să i-a pământ dintr-o movilă, dar care anume nu cunoaște, specialistul cunoaște. Pământul trebuia pentru amenajarea teritoriului în satul Delacău. Tot ce face primarul face pentru localitate. În momentul când a plecat din funcție email-ul a fost transmis altei persoane. Le-a spus să schimbe email-ul. Fiecare proiect de decizie înainte de a fi discutat trebuia să fie discutat în comisie, pământul ține de pământ, iar bugetul de buget. Înainte de a fi introdusă în ordinea de zi proiectul de decizie și anexele trebuie prezentate consilierilor. Nu s-a discutat în cadrul ordinei de zi, nu a avut toate actele necesare. Ține minte că s-a discutat, a fost vorba de o movilă, dar trebuie arătat concret, numărul cadastral, extras din registru. Se înțelegeau în colectiv, conlucrau împreună. Când s-a eliberat din funcție a dat toată documentația, în calculator se păstrau toate deciziile Consiliului. Pe foaie de hârtie în Primărie se păstrează 3-4 ani, pe urmă le transmiteau la Consiliul Raional, la arhivă. După eliberare în calculator se păstrau toate Deciziile din 2007, mai ales din 2018 de când a apărut Registrul Actelor Locale. Din 2020 în calculator se păstrau deciziile. Acces la calculator avea specialistul care era invitat când aveau vreo problemă tehnică a calculatorului. În rest nimeni nu se amesteca. La moment nu se folosește de email-ul primăriei. Mailul ei (martorului) personal este eugeniatcaci9@gmail.com. De pe adresa electronică conlucra cu Cancelaria de Stat, Ministerul Mediului, mai mult cu Cancelaria de Stat la plasarea actelor. A fost discutată tema despre movilă, dar nu în cadrul ședinței. Consilierii nu prezentau așa proiecte, proiectul de decizie îl făceau lucrătorii Primăriei cu primarul. Dacă era propus, ea (martorul) trebuia să includă în ordinea de zi, primarul a spus că va avea nevoie de pământ pentru amenajarea satului, împreună cu specialistul urma să facă

un proiect de decizie, în ședința din 07.08.2020, nu s-a propus să fie inclusă în ordinea de zi, din motiv că nu au fost prezentate actele necesare. În cadrul ședinței Consiliului nu s-a discutat despre pământul fertil, iar înainte s-a discutat despre o movila de pământ. Nu s-a discutat ca subiect ce urma să fie inclus pe ordinea de zi. Din 2018 este Registrul Actelor Locale unde secretara trebuie să includă deciziile”.

De asemenea, instanța nu poate reține poziția inculpatului VASILÎȚA Gheorghe precum că nu a fost împreună cu EȘAN Natalia și CARANCIUC Mihai când a fost aplicată ștampila, această poziție fiind combătută prin declarațiile inculpaților EȘAN Natalia și CARANCIUC Mihail, care au comunicat că decizia respectivă a fost una colectivă.

Subsidiar, însuși inculpatul VASILÎȚA Gheorghe a declarat că i-a spus și doamnei Natalia EȘAN să caute decizia Consiliului că trebuie să fie. CARANCIUC Mihail l-a sunat și i-a spus că caută decizia, dar nu o pot găsi, le-a spus că trebuie să fie decizia că ei au cărat 3 ani de zile pământ în sat și trebuie să fie, de asemenea inculpatul a recunoscut că a fost seara la IORDAN Mihail și a semnat decizia.

Astfel, deși inculpatul VASILÎȚA Gheorghe a încercat să ofere aspecte de legalitate faptelor sale, negând faptul organizării falsului în acte publice și declarând că nu avea habar că decizia a fost modificată când a fost la IORDAN Mihail, aceste aspecte sunt combătute inclusiv prin declarațiile martorului VASILOS Igor, din conținutul cărora se reține că: ”De la el (martorul) s-au început toate. Era data de 01.03.2023, se afla la cariera gestionată de SRL ”Pietriș Grup”, câmpul 216 din sat. Delacău, era împreună cu fondatorul SRL ”Pietriș Grup” STRÎMBEI Emilian. Ajungând la carieră a văzut că din apropierea carierei lor unde anterior a fost o carieră care se folosește sub gunoiste erau niște transporturi, camioane. S-au apropiat, a văzut un excavator, camioane încărcau sol fertil și îl duceau în direcția sat. Delacău. A întrebat ce se întâmplă, oamenii au spus că îl transportă în sat. Declacău. Cunoaște că solul fertil nu se poate simplu de transportat, a făcut un apel telefonic la poliție, a înștiințat că se fac lucrări dubioase, nu se permite să le efectueze. S-a deplasat în satul Delacău, solul se descărca în centrul satului lângă casa de cultură. A fost toată activitatea în ziua de 01.03.2023. A fost telefonat de la Inspectoratul de Poliție, i-au comunicat că materialele transportate au fost transmise după competență la Inspectoratul pentru Protecția Mediului. Peste o perioadă a fost înștiințat de Inspectoratul Mediului că lucrările de transportare a solului a fost organizate de primar în temeiul unor decizii permissive. Peste o perioadă a vorbit cu STURZA Vitalie, șef la Inspecției Mediului, a fost vara anului 2023. Nu este clar ce documente au constituit temeiul pentru efectuarea lucrărilor. A fost prezentată de către primar o Decizie nr.3/5 din 2020, luna august prin care s-a permis aceste lucrări de strămutare a solului fertil. Cunoscând puțin legislația și că nu este permisiune, i-a fost interesant, a accesat pagina web a Primăriei și în Decizia nr.3/5 nu a văzut nimic despre efectuarea acestor lucrări, fiind plasate toate deciziile. A depus o plângere la CNA, în noiembrie sau decembrie, a fost audiat la CNA pe marginea deciziei și a spus toate. A scris plângere pe administrația publică locală al sat. Delacău. Au fost mai multe aspecte care s-au examinat, pe mai multe acțiuni ilegale, inclusiv și ce ține de strămutarea solului fertil. Nu a primit nimic, a prezentat și video pe care l-a filmat, și anume evenimentele din 01.03.2023. S-a pornit proces-verbal, a avut o discuție cu CARANCIUC Mihail și EȘAN Natalia, a fost în luna decembrie sau ianuarie anul curent, când se pornise procesul de falsificare în Decizia nr.3/5. În Primărie erau prezenți primarul, CARANCIUC Mihail și secretara EȘAN Natalia. A înțeles că CARANCIUC Mihail a făcut o semnătură în locul lui TCACI Eugenia, fosta secretară a Consiliului local. De la CNA a cunoscut că ceva nu corespunde în decizie, că s-au făcut modificări, dar fără detalii.

Conform declarațiilor martorului STURZA Vitalie, se reține că: ”Din cadrul IP Anenii Noi a primit materialul privind decopertarea solului de către primarul s. Delacău pentru amenajarea unui parc. Materialul a fost transmis pentru examinare inspectorului ZAICENCO Natalia, practic cu acumularea tuturor probelor s-a ocupat ZAICENCO Natalia. În cadrul examinării ei ca conducător, făcea cunoștință cu materialele și răspunsurile. La primirea deciziei s-a decis că în acțiunile primarului s. Delacău nu sunt prevăzute semnele contravenției cu privire la decopertare. Totul a avut loc doi ani în urmă, perioada februarie-martie, iar solul s-a folosit la amenajarea unui parc, pentru plantarea arborilor, ei s-au expus ce ține de codul contravențional cu privire la decopertare, acțiunile de decopertare nu au fost desfășurate de primar însuși, contravenția nu a avut loc. Ce ține de transportare, amenajare ei nu s-au expus, că a făcut primarul legal sau nu, la ei nu a fost ca scop acest lucru. Pentru ca să fie folosit solul trebuie acte, pentru orice exploatare a resurselor trebuie să fie un aviz de la mediu. Întrebările de la CNA la fel s-au referit la fapta contravențională. Poliția a examinat materialele, iar ei urmau să examineze doar încălcarea de mediu. La calificarea contravenției este art. 115 CC, ei nu au dat apreciere la acte, nu a avut loc distrugerea stratului fertil. ZAICENCO Natalia a fost agentul constator pe acest caz, ea a fost responsabilă, iar la etapa de examinare a văzut acea decizie care se invocă.

Potrivit declarațiilor martorului ZAICENCO Natalia, se atestă că: ”La 01.03.2023 în adresa Inspectoratului pentru Protecția Mediului a parvenit dosarul contravențional privind extragerea solului în s. Delacău, r. Anenii Noi. Întru stabilirea circumstanțelor, inspectorii au ieșit la fața locului și au constatat faptul că în s. Delacău erau depozitate în halbe sol fertil care erau depozitate în urma extragerii substanțelor minerale utile și vizual erau extrase cu 30 ani în urmă. La momentul controlului s-a constatat faptul că avea loc transportarea solului fertil și a telefonat primarul s. Delacău care s-a prezentat și i-a afirmat faptul că nu a extras sol fertil, doar a transportat și a folosit solul fertil în scopul construcției parcului din localitate. Cu referire la legalitatea strămutării și folosirii stratului solului fertil în s. Delacău aceste acțiuni puteau fi înfăptuite în baza art. 33 Codul funciar, titularii obiectului de investiție amplasate pe teren agricol sunt obligați să i-a măsuri prealabile executării construcțiilor, solul fertil fiind decopertat pe care să-l depoziteze pe teren neproductiv, iar transportarea resurselor naturale urma a fi numai în baza facturilor fiscale. Ținând cont că transportarea resurselor naturale nu ține de competența organelor de mediu, mai mult ca atât cu certitudine nu a putut fi dovedit dacă solul fertil a fost efectuat în baza unui proiect, cantitatea de ciornoziom a fost imposibil de apreciat. Reieșind din acestea, probabil exploatarea și extragerea a fost în scop ilegal, având o scrisoare de la Agenția pentru Geologie și Resurse Naturale care le-au confirmat că nu există un proiect în acest scop. **La momentul citării pe 18.04.2023, primarul cel din urmă a comunicat și a prezentat Decizia nr.3/5 prin care se permite amenajarea teritoriului respectiv în baza proiectului satului european.** Decizia era necesară să fie prezentată. Sunt resurse financiare de stat și este proprietate publică. Sunt alte organe care pot să se expună ce ține de răspunderea APL. Ei au solicitat acte permisibile la momentul efectuării lucrărilor. Pentru orice tip de lucrare trebuie să aibă avizul expertizei ecologice sau evaluarea impactului mediului. Există anexe și dacă obiectivul se regăsește în anexa la lege, se eliberează decizii de refuz și în cazul dat rămâne decizia și autorizația de construcții. Organul emitent este APL. S-a referit că trebuia să aibă un acord de mediu să fie indicat transportarea ciornoziomului pentru transportare care sunt obiecte cu regim special, care au impact asupra mediului. Solul transportat era cu destinație pentru terenurile neproductive, terenurile pentru amelionarea terenurilor și amenajarea, nu a fost comercializat a fost folosit în scop public. **După investigarea cazului s-a**

făcut un proces contravențional pe art.156 Cod contravențional, în iulie 2024 în privința primarului VASILITA Gheorghe, neavând acordul de mediu sau avizul pentru transportarea ciornoziomului. Responsabil este beneficiarul sau investitorul. Beneficiarul este Primăria. Reprezentantul Primăriei dacă este împuternicit prin procură, de obicei primarul este responsabil, dacă nu prezenta decizia și alte acte permissive putea să expedieze documentele la Agenția Supraveghere Tehnică. Decizia nr.3/5 a fost prezentată fizic, nu î-și amintește dacă era în original”.

Potrivit declarațiilor martorului CROITORU Lilia, se remarcă că: ”După o vreme decizia nu se găsea, Mihai CARANCIUC a spus primarului că nu găsește astfel de decizie. Gheorghe VASILITA a spus că trebuie să fie, să caute mai bine. Mihai CARANCIUC a povestit că pentru a face bine în folosul comunității a ajuns să facă acest lucru, a pus semnătura în locul doamnei Eugenia TCACI să nu se oprească lucrul. Singuri au modificat Decizia nr.3/5 și au adăugat un punct pentru a permite să fie amenajat parcul din satul Delacău. A fost un conflict, Mihai CARANCIUC a spus că VASILITA Gheorghe era de față când s-a modificat decizia, pe când Gheorghe VASILITA spunea că nu a fost, fiind în teritoriu”.

Prin urmare, declarațiile inculpaților EȘAN Natalia, CARANCIUC Mihail, martorilor VASILOS Igor și ZAICENCO Natalia coroborează cu Procesul-verbal de examinare a documentelor din 18 ianuarie 2024, prin care s-a consemnat cercetare paginii web a Primăriei satului Delacău cu denumirea <https://primariadelacau.md/>, în vederea depistării Deciziei nr.3/5 din 07.08.2020. În cadrul examinării paginii web a Primăriei satului Delacău cu denumirea <https://primariadelacau.md/>, a fost stabilit că la rubrica „Consiliul local” este prezentă subrubrica „Deciziile Consiliului”. Fiind accesată această rubrică, s-a stabilit că în acest compartiment sunt publicate Deciziile scanate ale Consiliului sătesc Delacău din perioada 05.12.2018–05.12.2023, pe 34 pagini. Consecvent, la pagina 22, a fost depistată Decizia Consiliului sătesc Delacău nr.3/5, cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020. Fiind accesată decizia menționată, utilizatorul a fost direcționat pe pagina web <https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-modificarea-bugetului-s%C4%83tesc-2020543193.html>, unde este prezent un fișier de tip PDF cu denumirea „dec35modifbuget 5f3524afaae61”. Pagina web sus indicată, reprezintă un compartiment din Registrul de stat al actelor locale, care este în gestiunea Cancelariei de Stat și în care sunt publicate deciziile consiliilor locale. **Fiind accesat fișierul de tip PDF cu denumirea „dec35modifbuget 5f3524afaae61”, s-a stabilit că acesta reprezintă Decizia scanată a Consiliului sătesc Delacău cu nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020. Fiind examinat conținutul deciziei menționate supra, s-a stabilit că în cuprinsul acesteia nu se regăsește mențiunea: „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”.**

Declarațiile inculpaților și martorilor de asemenea coroborează cu procesele-verbale de ridicare și examinare din 05.01.2024 și 18.01.2024, prin care s-a consemnat cercetarea copiilor documentelor ridicate de la reprezentantul Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi. La cercetarea actelor indicate, a fost posibil de identificat persoana care a sesizat organele de poliție cu privire la lucrările desfășurate privind excavarea și transportarea solului fertil, locul acestor lucrări și timpul efectuării lor - VASILOS Igor. Totodată, în cadrul cercetării a fost identificată copia variantei modificate a deciziei Consiliului local s.Delacău nr.3/5 din 07.08.2020, în cuprinsul căreia la capitolul I pct.2, se regăsește mențiunea „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”; cu procesele-verbale de ridicare și examinare din 11.01.2024 și 18.01.2024, potrivit cărora de la secretarul Consiliului local s.Delacău r-l Anenii Noi, EȘAN Natalia a fost ridicat și examinat originalul deciziei

modificate nr.3/5 din 07.08.2020, în cadrul cercetării originalului deciziei modificate stabilindu-se că la capitolul I pct.2 al înscrisului menționat, se regăsește mențiunea „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”; precum și cu procesele-verbale de ridicare și cercetare din 26.01.2024, potrivit cărora de la reprezentantul Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi a fost ridicată și cercetată copia autenticată „conform originalului”, de pe varianta modificată a Deciziei Consiliului sătesc Delacău cu nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, și a copiei informației adresate de către primarul s.Delacău, VASILITA Gheorghe, Inspecției pentru Protecția Mediului Anenii Noi, prin cercetare stabilindu-se că la pct.2 al capitolului I, a copiei autentificate a variantei modificate de pe decizia Consiliului sătesc Delacău cu nr.3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, se regăsește mențiunea cu următorul text: „A permite primăriei satului de a folosi pământ fertile pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414”. Totodată în colțul de jos al înscrisului, în partea dreaptă, se observă amprenta ștampilei umede în original, în culoarea albastră, cu următorul text: „Secretarul Consiliului sătesc Delacău, Anenii Noi. COPIA CORESPUNDE ORIGINALULUI semnătura”. Peste amprenta ștampilei descrise, este aplicat manuscris cu pixul cu cerneală de culoare albastră, următorul text: „13 03 2023”, iar în dreptul cuvântului semnătură, este aplicată o semnătură, cu pixul cu cerneală de culoare albastră. Precum și stabilindu-se copia unui document fără dată și număr de înregistrare, cu denumirea ”Informație”, care este adresat ”Către secția Protecției Mediului Anenii Noi”. Semnatarul documentului menționat fiind indicat primarul satului Delacău, r-nul Anenii Noi, Gheorghe VASILITA, în dreptul familiei sale fiind aplicată o semnătură. În continuare fiind reprodus textul documentului cercetat, iar în ultima frază fiind indicat textul ”Pentru folosirea pământului fertil la amenajarea teritoriului sa ținut cont de Decizia Consiliului Local Nr.3/5 din 07.08.2020”.

Faptul că varianta modificată a deciziei menționate în copie, a fost ridicată de la Inspecția pentru Protecția Mediului Anenii Noi, în coroborare cu declarațiile martorului ZAICENCO Natalia și parțial cu declarațiile martorului STURZA Vitalie, demonstrează că această decizie a fost prezentată de persoanele publice din Primăria s.Delacău, în cadrul investigării de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului Anenii Noi, a presupuselor fapte ilicite de extragere a solului fertil.

Totodată, reieșind din procesele-verbale de ridicare și examinare din 12.02.2024 și 20.02.2024, se atestă că de la reprezentantul Arhivei raionale Anenii Noi a fost ridicate și examinate actele dosarului cu număr de inventar 459, în cadrul cercetării constatându-se că în cadrul dosarului cu număr de inventar 459, se regăsește procesul-verbal nr.3 al ședinței Consiliului local s. Delacău, din 07.08.2020. Prin urmare, anexe la acest proces-verbal, în dosarul cercetat au fost identificate avizele Comisiilor consultative de specialitate, adoptate în procesul de promovare a proiectelor de decizii dezbătute în ședința în cauză, listele consilierilor locali care au participat la această ședință, cât și originalele deciziilor adoptate la acea ședință. **La fel, a fost constatat că nici în ordinea de zi a ședinței, nici în avizele consultative ale comisiilor de profil, cât și nici în deciziile adoptate urmare a ședinței Consiliului local Delacău din 07.08.2020, nu au fost abordate chestiuni cu privire la acordarea permisiunii primăriei satului de a folosi pământ fertile pentru amenajarea localității din conturile 409 și 414.**

Mai mult ca atât, reieșind din conținutul *Procesului-verbal de confruntare din 22 februarie 2024*, prin care s-a consemnat acțiunea procesuală de confruntare între bănuții VASILITA Gheorghe și EȘAN Natalia, s-a atestat că VASILITA Gheorghe a confirmat despre deținerea cunoștințelor cu privire la modalitatea de promovare a proiectelor de decizii, adoptare,

înregistrare și plasare pentru informare a deciziilor Consiliului local, inclusiv la etapa în care a fost falsificată decizia nr.3/5 din 07.08.2020.

În acest context, pare neconvingătoare poziția inculpatului VASILÎȚA Gheorghe pe marginea identificării Deciziei concrete a Consiliului sătesc Delacău cu mențiunea concretă, or, reieșind din declarațiile martorului TCACI Eugenia coroborat cu prevederile alin.(4)-(7) al art.20 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, cât și cu prevederile Legii nr.161/2016 și Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 672 din 28.08.2017 pentru aprobarea regulamentelor cu privire la Registrul de Stat al actelor locale, se atestă că la data adoptării Deciziei nr.3/5 din data de 07.08.2020, erau în vigoare prevederile privind includerea deciziilor în Registrul de stat al actelor locale, ceea ce înseamnă că în termen de cel mult 5 zile de la data semnării, secretarul consiliului asigură includerea deciziilor consiliului în Registrul de stat al actelor locale, afișează deciziile cu caracter normativ ale consiliului în locuri publice.

Astfel, Registrul nominalizat supra fiind public, în eventualitatea existenței Deciziei respective cu mențiunile respective, urmau a fi accesate de către VASILÎȚA Gheorghe cu extragerea Deciziei nr.3/5 din 07.08.2020 și expedierea acesteia către Inspectoratul pentru Protecția Mediului Anenii Noi, nefiind necesare alte acțiuni în acest sens, ce atestă că certitudine comiterea faptei infracționale de către inculpat.

Totodată, de către partea apărării nu au fost prezentate probe ce ar atesta contrariul celor reținute supra, declarațiile inculpaților, martorilor și celelalte mijloace materiale de probă atestând cu certitudine comiterea de către VASILÎȚA Gheorghe a infracțiunii imputate.

În acest sens, nu pot fi reținute înscrisurile prezentate la faza de urmărire penală referitor la examinarea rezultatelor investigațiilor comisiei de anchetă dispuse prin Decizia Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi nr.3/6 din 19.01.2024, or, la momentul adoptării deciziei respective infracțiunea imputată inculpaților a fost deja consumată, totodată decizia respectivă nefiind contrasemnată de către secretarul Consiliului, EȘAN Natalia pe motivul lipsei bazei juridice.

Iar, din răspunsul Reprezentantului Guvernului în teritoriu al Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, BABIN Sergiu din 24.06.2024, se reține că modificarea Deciziei privind aprobarea bugetului pentru anul 2020 este o acțiune ilegală a inițiatorilor, deoarece actul vizat este consumat. Subsidiar, fiind indicat că la cazul dat la 22.01.2024 organul de urmărire penală a CNA a început urmărirea penală în temeiul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal.

Subsecvent, deși *IODAN Mihail* în ședința de judecată nu a recunoscut vinovăția în comiterea faptei penale imputate, acțiunile sale în calitate de coautor la falsificarea Deciziei nr.3/5 din 07 august 2020 au fost manifestate pri aplicarea semnăturii sale pe varianta modificată a deciziei menționate, fiind conștient că semnează pe un document antedatat, fapt care conferă un aspect care contravine circumstanțelor reale de fapt și prin urmare reprezintă un act fals.

Aceste circumstanțe fiind confirmate prin declarațiile inculpaților EȘAN Natalia, CARANCIUC Mihail, VASILÎȚA Gheorghe, și însuși declarațiile inculpatului IORDAN Mihail, cât și prin concluziile Raportului de constatare tehnico-științifică nr.37 din 28 februarie 2024, care a confirmat că semnătura aplicată pe decizia modificată în dreptul numelui președintelui ședinței, îi aparține lui IORDAN Mihail.

Instanța nu poate reține poziția inculpatului precum că când a pus semnătura deja era semnătura doamnei TCACI Eugenia și ștampila Consiliului și celelalte semnături, or, această poziție este combătută prin declarațiile inculpaților EȘAN Natalia și CARANCIUC Mihail.

Totodată, instanța reține că această poziție constituie o poziție comună de apărare cu inculpatul VASILÎȚA Gheorghe, care de asemenea a declarat că când a fost la IORDAN Mihail, pe decizie era totul semnat.

Cu toate acestea, instanța remarcă divergențe în declarația inculpatului VASILÎȚA Gheorghe la acest capitol, ultimul declarând că: *”Decizia a scos-o la domnul IORDAN Mihail, el (inculpatul) a uitat că nu trebuie să pună semnăturile”*.

Astfel, ipotetic admitând că Decizia nr.3/5 din 07.08.2020 a fost scoasă la domiciliul lui IORDAN Mihail, nu este clar cum au fost aplicate semnătura olografă de către ex-secretarul TCACI Eugenia, precum și ștampila în original a Consiliului sătesc Delacău.

Prin urmare, poziția inculpatului IORDAN Mihail nu poate reținută de către instanța de judecată, aceasta neavând substrat factologic și logic, fiind reținută ca o metodă de apărare a inculpatului.

De asemenea, IORDAN Mihail în data de 07.08.2020, fiind consilier al Consiliului sătesc Delacău, fiind ales în funcția de președinte al ședinței respective, urma să cunoască despre prevederile alin.(4)-(7) al art.20 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, cât și cu prevederile Legii nr.161/2016 și Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 672 din 28.08.2017 pentru aprobarea regulamentelor cu privire la Registrul de Stat al actelor locale, care prevăd că în termen de cel mult 5 zile de la data semnării, secretarul consiliului asigură includerea deciziilor consiliului în Registrul de stat al actelor locale, afișează deciziile cu caracter normativ ale consiliului în locuri publice, urmând să cunoască despre conținutul deciziilor adoptate, reieșind din faptul că acestea sunt semnate de către președintele ședinței și contrasemnate de către secretarul Consiliului.

Respectiv raportând publicitatea Registrului de Stat al actelor locale la poziția inculpatului de pasare a responsabilității față de secretarul Consiliului sătesc, precum și invocarea necunoașterii anumitor proceduri administrative în cadrul desfășurării ședințelor Consiliului sătesc, nu pot reținute de instanță ca aspecte privitor la liberarea inculpatului de răspundere penală, vinovăția acestuia fiind confirmată prin mijloacele de probă cercetate și analizate supra.

Concomitent, instanța de judecată apreciază declarațiile martorilor COZONAC Valentina, STOICA Efimia și IPATI Steliana ca fiind superficiale, acestea fiind înaintate cu scopul de a ușura poziția inculpatului VASILÎȚA Gheorghe cu care au relații de colegialitate. Mai mult ca atât, instanța apreciază că aceste declarații nu elucidează evenimente importante ce ar demonstra nevinovăția inculpatului.

În acest context, instanța apreciază critic declarațiile martorului STOICA Efimia oferite în cadrul ședinței de judecată, or, deși aceasta a declarat că: *”La ședința din 07.08.2020 î-și amintește că s-a discutat de permisiunea transportării pământului fertil, la ședință au vorbit foarte mult, nu înțelegeau despre care movilă este vorba, raportorul a fost Mihai CARANCIUC care le-a explicat pe ce teren se află mobila și pe ce conturi. S-a discutat că era necesitate despre lucrările cu bordurile pe teritoriul satului. Crede că a fost introdusă în ordinea de zi, dar nu poate să confirme că s-a și votat”*, potrivit listei consilierilor care au participat în ședința Consiliului sătesc Delacău, r-nul Anenii Noi din 07.08.2020, eliberată de Cancelaria de Stat la 02.01.2025, se atestă cu certitudine că STOICA Efimia nu a participat la ședința Consiliului sătesc din 07.08.2020, aflându-se în carantină.

Totodată, martorii COZONAC Valentina și IPATI Steliana, fiind întrebată despre punerea pe ordinea de zi a ședinței Consiliului sătesc Delacău din 07.08.2020, a subiectului despre transportarea solului fertil și respectiv votarea acestui subiect, martorul COZONAC Valentina a declarat că: *”La 07.08.2020 ei și-au adus aminte, au făcut declarații, ține minte că au discutat,*

dar nu ține minte dacă a fost pusă pe ordinea de zi. Nu a văzut niciodată în deciziile legate de buget să fie discutate și alte chestiuni”, iar martorul IPATI Steliana a declarat că: ”Această chestiune a fost demult, nu cunoaște de ce nu s-a introdus în decizie, dar ei au discutat, nu cunoaște dacă a fost în ordinea de zi. La 07.08.2020 nu î-și amintește dacă a fost votat despre permiterea folosirii solului fertil, dar în procesul-verbal este menționat”.

Astfel, se remarcă că declarațiile martorilor indicați supra constituie niște presupuneri, nefiind declarat cu certitudine despre existența pe ordinea de zi a subiectului despre permiterea primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea localității din contul 409 și 414 și votarea subiectului, ce ar atesta legalitatea acțiunilor inculpaților.

În final, sub aspectul *laturii obiective*, instanța concluzionează că acțiunile inculpaților constatate de către organul de urmărire penală, s-au adeverit în cadrul examinării cauzei de către instanța de judecată și vor fi reținute la calificarea infracțiunii imputate.

În partea ce ține de *latura subiectivă* a infracțiunii incriminate, aceasta se manifestă numai prin intenție directă. Este obligatorie stabilirea motivului intenției, care întotdeauna reprezintă un interes material sau personal.

La caz, instanța stabilește că inculpatul VASILÎȚA Gheorghe a acționat cu intenție directă, din interes personal, or, în aprecierea logică a evenimentelor, se atestă că anume VASILÎȚA Gheorghe era persoana cea mai interesată de a obține varianta modificată a Deciziei nr.3/5 din 07 august 2020, întru evitarea tragerii la răspundere și consecințele negative ce puteau surveni pe marginea cazului investigat. Acest fapt se datorează că Inspectoratul pentru Protecția Mediului Anenii Noi avea în desfășurare o anchetă contravențională, în cadrul căreia anume VASILÎȚA Gheorghe urma să-și justifice acțiunile de folosire a solului fertil.

Totodată, în cadrul acțiunii de confruntare din 22 februarie 2024, VASILÎȚA Gheorghe a confirmat că posedă cunoștințe referitoare la procedurile de promovare a proiectelor de decizii, adoptare, înregistrare și plasare pentru informare a deciziilor Consiliului local. Astfel, acesta indirect recunoscând că a fost conștient de falsificarea Deciziei nr.3/5 din 07 august 2020, fapt ce s-a întâmplat în luna martie al anului 2023.

În partea ce ține de *latura subiectivă* a infracțiunii incriminate lui CARANCIUC Mihail, se reține că funcția pe care o deține ultimul în cadrul Primăriei sat.Delacău, de specialist pentru reglementarea regimului funciar se află în strictă subordonare ierarhică primarului localității, fapt confirmat și prin fișa postului a acestei funcții. În acest context, precum și luând în considerație că potrivit declarațiilor date de CARANCIUC Mihail în cadrul ședinței de judecată, acesta a declarat că a acționat falsificând Decizia nr.3/5 cu scopul de a-l ajuta pe primar, se atestă că la baza comportamentului adoptat de acesta, a stat dorința de a demonstra loialitatea sa șefului său, adică primarului VASILÎȚA Gheorghe, dar și a evita tragerea la răspundere și consecințele negative ce puteau surveni pe marginea cazului investigat de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului Anenii Noi, în virtutea funcției pe care o deținea.

În partea ce ține de *latura subiectivă* a infracțiunii incriminate lui IORDAN Mihail, se remarcă că interesul personal al inculpatului, în calitate de semn obligatoriu al laturii subiective al infracțiunii prevăzute la art.332 alin.(1) Cod penal, s-a materializat prin dorința de a demonstra atitudinea sa loială față de primar, reieșind și din declarațiile inculpatului potrivit cărora se atestă că: ”El (inculpatul) are încredere în primar. A semnat decizia că primarul VASILÎȚA Gheorghe i-a spus că trebuie să semneze ca să nu stopeze lucrul în parc”.

În partea ce ține de *latura subiectivă* a infracțiunii incriminate Nataliei EȘAN, se atestă că în timpul confruntării efectuate la 22 februarie 2024, aceasta a declarat că, în momentul falsificării Deciziei nr.3/5 din 07 august 2020, avea o înțelegere parțială a procedurilor de promovare a

proiectelor de decizii, adoptare, înregistrare și plasare pentru informare a deciziilor Consiliului local. Această înțelegere parțială s-ar fi datorat faptului că ea la etapa respectivă (luna martie 2023), și-a desfășurat activitatea în această funcție pentru o perioadă scurtă de timp.

Cu toate că EȘAN Natalia a susținut că nu deținea cunoștințe complete în ceea ce privește procedurile specifice promovării proiectelor de decizii și adoptarea acestora în cadrul Consiliului local, urmează de subliniat că aceasta a fost angajată în funcția de secretar al Consiliului local printr-un proces de concurs. Acest lucru presupune că EȘAN Natalia a fost evaluată și considerată aptă pentru a îndeplini atribuțiile specifice acestei funcții, inclusiv cunoașterea actelor normative relevante.

Mai mult decât atât, în momentul angajării sale, EȘAN Natalia a semnat fișa postului, document care detaliază în mod explicit atribuțiile funcționale și actele normative care reglementează statutul juridic al funcției de secretar al Consiliului local. Prin urmare, EȘAN Natalia era conștientă de obligațiile și responsabilitățile sale legale în cadrul funcției sale la momentul incidentului cu privire la falsificarea Deciziei nr.3/5 din 7 august 2020.

Totodată, este de menționat că intenția inculpatei EȘAN Natalia de a comite infracțiunea de fals în acte publice, se probează și prin comportamentul său și acțiunile care au continuat după imprimarea textului modificat al deciziei. În acest sens, a fost stabilit că după semnarea deciziei modificate și aplicarea ștampilei Consiliului local pe aceasta, de pe înscrisul menționat a fost făcută o copie care a fost certificată conform originalului prin semnătura inculpatei EȘAN Natalia, fapt confirmat și prin concluziile raportului de constatare tehnico-științifică nr.69 din 29 februarie 2024.

În ceea ce privește identificarea semnului obligatoriu al laturii subiective a infracțiunii de fals în acte publice în acțiunile inculpatei EȘAN Natalia, adică interesul personal, se atestă că potrivit art.38 alin.(4) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală: „[...] Evaluarea performanțelor profesionale ale secretarului se face de către primar, în baza deciziei consiliului. ”

Totodată, potrivit prevederilor art.39 alin.(1) din Legea sus citată, Secretarul Consiliului local își îndeplinește atribuțiile de serviciu sub autoritatea primarului.

Mai mult decât atât, potrivit pct.13 al Fișei postului secretarului Consiliului local, este menționat că în exercitarea funcțiilor de serviciu, ultimul îi raportează pe linie ierarhică Consiliului local și primarului.

În contextul normelor sus indicate, se conturează clar o relație de subordonare și dependență pe linie de serviciu a Secretarului Consiliului local față de primarul localității. În acest context, având în vedere declarațiile inculpatei EȘAN Natalia, care a afirmat că a intervenit asupra conținutului proiectului Deciziei nr.3/5 sub presiune verbală și constrângere din partea primarului VASILÎȚA Gheorghe, se constată că comportamentul său a fost motivat de teama pentru viitorul profesional și posibilele consecințe negative în cazul în care nu ar fi urmat instrucțiunile primarului referitoare la modificarea textului respectiv.

În circumstanțele descrise, interesul personal al inculpatei EȘAN Natalia, ca element obligatoriu al laturii subiective a infracțiunii prevăzute la art.332 alin.(1) Cod penal, a fost exprimat prin dorința de a evita consecințele negative care ar fi putut surveni în cazul în care nu ar fi acționat conform cerințelor impuse de VASILÎȚA Gheorghe privind introducerea punctului suplimentar în Decizia nr.3/5.

6.4. Audiind participanții la proces, cercetând probele prezentate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, reieșind din limitele învinuirii înaintate, instanța de judecată consideră că în

ședință de judecată s-a stabilit cu certitudine vinovăția inculpatului VASILÎȚA Gheorghe ***** în comiterea infracțiunii de fals în acte publice, adică organizator la înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiuni săvârșite din interes personal, de către o persoană cu funcție de demnitate publică care a fost just încadrată în baza art. 42 alin.(3), art.332 alin. (2) lit.b) Cod penal și vinovăția inculpaților CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia *****, în comiterea infracțiunii de fals în acte publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție publică în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiuni săvârșite din interes personal, care a fost just încadrată în baza art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod penal.

6.5. În acest context, instanța va respinge ca fiind neîntemeiate solicitările apărătorilor inculpaților privitor la emiterea sentinței de achitare a inculpaților VASILÎȚA Gheorghe *****, CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia *****, pe motivele invocate, considerând pe aceasta ca fiind o strategie a apărării, cu scopul de a evita răspunderea penală a inculpaților, or, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că faptele imputate inculpaților au avut loc, acestea au fost comise de inculpați și întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.332 Cod penal.

PEDEAPSA

7.1. Ținând cont de prevederile art.26, 101 Cod de procedură penală, instanța de judecată judecă materialele și cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă.

Potrivit art.24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Potrivit art.61 alin.(1) și (2) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța remarcă că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. De altfel, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față

de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. De asemenea, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

În aceste sens, instanța de judecată menționează că scopul pedepsei penale nu este ca aceasta să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că pedeapsa nu trebuie privită ca „prețul” pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă, ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, urmărindu-se ca statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății, inclusiv prin prisma principiilor proporționalității și cel al echității lor.

Instanța concluzionează că sentința de condamnare în prezenta cauză penală va avea un efect preventiv serios atât pentru inculpat, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale statului sunt apărute, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

În cadrul individualizării pedepsei, instanța de judecată ține cont și de regula nr.6 din Recomandarea nr. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate (adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri, potrivit căreia „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia”.

Referitor la pedeapsa aplicabilă inculpatului VASILÎȚA Gheorghe *****

7.2. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de judecată în conformitate cu art.7, 75 Cod penal, ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, de caracterul și gradul pericolului social deosebit al infracțiunii comise, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și de comportamentul inculpatului.

Referitor la gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, de caracterul și gradul pericolului social deosebit al infracțiunii comise, instanța de judecată reține următoarele:

Infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (3), art. 332 alin.(2) lit.b) Cod penal, săvârșită de către VASILÎȚA Gheorghe ***** face parte din categoria *infracțiunilor grave*. Suportul normativ al acestei concluzii derivă din interpretarea sistemică a art. 332 alin.(2) lit.b) și art.16 alin.(4) Cod penal.

*Referitor la personalitatea inculpatului VASILÎȚA Gheorghe ***** instanța de judecată reține că potrivit informației privind trecutul infracțional al acestuia (f.d.42, vol.II), se atestă că anterior nu a fost atras la răspundere penală.*

Referitor la circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, instanța de judecată reține următoarele:

Procurorul CARAJA Simion, în rechizitoriu, cât și acuzatorul de stat, TALMACI Alexandru, în pledoaria finală, nu au invocat existența a careva circumstanțe atenuante și/sau agravante care ar putea fi reținute la stabilirea pedepsei în privința inculpatului.

Reieșind din cele expuse, instanța de judecată **nu va reține** la stabilirea pedepsei în privința inculpatului VASILÎȚA Gheorghe ***** a **careva circumstanțe atenuante și/sau agravante, prevăzute de art.art.76 și 77 Cod penal.**

7.3. Art. 332 alin.(2) lit. b) din Codul penal în vigoare la data săvârșirii infracțiunii, cât și la momentul examinării cauzei penale, stabilește pedeapsă cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

Potrivit art.75 alin.(2) Cod penal, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Curtea Europeană în jurisprudența sa s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, §104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108). Or, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

După cum a fost menționat supra, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin.(2) lit. b) Cod penal sunt stabilite următoarele categorii alternative de pedeapsă ce pot fi aplicate: amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani.

Reieșind din principiul individualizării pedepsei, potrivit prevederilor art.75-78 Cod penal, instanțele judecătorești în toate cazurile vor aplica o pedeapsă echitabilă, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Instanța menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului,

precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Mai mult, instanța de judecată remarcă faptul că pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Prin urmare, reieșind din solicitarea acuzatorului de stat de aplicare în privința inculpatului VASILÎȚA Gheorghe ***** a unei pedepse sub formă de amendă, conducându-se de criteriile de individualizare a pedepsei analizate în prezenta sentință, și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite care potrivit art.16 alin.(4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost tras la răspundere penală, de faptul că în privința acestuia nu au fost reținute circumstanțe agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale familiei acestuia, instanța de judecată apreciază că corectarea lui VASILÎȚA Gheorghe ***** este posibilă fără ca acesta să fie izolat de societate și nu este rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa închisorii, în privința acestuia urmând să fie aplicată pedeapsă sub formă de amendă.

În conformitate cu prevederile art.64 alin.(3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material – până la 20000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale.

Conform art.75 alin.(1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod (...).

7.3. Conducându-se de criteriile de individualizare a pedepsei analizate în pct.7.2. al prezentei sentințe, luând în considerare faptul că în privința inculpatului VASILÎȚA Gheorghe ***** nu au fost reținute circumstanțe agravante, reieșind din caracterul infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului VASILÎȚA Gheorghe *****, care a comis o infracțiune gravă, de faptul că anterior inculpatul nu a fost tras la răspundere penală, fiind la prima abatere, instanța de judecată apreciază că în privința inculpatului VASILÎȚA Gheorghe *****, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), art. 332 alin. (2) lit. b) Cod penal, urmează a fi aplicată pedeapsă sub formă de **amendă în mărime de 1 500 (una mie cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie potrivit prevederilor art. 64 alin. (2) Cod penal, suma de 75 000,00 (șaptezeci și cinci mii lei, 00 bani) lei.**

Se explică lui VASILÎȚA Gheorghe ***** că, potrivit prevederilor art.64 alin.(5) Cod penal, în caz de eschivare cu rea-voință a condamnatului de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoare în limitele termenelor pedepsei maxime, prevăzute de articolul respectiv

al Părții speciale a prezentului cod. Suma amenzii se înlocuiește cu închisoare, calculându-se o lună de închisoare pentru 100 unități convenționale.

Potrivit art.64 alin.(7) Cod penal, în cazul în care condamnatul nu este în stare să plătească amenda stabilită ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate, potrivit prevederilor art.67, să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se 60 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității pentru 100 unități convenționale de amendă.

7.4. Având în vedere că norma penală prevăzută la art. 332 alin. (2) lit. b) Cod penal, stabilește pedeapsa complementară obligatorie, reieșind din aceleași criterii de individualizare a pedepsei penale, instanța de judecată consideră necesar de a-i aplica inculpatului VASILIȚA Gheorghe *****, pedeapsă complementară sub formă de **privarea de dreptul de a exercita funcții publice pe un termen de 6 (șase) ani.**

Referitor la pedeapsa aplicabilă inculpaților CARANCIUC Mihail ***, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia *******

7.5. Potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să înlătuiească nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

La individualizarea judiciară a pedepsei ce se va aplica instanța va avea în vedere dispozițiile art. 7, 75 Cod penal, respectiv: modalitatea și împrejurările în care a fost comisă infracțiunea, gradul de pericol social mediu al faptei săvârșite, de împrejurările în care a fost comisă fapta, dar și circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) și (2) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

De altfel, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Instanța concluzionează că sentința de condamnare în prezenta cauză penală va avea un efect preventiv serios atât pentru inculpați, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale statului sunt apărute, iar violarea lor este contrară și pedepsită.

În consecință, instanța de judecată determină că, ansamblul de probe cercetate confirmă îndubitabil învinuirea adusă inculpaților, pentru care fapte și vor fi declarați vinovați.

În această ordine de idei, chiar dacă inculpații CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** sunt vinovați de faptele incriminate aceștia nu pot fi supuși răspunderii penale, or, în acest sens a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite.

Conform art. 60 alin. (1) lit. a) și alin. (2) Cod penal (în vigoare la momentul comiterii faptelor), persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare. Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

În temeiul Legii nr.136 din 6 iunie 2024, pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și a Codului contravențional) (în vigoare 07.09.2024, cu unele excepții - vezi art. IV), art. 60 alin. (1) lit. a) din Codul penal a fost modificat și anume, (1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: a) 3 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Art. IV. din Legea anunțată, prevede următoarele:

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.I pct.4, 144–146, 151 și a art.III pct.2, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) În cazul infracțiunilor sau contravențiilor săvârșite până la intrarea în vigoare a prezentei legi, calcularea termenului de prescripție se efectuează conform condițiilor și termenelor de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Instanța reține că pe parcursul examinării prezentei cauze penale, s-a stabilit că inculpații CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (2), art.332 alin. (1) Cod penal.

Potrivit actului de învinuire, faptele au fost comise în prima jumătate a lunii martie al anului 2023.

Instanța reține că sancțiunea prevăzută de art. 332 alin.(1) Cod penal, este sub formă de amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Astfel, din interpretarea sistemică a prevederilor art. 332 alin.(1) din Codul penal și art.16 alin.(2) Cod penal, rezultă că inculpații CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** au comis infracțiuni ce se atribuie la categoria infracțiunilor celor ușoare.

Prin urmare, luând în considerare prevederile art.60 alin.(1) lit. a) din Cod penal, instanța constată că a expirat termenul pentru tragere la răspundere penală.

Subsidiar, urmează a fi indicat că natura juridică a prescripției răspunderii este aceea cauză a stingerii răspunderii penale și deci, a acțiunii de tragerea la răspundere penală justificată de inutilitatea recurgerii la constrângerea juridică penală după trecerea unei anumite perioade de timp de la data săvârșirii faptei prevăzute de legea penală. Pe de altă parte este de necontestat că această cauză de înlăturare a răspunderii penale operează ”*ope legis*” de plin drept.

Codul de procedură penală prevede în art. 389 alin. (4) pct.3) că liberarea de răspundere pentru expirarea termenului de prescripție poate avea loc doar prin sentință de condamnare. Art. 391 Cod de procedură penală, care se referă la sentința de încetare a procesului penal, nu menționează expres printre temeiurile de încetare a procesului penal expirarea termenului de

prescripție. Totuși, art. 332 Cod de procedură penală, care se referă la încetarea procesului penal, prevede, în alin. (5), că procesul penal poate fi încetat pentru expirarea termenului de prescripție.

Art. 285 alin. (2) Codul de procedură penală mai prevede că expirarea termenului de prescripție este un temei de nereabilitare a persoanei. Urmând aceeași logică, art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală prevede că încetarea procesului penal pentru intervenirea termenului de prescripție sau a amnistiei nu poate avea loc fără acordul inculpatului. Având în vedere că această încetare este un motiv de nereabilitare, ea sugerează implicit că persoana este vinovată de fapta incriminată.

Art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că nicio probă nu are valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată, iar art. 103 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că recunoașterea vinovăției poate fi pusă la baza învinuirii (implicit și a condamnării) doar în măsura în care este confirmată de fapte și circumstanțe ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză. Prin urmare, recunoașterea vinovăției, fără a fi coroborată cu alte probe, nu este suficientă pentru constatarea vinovăției de către instanța de judecată. Pe de altă parte, art. 384 alin. (4) Cod de procedură penală obligă instanța de judecată să își bazeze sentința doar pe probele cercetate în ședința de judecată. Cercetarea probelor, însă, conform legislației actuale, nu poate fi efectuată în ședință preliminară, ci doar la etapa cercetării judecătorești.

Dacă apărarea cere încetarea procesului penal până la începerea cercetării judecătorești, instanța de judecată urmează să clarifice dacă inculpatul recunoaște vinovăția și să îi explice consecințele unei asemenea recunoașteri. Dacă inculpatul recunoaște vinovăția, cu acordul apărării, cauza poate fi examinată conform art. 3641 Cod de procedură penală sau în procedură generală. Dacă inculpatul nu recunoaște vinovăția, procesul penal urmează a fi desfășurat potrivit procedurii generale.

Pentru expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, emiterea unei sentinței de încetare a procesului penal, conform art. 391 Cod de procedură penală, nu este posibilă. Un asemenea temei nu este prevăzut de acest articol, ci de art. 389 Cod de procedură penală. Art. 391 alin. (1) pact. 6) Cod de procedură penală nu se referă la termenul de prescripție, ci la circumstanțele prevăzute de art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală. Prin urmare, în cazul intervenirii termenului de prescripție, instanța va emite o sentință de condamnare conform art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală.

Instanța notează că, conform art. 395 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să menționeze constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate. În același timp, art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală prevede expres că, în cazul expirării termenului de prescripție, sentința de condamnare nu va stabili pedeapsa.

Respectiv, instanța de judecată constată că termenul prescripției de tragere la răspundere penală a inculpaților CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** nu a fost suspendată.

Totodată, în speță se atestă că nici la etapa urmăririi penale și nici în procesul judecării cauzei în instanța de judecată, în privința inculpaților CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** nu au fost dispuse investigații în vederea căutării. Astfel, temeiuri de a aprecia că termenul de prescripție ar fi fost suspendat nu există.

La fel, instanța de judecată reține că potrivit informației privind trecutul infracțional al inculpaților CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia *****, după comiterea infracțiunii imputate acestora în prezenta cauză penală, în privința acestora nu au mai

fost pornite alte cauze penale, ceea ce impune concluzia că temeiuri de a considera că termenul de prescripție ar fi fost întrerupt în temeiul art.60 alin.(4) Cod penal, nu există.

Astfel, instanța de judecată apreciază că din momentul comiterii faptei de către inculpații CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail *****, și EȘAN Natalia ***** – prima jumătate a lunii martie 2023, până la finisarea examinării prezentei cauze penale, a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a acestora.

Reieșind din cele menționate, instanța de judecată apreciază că în speță, se impune pronunțarea unei sentințe de condamnare fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de pedeapsă în temeiul art.389 alin.(4) pct.3) Cod procedură penală.

CHELTUIELI JUDICARE

8.1. În conformitate cu prevederile art.385 alin.(1) pct.14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiuni privind cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

În pledoaria finală acuzatorul de stat TALMACI Alexandru, a solicitat de a încasa în mod solidar de la inculpații VASILIȚA Gheorghe *****, CARANCIUC Mihail *****, IORDAN Mihail *****, și EȘAN Natalia *****, în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică nr. 37 din 28.02.2024 și raportului de constatare tehnico-științifică nr. 69 din 29.02.2024.

Instanța de judecată atestă că, prin Ordonanța din 14 februarie 2025 și Ordonanța 26 februarie 2024, a fost dispusă efectuarea constatării tehnico-științifice în domeniul grafoscopic. (f.d.21-22, Vol-II)

Prin urmare, de către specialistul Direcția nr.4 a Direcției generale asigurare operativă CNA, expert principal juridiciar, maior, din cadrul Centrului Național Anticorupție al RM, MUNTEAN Maxim au fost întocmite Rapoartele de constatare tehnico-științifică nr.37 din 28 februarie 2024 și nr.69 din 29 februarie 2024. (f.d.8-17, 26-31, vol.II).

În acest sens, instanța de judecată reține că, pot fi acordate numai acele cheltuieli de judecată care sunt dovedite și a căror întindere este determinată sau determinabilă pe baza actelor aflate la dosar.

În cauză, deși sunt efectuate rapoartele de constatare tehnico-științifică nr. 37 din 28 februarie 2024 și nr. 69 din 29 februarie 2024, la materialele cauzei penale nu au fost anexate înscrisuri din care să rezulte cuantumul cheltuielilor ocazionate de realizarea acestora.

Instanța denotă faptul că simpla menționare a existenței rapoartelor de constatare tehnico-științifică nu este suficientă întru admiterea solicitării de compensare a cheltuielilor de judecată, întrucât cheltuielile nu pot fi acordate în mod prezumativ, ci numai în limita sumelor concret dovedite în dosar.

Mai mult ca atât, reieșind din pct. 9 al informației anexate la rechizitoriu, se atestă că în cauza penală din speță nu au fost suportate cheltuieli de judecată.

În consecință, având în vedere lipsa dovezilor privind cuantumul cheltuielilor ocazionate de efectuarea rapoartelor de constatare tehnico-științifică nr. 37 din 28 februarie 2024 și nr. 69 din 29 februarie 2024, instanța va respinge ca neîntemeiată solicitarea de încasare a acestor cheltuieli de judecată.

CORPURILE DELICTE

9.1. Cu referire la prevederile art.385 alin.(1) pct.13), art.397 alin.(3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delictive.

Potrivit materialelor cauzei penale se atestă că prin Ordonanța din 18 ianuarie 2024, emisă de către ofițerul superior urmărire penală PCE al Direcției nr. 4 a DGUP a CNA, maior CRUDU Ion, a fost recunoscut în calitate de mijloc material de probă (corp delict) și anexat la materialele cauzei penale: ”Decizia Consiliului sătesc Delacău nr. 3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, în care este prezentă mențiunea ”A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea loalității din conturile 409 și 414”. (f.d.81; 84, vol.I)

Prin Ordonanța din 06 februarie 2024, emisă de către ofițerul superior urmărire penală al Direcției nr. 1 a DGUP a CNA, locotenent-major GHERMAN Serghei, a fost recunoscut în calitate de corp delict, anexat și păstrat la materialele cauzei penale: un fișier word cu denumirea „3.5.2020 mod.bug”, extras din dispozitivul electronic-calculator de model ”Sohoo” care se afla în biroul de serviciu al secretarului Consiliului local s. Delacău, amplasat în incinta Primăriei s. Delacău, raionul Anenii Noi, stocat pe un suport electronic CD-R. (f.d.141-142, vol.I)

În conformitate cu prevederile art.162 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care procurorul dispune încetarea urmăririi penale sau în cazul soluționării cauzei în fond, se hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delictive. În acest caz: 1) uneltele care au servit la săvârșirea infracțiunii vor fi confiscate și predate instituțiilor respective sau nimicite; 2) obiectele a căror circulație este interzisă vor fi predate instituțiilor respective sau nimicite; 3) lucrurile care nu prezintă nici o valoare și care nu pot fi utilizate vor fi distruse, iar în cazurile în care sînt cerute de persoane ori instituții interesate, ele pot fi remise acestora; 4) banii și alte valori dobîndite pe cale criminală sau asupra cărora au fost îndreptate acțiunile criminale se restituie proprietarului sau, după caz, se trec în venitul statului. Celelalte obiecte se predau proprietarilor legali, iar dacă aceștia nu sînt identificați, se trec în proprietatea statului. În caz de conflict referitor la apartenența acestor obiecte, litigiul se soluționează în ordinea procedurii civile. Banii marcați, asupra cărora au fost îndreptate acțiunile criminale, se trec în venitul statului, iar echivalentul lor se restituie proprietarului de la bugetul de stat. Banii sau alte valori materiale utilizate din contul mijloacelor financiare alocate pentru activitatea specială de investigații, în scop de identificare a intențiilor și de verificare a sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii, se trec la bugetul de stat; 5) documentele care constituie corpurile delictive rămîn în dosar pe tot termenul de păstrare a lui sau, la solicitare, se remit persoanelor interesate; 6) obiectele ridicate de organul de urmărire penală, dar care nu au fost recunoscute corpurile delictive, se remit persoanelor de la care au fost ridicate.

Astfel, reieșind din prevederile art.162 alin. (5) Cod de procedură penală, corpurile delictive nominalizate supra, și anume ”Decizia Consiliului sătesc Delacău nr. 3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, în care este prezentă mențiunea ”A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea loalității din conturile 409 și 414” și fișierul word cu denumirea „3.5.2020 mod.bug”, extras din dispozitivul electronic-calculator de model ”Sohoo” care se afla în biroul de serviciu al secretarului Consiliului local s. Delacău, amplasat în incinta Primăriei s. Delacău, raionul Anenii Noi, stocat pe un suport electronic CD-R, urmează a fi păstrate la materialele dosarului pe tot termenul de păstrare a lui.

10. Potrivit materialelor cauzei penale în cauza penală examinată acțiune civilă nu a fost înaintată, cheltuieli judiciare nu au fost suportate, măsuri preventive nu au fost aplicate în privința inculpaților.

11. În temeiul celor expuse, examinând sub toate aspectele, complet și obiectiv circumstanțele cauzei penale, în conformitate cu prevederile art.art.162, 341, 384, 385, 389 alin.(4) pct.3), 392-395, 397, 402 alin.(1) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, instanța de judecată, -

H O T Ă R Ă Ș T E :

VASILITA Gheorghe ***** se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), art. 332 alin. (2) lit.b) Cod penal al Republicii Moldova, și i se aplică pedeapsă principală sub formă de amendă în mărime de 1 500 (una mie cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie potrivit prevederilor art. 64 alin. (2) Cod penal, suma de 75 000,00 (șaptezeci și cinci mii lei, 00 bani) lei, și pedeapsă complementară sub formă de privarea de dreptul de a exercita funcții publice pe un termen de 6 (șase) ani.

Se comunică lui VASILITA Gheorghe ***** că în caz de eschivare cu rea-voință a condamnatului de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoare în limitele termenelor pedepsei maxime, prevăzute de articolul respectiv al Părții speciale a prezentului cod. Suma amenzii se înlocuiește cu închisoare, calculându-se o lună de închisoare pentru 100 unități convenționale.

CARANCIUC Mihail *****, se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 332 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova, și se liberează de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

IORDAN Mihail *****, se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 332 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova, și se liberează de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

EȘAN Natalia *****, se recunoaște vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 332 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova, și se liberează de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

Se respinge solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea în mod solidar de la inculpații VASILITA Gheorghe ***** , CARANCIUC Mihail ***** , IORDAN Mihail ***** și EȘAN Natalia ***** , în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică nr. 37 din 28.02.2024 și raportului de constatare tehnico-științifică nr. 69 din 29.02.2024.

Corpurile delict: ”Decizia Consiliului sătesc Delacău nr. 3/5 din 07.08.2020 cu privire la modificarea bugetului sătesc 2020, în care este prezentă mențiunea ”A permite primăriei satului de a folosi pământ fertil pentru amenajarea loalității din conturile 409 și 414” și fișierul word cu denumirea „3.5.2020 mod.bug”, extras din dispozitivul electronic-calculator de model ”Sohoo” care se afla în biroul de serviciu al secretarului Consiliului local s. Delacău, amplasat în incinta

Primăriei s. Delacău, raionul Anenii Noi, stocat pe un suport electronic CD-R, urmează a fi păstrate la materialele cauzei penale pe toată perioada de păstrare a acesteia

Sentiința motivată pronunțată în ședință publică la 13 ianuarie 2026.

Sentiința este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Căușeni (sediul Anenii Noi).

**Președintele ședinței,
Judecător**

PANTAZ Serghei